

ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យ
ស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ
នៅកម្ពុជា ២០២៥-២០២៩

ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៥

តារាងមាតិកា

បញ្ជីពាក្យជាអក្សរកាត់ iii
សាររបស់ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី v
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ vii
សេចក្តីសង្ខេប xi
ជំពូកទី ១៖ សារធាន 13
បញ្ហាប្រឈមជាសកល 14
ការឆ្លើយតបជាសកល 15
បញ្ហាប្រឈមថ្នាក់តំបន់ 16
ការឆ្លើយតបថ្នាក់តំបន់ 16
វិធីសាស្ត្រក្នុងការទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំឱសថប្រឆាំងមេរោគរបស់កម្ពុជា 24
ការវាយតម្លៃការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ 27
ជំពូកទី ២៖ គោលដៅ គោលបំណង និងវត្ថុបំណង 35
គោលដៅ គោលបំណង និងវត្ថុបំណង 36
ជំពូកទី ៣៖ ការបង្កើតផែនការ និងការចូលរួមរបស់តាគីពាក់ព័ន្ធ 38
ជំពូកទី ៤៖ យុទ្ធសាស្ត្រ វត្ថុបំណង និងលទ្ធផលសំខាន់ៗ 40
យុទ្ធសាស្ត្រវត្ថុបំណង និងលទ្ធផលសំខាន់ៗ 41
យុទ្ធសាស្ត្រទី ១៖ អភិបាលកិច្ច និងការសម្របសម្រួលដើម្បីកាត់បន្ថយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ 43
យុទ្ធសាស្ត្រទី ២៖ ការបង្កើតកស្តតាងលើ AMR តាមរយៈការតាមដាន ការស្រាវជ្រាវ និងការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ 51
យុទ្ធសាស្ត្រទី ៣៖ ការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគឱ្យបានសមស្រប 66
យុទ្ធសាស្ត្រទី ៤៖ គ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ តាមរយៈការអនុវត្តល្អ 77
យុទ្ធសាស្ត្រទី ៥៖ ការបង្ការ និងគ្រប់គ្រង AMR តាមរយៈការប្រាស្រ័យទាក់ទងហានិភ័យ និងការចូលរួមពីសហគមន៍ 84
ជំពូកទី ៥៖ គោលការណ៍ណែនាំអំពីការអនុវត្តសកម្មភាពផ្សេងៗដែលត្រូវបានកំណត់ក្នុងផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ 89
ជំពូកទី ៦៖ ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃលើផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ 91

បញ្ជីពាក្យជាអក្សរកាត់

AAR	After Action Review	ពិនិត្យឡើងវិញនូវសកម្មភាពដែលបានអនុវត្ត
AMR	Antimicrobial Resistance	ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ
AMU	Antimicrobial Use	ការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ
AMS	Antimicrobial Stewardship	ការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ
AST	Antimicrobial Susceptibility Testing	ការធ្វើតេស្តប្រសិទ្ធិភាពថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក
CDC	Communicable Disease Control	នាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង
CamLIS	Cambodia Laboratory Information System	ប្រព័ន្ធព័ត៌មានមន្ទីរពិសោធន៍កម្ពុជា
DHS	Department of Hospital Services	នាយកដ្ឋានមន្ទីរពេទ្យ
EQA	External Quality Assurance	ការធានាគុណភាពពីខាងក្រៅ
FAO	Food and Agriculture Organization	អង្គការស្បៀងអាហារ និងកសិកម្ម នៃសហប្រជាជាតិ
GAHP	Good Animal Husbandry Practices	ការអនុវត្តការចិញ្ចឹមសត្វល្អ
GAqP	Good Aquaculture Practices	ការអនុវត្តវារីវប្បកម្មល្អ
GDAHP	General Directorate of Animal Health and Production	អគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ
GHP	Good Hygiene Practices	ការអនុវត្តអនាម័យល្អ
GLASS	Global Antimicrobial Resistance and Use Surveillance System	ប្រព័ន្ធតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគជាសកល
GMP	Good Manufacturing Practices	ការអនុវត្តការផលិតល្អ
HACCP	Hazard Analysis Critical Control Point	ចំណុចត្រួតពិនិត្យសំខាន់ នៃការវិភាគមហន្តរាយ
IMCC-OH	Inter-Ministerial Coordination Committee for OH	គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសម្រាប់សម្របសម្រួលសុខភាពតែមួយ
IPC	Infection Prevention and Control	ការបង្ការ និងការត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ
IQC	Internal Quality Control	ការត្រួតពិនិត្យគុណភាពផ្ទៃក្នុង
KAP	Knowledge, Attitudes, and Practices	ចំណេះដឹង អាកប្បកិរិយា និងការអនុវត្ត
MAFF	Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
M&E	Monitoring and Evaluation	ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ
MEF	Ministry of Economy and Finance	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
MoE	Ministry of Environment	ក្រសួងបរិស្ថាន
MoH	Ministry of Health	ក្រសួងសុខាភិបាល
MoI	Ministry of Interior	ក្រសួងមហាផ្ទៃ
MoJ	Ministry of Justice	ក្រសួងយុត្តិធម៌
MSAP	Multi-Sectoral Action Plan	ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យ
MS AMR TWG	Multi-Sectoral Antimicrobial Resistance Technical Working Group	ក្រុមការងារបច្ចេកទេសពហុវិស័យដើម្បីទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ
NAP	National Action Plan	ផែនការសកម្មភាពជាតិ
NIPH	National Institute of Public Health	វិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈ
OH	One Health	សុខភាពតែមួយ

PVS	Performance of Veterinary Services	ការអនុវត្តសេវាកម្មបសុសត្វ
RCCE	Risk Communication and Community Engagement	ការប្រាស្រ័យទាក់ទងអំពីហានិភ័យ និងការចូលរួមសហគមន៍
RGC	Royal Government of Cambodia	រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
SOPs	Standard Operating Procedures	នីតិវិធីប្រតិបត្តិស្តង់ដា
SPAR	State Party Self-Assessment Annual Reporting	របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំស្វ័យវាយតម្លៃរបស់រដ្ឋភាគី
ToR	Terms of Reference	លក្ខខណ្ឌការងារ
TrACSS	Tripartite AMR Country Self-Assessment Survey	ការអង្កេតស្វ័យវាយតម្លៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគត្រីភាគី
UNEP	United Nations Environment Programme	កម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ
US-CDC	United States Centers for Disease Control and Prevention	មជ្ឈមណ្ឌលគ្រប់គ្រង និងបង្ការជំងឺសហរដ្ឋអាមេរិក
WASH	Water, Sanitation, and Hygiene	ទឹកស្អាត រស់នៅស្អាត និងអនាម័យ
WHO	World Health Organization	អង្គការសុខភាពពិភពលោក
WOAH	World Organisation for Animal Health	អង្គការសុខភាពសត្វពិភពលោក

សាររបស់ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី

ក្នុងនាមជាក្រសួងពាក់ព័ន្ធតំណាងឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា យើងប្រកាន់ខ្ជាប់លើការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះវិធីសាស្ត្រសហការគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងស៊ីសង្វាក់ ដើម្បីឈានទៅបង្ការ និងទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ (AMR) នៅកម្ពុជាសម្រាប់រយៈពេល ០៥ឆ្នាំចាប់ពីឆ្នាំ២០២៥ ដល់ឆ្នាំ២០២៩។ យើងខ្ញុំសូមបញ្ជាក់សាជាថ្មីថា វិធានការប្រកបដោយចីរភាពប្រឆាំងនឹង AMR បានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ចំពោះការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងការសម្រេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពកម្ពុជា។ យើងទទួលស្គាល់ថា ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ បង្កការគំរាមកំហែងយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់សុខភាពសាធារណៈ ដែលជាមូលហេតុចម្បងកើតឡើងដោយសារការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគមិនសមស្របនៅក្នុងវិស័យសុខភាពមនុស្ស កសិកម្ម និងបរិស្ថាន។

ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ (MSAP-AMR) ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីវឌ្ឍនភាពដ៏សំខាន់ក្នុងការបង្កើនសមត្ថភាពឆ្លើយតបភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគសម្រាប់ជាតិ។ ជាមួយគ្នានេះ គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសម្រាប់សម្របសម្រួលសុខភាពតែមួយ (IMCC-OH) ត្រូវបានបង្កើតដោយបង្ហាញពីសារៈសំខាន់ក្នុងការលើកកម្ពស់ ការឆ្លើយតបរួមគ្នាចំពោះបញ្ហា AMR នៅក្នុងវិស័យផ្សេងៗ។ គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងនេះ បាននិងកំពុងពង្រឹងយុទ្ធសាស្ត្រ និងការអនុវត្តប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាពក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា AMR។

ដោយផ្អែកលើវឌ្ឍនភាពទាំងនេះ យើងទាំងអស់គ្នាពិតជាគាំទ្រដល់ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ (MSAP-AMR) សម្រាប់កម្ពុជាឆ្នាំ២០២៥-២០២៩។ ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យនេះបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពស្របតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា និងផែនការសកម្មភាពសកលស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ គោលដៅរបស់យើងគឺ ដើម្បីកៀរគរធនធានសំខាន់ៗ ក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តនូវយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនានា និងសកម្មភាពដែលបានចែងក្នុង MSAP-AMR នេះ។ ក្នុងការទទួលស្គាល់លើការរួមចំណែកដ៏សំខាន់ដែលត្រូវការចូលរួមពីគ្រប់វិស័យសម្រាប់ការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព យើងនឹងបន្តការគាំទ្រយ៉ាងមុតមាំលើ IMCC-OH។ IMCC-OH នេះនឹងសម្របសម្រួលតាមដានវឌ្ឍនភាព នៃការអនុវត្តផែនការនេះដើម្បីជានាការឆ្លើយតបរួមគ្នាចំពោះ AMR នៅក្នុងគ្រប់វិស័យពាក់ព័ន្ធ។

យើងខ្ញុំសូមអំពាវនាវដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់រួមទាំងអង្គភាពរាជរដ្ឋាភិបាលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងវិស័យឯកជនគាំទ្រការអនុវត្តផែនការពហុវិស័យនេះ សម្រាប់កម្ពុជាឆ្នាំ២០២៥-២០២៩។ យើងខ្ញុំសូមថ្លែង អំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះកិច្ចសហការរបស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO) អង្គការស្បៀង និងកសិកម្ម

នៃសហប្រជាជាតិ (FAO) អង្គការសុខភាពសត្វពិភពលោក (WOAH) កម្មវិធីបរិស្ថានសហប្រជាជាតិ (UNEP) ក៏ដូចជាអង្គការទ្វេភាគី ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលទាំងអស់បន្តគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការអភិវឌ្ឍផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យដ៏សំខាន់នេះ។

ថ្ងៃអង្គារ ៤ កើត ខែ បុស្ស ឆ្នាំម្សាញ់ សប្តស័ក ព.ស.២៥៦៩
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០២៥

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសុខាភិបាល	រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងបរិស្ថាន
សាស្ត្រាចារ្យ ឈាង រ៉ា	ឌិត ទីណា	អ៊ាង សុជាល្អែត

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ការចងក្រង នៃផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ សម្រាប់ឆ្នាំ២០២៥-២០២៩ បង្ហាញពីកិច្ចសហការយ៉ាងទូលំទូលាយពីអ្នកជំនាញ និងអង្គការជាច្រើននៅតាមវិស័យផ្សេងៗ។ យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតចំពោះអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ក្នុងការរួមចំណែក ក្នុងការរៀបចំផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យនេះ។

I. គណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសម្រាប់សម្របសម្រួលសុខភាពតែមួយ

១-	លោកជំទាវវេជ្ជបណ្ឌិត. **យក់ សម្បត្តិ**	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសុខាភិបាល
២-	ឯកឧត្តម. **សេន សុភណ្ណ**	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
៣-	ឯកឧត្តមបណ្ឌិត. **សាមូ អូហ្សាណូ**	រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងបរិស្ថាន
៤-	ឯកឧត្តមវេជ្ជបណ្ឌិត. **ហុក គីមចេង**	អគ្គនាយកបច្ចេកទេសសុខាភិបាល
៥-	ឯកឧត្តមវេជ្ជបណ្ឌិត. **លី សូវ៉ាន់**	ប្រធាននាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង ក្រសួងសុខាភិបាល
៦-	លោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត. **ក្រូច ស៊ីដន**	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង ក្រសួងសុខាភិបាល
៧-	លោកសាស្ត្រាចារ្យ. **ជូ មុនីជារិន**	អគ្គនាយករង ក្រសួងបរិស្ថាន
៨-	លោក. **សុផល ឡាស្ការ**	ប្រធាននាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងសារធាតុគ្រោះថ្នាក់ ក្រសួងបរិស្ថាន

II. ក្រសួងសុខាភិបាល

១-	ឯកឧត្តមវេជ្ជបណ្ឌិត. **លី សូវ៉ាន់**	ប្រធាននាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង ក្រសួងសុខាភិបាល
២-	លោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត. **ក្រូច ស៊ីដន**	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង ក្រសួងសុខាភិបាល
៣-	លោកសាស្ត្រាចារ្យជំនួយ. **ចៅ តារាវ៉ាត្រ**	ប្រធានមន្ទីរពិសោធន៍ជាតិសុខភាពសាធារណៈ
៤-	លោកសាស្ត្រាចារ្យ. **កឹម សាវួន**	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានមន្ទីរពេទ្យ
៥-	លោកសាស្ត្រាចារ្យជំនួយ. **យ៉ង់ ជាវ៉ាតុធ**	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានឱសថ ចំណីអាហារ បរិក្ខារពេទ្យ និងគ្រឿងសម្អាង
៦-	លោកវេជ្ជបណ្ឌិត. **តែ ឱ៉ាន់ថា**	ប្រធានមន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តតាកែវ
៧-	លោកវេជ្ជបណ្ឌិត. **ថៃ សាវុធ**	ប្រធានការិយាល័យត្រួតពិនិត្យ និងបង្ការជំងឺឆ្លង នៃនាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង
៨-	លោកសាស្ត្រាចារ្យជំនួយ. **ហូរ សុថ្ការិទ្ធ**	នាយកមន្ទីរពេទ្យសាកលវិទ្យាល័យ នៃសាកលវិទ្យាល័យវិទ្យាសាស្ត្រសុខាភិបាល
៩-	លោកសាស្ត្រាចារ្យ. **ឈ ប៊ុនណា**	អនុប្រធានមន្ទីរពេទ្យកុមារជាតិ
១០-	លោកវេជ្ជបណ្ឌិត. **ណៃ ឡូច**	មន្ត្រីការិយាល័យត្រួតពិនិត្យ និងបង្ការជំងឺឆ្លង នៃនាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង
១១-	លោកស្រីឱសថបណ្ឌិត. **ឡាយ សុខរក្សា**	មន្ត្រីវិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈ
១២-	លោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត. **ភុយ សុផានី**	មន្ត្រីផ្នែកជំងឺទូទៅ "ក" មន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត

១៣-	លោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត. **ជា សេរីវឌ្ឍនា**	មន្ត្រី នៃនាយកដ្ឋានមន្ទីរពេទ្យ

III. ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

១-	ឯកឧត្តមបណ្ឌិត. **សរ ចិត្រា**	អគ្គលេខាធិការក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
២-	ឯកឧត្តម. **តាន់ ថាន់ណារ៉ា**	អគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ
៣-	លោក. **ម៉ឹក គឹមស្រួយ**	អគ្គលេខាធិការរងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
៤-	ឯកឧត្តមបណ្ឌិត. **ស៊ន សាន**	ទីប្រឹក្សាក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
៥-	លោកបណ្ឌិត. **ឈៀង ជានី**	អនុប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ
៦-	លោកបណ្ឌិត. **ម៉ាក់ សឿន**	អគ្គនាយករង នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម
៧-	លោកបណ្ឌិត. **ទុំ សុច្ឆ៊ីវ**	នាយកវិទ្យាស្ថានជាតិស្រាវជ្រាវសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ
៨-	លោក. **ថាយ សុមុនី**	ប្រធាននាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម នៃរដ្ឋបាលជលផល
៩-	លោកបណ្ឌិត. **ឆាយ ជីម**	ប្រធាននាយកដ្ឋានកសិឧស្សាហកម្ម
១០-	លោកបណ្ឌិត. **កែ មុន្នីភុធ**	ប្រធាននាយកដ្ឋានការពារដំណាំ អនាម័យ និងភូគាម អនាម័យ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម
១១-	លោក. **ឆាង សាភុឌ្ឍឌី**	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម នៃរដ្ឋបាលជលផល
១២-	លោក. **រ័ត្ន ឥចិត្រ**	អនុប្រធាននាយកដ្ឋាននីតិកម្មកសិកម្ម
១៣-	លោកស្រី. **សារ សុគីរៈ**	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
១៤-	លោក. **ចាប ពិសិដ្ឋ**	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានបច្ចេកទេសវិទ្យាកែច្នៃ និងគុណភាព នៃរដ្ឋបាលជលផល
១៥-	លោក. **ឈាង សុភក្ត្រា**	អនុប្រធាននាយកដ្ឋាន នៃរដ្ឋបាលព្រៃឈើ
១៦-	លោកស្រីបណ្ឌិត. **ជួន មណីរដ្ឋ**	ប្រធានមន្ទីរពិសោធន៍ ផលិតផលកសិកម្ម និងចំណីអាហារកម្ពុជា នៃនាយកដ្ឋានកសិ ឧស្សាហកម្ម
១៧-	លោក. **ខាន់ ច័ន្ទតារា**	ប្រធានការិយាល័យគ្រប់គ្រងជំងឺ និងសុខភាពវារីសត្វ នៃរដ្ឋបាលជលផល
១៨-	លោកបណ្ឌិត. **មាយ ប្រមូល**	ប្រធានការិយាល័យគ្រប់គ្រងចំណីសត្វ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ
១៩-	លោក. **ប៉ាង ថានិត**	អនុប្រធានការិយាល័យ នៃរដ្ឋបាលព្រៃឈើ
២០-	លោក. **ភណ្ណ ឌីឥន**	អនុប្រធានការិយាល័យ នៃរដ្ឋបាលព្រៃឈើ
២១-	លោកបណ្ឌិត. **ឆូវ សុភ័ណ**	អនុប្រធានការិយាល័យ អគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ
២២-	លោកបណ្ឌិត. **ភុិន ភុត្តី**	មន្ត្រី នៃអគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ
២៣-	លោកបណ្ឌិត. **ជា ប៊ុនណា**	គ្រូបង្រៀន នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម
២៤-	លោក. **ជា សុគន្ធ**	អនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល នៃនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល
២៥-	លោក. **ជា សុវណ្ណារ៉ា**	អនុប្រធានការិយាល័យ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ

		និងផលិតកម្មសត្វ
២៦-	លោកបណ្ឌិត. **ជា រតនា**	អនុប្រធានមន្ទីរពិសោធន៍ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ
២៧-	លោក. **ស៊ាក់ តាព**	មន្ត្រី នៃនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល

IV. ក្រសួងបរិស្ថាន

១-	ឯកឧត្តមបណ្ឌិត. **សាមូ អូហ្សាណូ**	រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងបរិស្ថាន
២-	លោកសាស្ត្រាចារ្យ. **ជូ មុនីជារិន**	អគ្គនាយករង ក្រសួងបរិស្ថាន
៣-	លោក. **សុផល ឡាស្ការ**	ប្រធាននាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងសារធាតុគ្រោះថ្នាក់ ក្រសួងបរិស្ថាន
៤-	លោកបណ្ឌិត. **ជែក ឥមានតក្តី**	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងសារធាតុគ្រោះថ្នាក់
៥-	លោក. **តែម សុខចាន់**	ប្រធានការិយាល័យ នៃនាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងសារធាតុគ្រោះថ្នាក់
៦-	កញ្ញា. **ហួត ស៊ីវ៉ាដែត**	ប្រធានការិយាល័យ នៃនាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងគុណភាពទឹក
៧-	លោក. **សួន ពន្លក**	អនុប្រធានការិយាល័យ នៃនាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងសារធាតុគ្រោះថ្នាក់
៨-	កញ្ញា. **ឆួន រីដូ**	អនុប្រធានការិយាល័យ នៃមន្ទីរពិសោធន៍
៩-	កញ្ញា. **យិន ឥលក្ខណ៍**	អនុប្រធានការិយាល័យ នៃមន្ទីរពិសោធន៍
១០-	លោកបណ្ឌិត. **ស៊ុម សាមុត**	មន្ត្រីបច្ចេកទេស នៃនាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងសារធាតុគ្រោះថ្នាក់

V. ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

១-	លោកវេជ្ជបណ្ឌិត. **សារីកា ប៉ាតែល**	មន្ត្រីបច្ចេកទេស អង្គការសុខភាពពិភពលោក
២-	លោក. **រៀង ឥណ្ណា**	មន្ត្រីបច្ចេកទេស អង្គការសុខភាពពិភពលោក
៣-	លោកស្រី. **លីហ្សា ស្ទឹត**	មន្ត្រីបច្ចេកទេស អង្គការសុខភាពពិភពលោក
៤-	លោក. **ឆៅ ឥណ្ណជារិទ្ធិ**	អ្នកសម្របសម្រួលគម្រោង AMR អង្គការសុខភាពពិភពលោក
៥-	លោកបណ្ឌិត. **ហាក់ មករា**	ទីប្រឹក្សាបច្ចេកទេស អង្គការស្បៀង និងកសិកម្ម នៃសហប្រជាជាតិ
៦-	លោកវេជ្ជបណ្ឌិត. **អាលីហ្សា ហ្វាំងឡេ**	តំណាងមជ្ឈមណ្ឌលគ្រប់គ្រង និងបង្ការជំងឺសហរដ្ឋអាមេរិក
៧-	លោកវេជ្ជបណ្ឌិត. **ប៊ុន ស្រេង**	តំណាងមជ្ឈមណ្ឌលគ្រប់គ្រង និងបង្ការជំងឺសហរដ្ឋអាមេរិក
៨-	លោកវេជ្ជបណ្ឌិត. **អេម៉ាញ្ចូអេល អ៊ីវ៉ាលី**	តំណាងអ្នកប្រឹក្សាយោបល់ទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអាល្លឺម៉ង់
៩-	លោកវេជ្ជបណ្ឌិត. **បេតទីណា រូហោ**	តំណាងទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការ អាល្លឺម៉ង់
១០-	លោកវេជ្ជបណ្ឌិត. **អ៊ឹង ព្រហស្បតិ**	តំណាងទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការ អាល្លឺម៉ង់
១១-	លោកវេជ្ជបណ្ឌិត. **ជួង ស៊ីឃុល**	តំណាងទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអាល្លឺម៉ង់
១២-	លោកវេជ្ជបណ្ឌិត. **ប៉ូល ច័ន្ទរ**	តំណាងមន្ទីរពេទ្យកុមារអង្គរ
១៣-	លោកវេជ្ជបណ្ឌិត. **មីលីយ៉ា ធីល**	តំណាងមន្ទីរពេទ្យកុមារអង្គរ

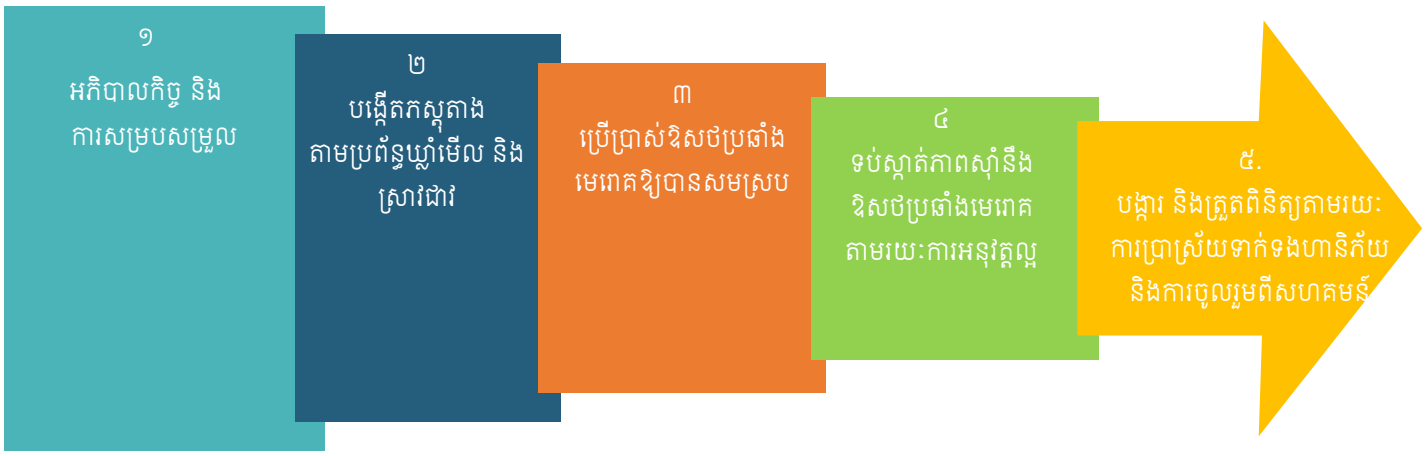
យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះសមាជិកក្រុមការងារបច្ចេកទេសដើម្បីទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៃក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងបរិស្ថាន ដែលបានជួយគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍផែនការពហុវិស័យនេះ និងអង្គការដៃគូរួមមាន WHO FAO WOAH UNEP GIZ KfW និងធនាគារពិភពលោក សម្រាប់ការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុ។

សេចក្តីសង្ខេប

ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅកម្ពុជា ២០២៥-២០២៩ ដាក់ចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយដើម្បីដោះស្រាយការគំរាមកំហែងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគដែលកំពុងតែកើនឡើងតាមរយៈអភិក្រមសុខភាពតែមួយដែលគ្របដណ្តប់លើវិស័យសុខភាពមនុស្ស សុខភាពសត្វ អាហារ រុក្ខជាតិ និងសុខភាពបរិស្ថាន។ ផែនការនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយឈរលើយុទ្ធសាស្ត្រឆ្នាំ ២០១៩-២០២៣ (MSAP-AMR ២០១៩-២០២៣) សំដៅរួមបញ្ចូលកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនានា នៅលើគ្រប់វិស័យដើម្បីបង្កើតការឆ្លើយតបរួមគ្នាមួយចំពោះភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅតែជាបញ្ហាប្រឈមផ្នែកសុខភាព និងការអភិវឌ្ឍសកលដ៏សំខាន់មួយ ជាមួយនឹងការប្រើប្រាស់មិនសមស្រប និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគលើសកម្រិត នៅទូទាំងវិស័យផ្សេងៗ ដែលបង្កើនល្បឿន នៃភាពស៊ាំដែលធ្វើឱ្យការបង្ករោគកាន់តែពិបាកព្យាបាល។ នៅទូទាំងពិភពលោក ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគទទួលខុសត្រូវដោយផ្ទាល់ចំពោះការស្លាប់ប្រហែល ១.២៧លាននាក់ក្នុងមួយឆ្នាំ។ ផលប៉ះពាល់លើសេដ្ឋកិច្ចមានលក្ខណៈស៊ីជម្រៅ ជាមួយនឹងសក្តានុពលចំណាយលើការថែទាំសុខភាព និងការខាតបង់ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបត្រូវបានព្យាករណ៍ថានឹងកើនឡើងទៅដល់រាប់ពាន់ពាន់លានដុល្លារ នៅដំណាច់ឆ្នាំ២០៥០។ យុទ្ធសាស្ត្រសកលដែលគាំទ្រដោយអង្គការនានា ដូចជា WHO និង FAO សង្កត់ធ្ងន់លើវិធីសាស្ត្រពហុវិស័យ និងសម្របសម្រួលនៅក្រោមឆត្រសុខភាពតែមួយដើម្បីគ្រប់គ្រង និងកាត់បន្ថយហានិភ័យ នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់នូវសូចនាករសុខភាព និងការអភិវឌ្ឍរបស់ខ្លួនក្នុងចិរវេលាប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះប៉ុន្តែភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ បានបង្កការគំរាមកំហែងយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដែលមានសមត្ថភាពនាំភាពប្រសើរទាំងនេះត្រលប់ថយក្រោយវិញ។ ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ២០២៥-២០២៩ ត្រូវបានរៀបចំឡើងជុំវិញផែនយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន ៥៖

ផែនយុទ្ធសាស្ត្រនីមួយៗមានអន្តរាគមន៍គោលដៅជាច្រើនដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីដោះស្រាយទិដ្ឋភាពជាក់លាក់ នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ សរុបជាង ១៧០ សកម្មភាពលម្អិតនៅក្នុងផែនការទាំងមូលសម្រាប់រយៈពេល ០៥ឆ្នាំ។

ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នេះជាលើកដំបូងដែលមានផែនការបែបនេះ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយបានរួមបញ្ចូលគម្រោងថវិកាសរុបប្រមាណជា ១៧,២៤៦,០០០ ដុល្លារអាមេរិក។ វាគឺជាឧបករណ៍សំខាន់មួយសម្រាប់ការកៀរគរធនធានសំដៅជានាមូលនិធិពីអ្នកផ្តល់ជំនួយពីខាងក្រៅ និងថវិកាជាតិ។ ផែនការថវិកានេះមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនានាដែលបានគ្រោងទុកប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

ឯកសារនេះត្រូវបានគ្រោងជាចម្បងសម្រាប់អ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេច នៅគ្រប់ក្រសួងជាច្រើន រួមទាំងក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខប្រមាញ់ និងនេសាទ ព្រមទាំងក្រសួងបរិស្ថាន ដែលជាក្រសួងគន្លឹះក្នុងការឆ្លើយតបថ្នាក់ជាតិចំពោះភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ លើសពីនេះ វាបម្រើជាឯកសារយោងដ៏សំខាន់សម្រាប់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងអ្នកផ្តល់ជំនួយនានាដោយវាផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌច្បាស់លាស់សម្រាប់កិច្ចសហការ និងការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។

ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅកម្ពុជា២០២៥-២០២៩ បង្ហាញពីវិធីសាស្ត្រជាយុទ្ធសាស្ត្រ និងបែបរួមបញ្ចូលក្នុងការគ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ជាមួយនឹងគោលបំណងត្រូវបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់ អន្តរាគមន៍ជាក់លាក់ និងផែនការថវិកាលម្អិត។ យុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយបែបនេះដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមផ្នាល់នានា ដែលបង្កឡើងដោយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងស្របតាមអាទិភាពសុខភាពសកលដើម្បីការពារវឌ្ឍនភាពសុខភាពរបស់កម្ពុជា។ ការអនុវត្តប្រកបដោយជោគជ័យ នៃផែនការនេះនឹងពឹងផ្អែកលើការចូលរួមដោយប្តេជ្ញាចិត្តរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដោយសង្កត់ធ្ងន់លើសារៈសំខាន់ នៃការឆ្លើយតបប្រកបដោយឯកភាព និងការឆ្លើយតបដោយមានធនធានគ្រប់គ្រាន់ចំពោះវិបត្តិនៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ជំពូកទី ១

សារធាន

បញ្ហាប្រឈមជាសកល

ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ជាការគំរាមកំហែងផ្នែកសុខភាពសាធារណៈ និងអភិវឌ្ឍន៍ជាសកល គួរឱ្យភ័យខ្លាចមួយ។ ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ បាក់តេរីដែលស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ទទួលខុសត្រូវដោយផ្ទាល់ចំពោះការស្លាប់ប្រមាណ ១.២៧លាននាក់ និងមានអ្នកជំងឺស្លាប់ដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ប្រមាណជា ៤.៩៥ លាននាក់។ ការប្រើប្រាស់មិនសមស្រប និងលើសកម្រិតរបស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគលើមនុស្ស សត្វ និងរុក្ខជាតិ គឺជាកត្តាចម្បងបណ្តាលឱ្យមានមេរោគស៊ាំនឹងឱសថ និងនាំទៅដល់ស្ថានភាពមួយដែលសូម្បីតែនីតិវិធីវេជ្ជសាស្ត្រ និងការព្យាបាលស្តង់ដាក៏កាន់តែមានគ្រោះថ្នាក់ផងដែរ។

ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ មិនត្រូវបានកំណត់ដោយព្រំដែនភូមិសាស្ត្រ ឬសេដ្ឋកិច្ចទេ បង្កផលប៉ះពាល់ដល់គ្រប់តំបន់ និងកម្រិតចំណូល។ ផលប៉ះពាល់របស់វាគឺធ្ងន់ធ្ងរ ជាពិសេសនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលទាប និងមធ្យម។ ប្រទេសដែលមានភាពក្រីក្រ និងវិសមភាពនឹងទទួលរងផលប៉ះពាល់ពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ។ បញ្ហាប្រឈមជាសាកលនេះ គំរាមកំហែងដល់ភាពរីកចម្រើនសំខាន់ៗ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងវេជ្ជសាស្ត្រទំនើបបង្កផលវិបាកដល់ការព្យាបាល នៃការបង្ករោគ និងបង្កើនហានិភ័យនានាដែលទាក់ទងនឹងការវះកាត់ព្រមទាំងការព្យាបាលជំងឺមហារីក។

ខាងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ បង្កការគំរាមកំហែងយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដោយមានការព្យាករណ៍ថាការចំណាយលើការថែទាំសុខភាពឡើងដល់ ១ពាន់លានដុល្លារអាម៉េរិក នៅឆ្នាំ២០៥០ និងការខាតបង់ផលិតផលជាតិសរុប (GDP) ប្រចាំឆ្នាំក្នុងចន្លោះពី ១ពាន់ ទៅ ៣.៤ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក នៅឆ្នាំ២០៣០។ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ អាទិភាពនានារួមមានការការពារ ការបង្ករោគដែលនាំទៅដល់ការប្រើប្រាស់មិនសមស្រប នៃឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដើម្បីធានានូវការគ្របដណ្តប់ជាសកលនូវការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងការព្យាបាលប្រកបដោយគុណភាពព្រមទាំងបង្កើនព័ត៌មានយុទ្ធសាស្ត្រ និងនវានុវត្តន៍ ដូចជាការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ ការបង្កើតវ៉ាក់សាំងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងផលិតឱសថថ្មីៗ ជាដើម។

ការកើនឡើង នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគជាសកលកំពុងកាត់បន្ថយប្រសិទ្ធភាពរបស់ថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកដែលប្រើប្រាស់ជាទូទៅសម្រាប់ទប់ស្កាត់ការរីករាលដាល នៃការបង្ករោគដោយបាក់តេរី។ របាយការណ៍ប្រព័ន្ធតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគជាសកល ឆ្នាំ ២០២៣ (GLASS) ចង្អុលទៅអត្រាភាពស៊ាំគួរឱ្យព្រួយបារម្ភក្នុងចំណោមភ្នាក់ងារបាក់តេរីបង្ករោគ។ ជាឧទាហរណ៍ អត្រាភាពស៊ាំទៅនឹង cephalosporin ជំនាន់ទី ៣ នៅក្នុង *Escherichia coli (E. coli)* និង ក្នុង *Staphylococcus aureus* ដែលស៊ាំនឹង methicillin (MRSA) គឺគួរឱ្យព្រួយបារម្ភជាខ្លាំង។ ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ការបង្ករោគដោយមេរោគលើផ្លូវបង្ហូរនោម ដែលបង្កឡើងដោយ *E. coli* បានបង្ហាញពីក្តីព្រួយបារម្ភ ដោយសារការថយចុះ នៃភាពងាយមានប្រសិទ្ធភាពរបស់ឱសថអង់ទីប៊ីយូទិកស្តង់ដា ដូចជា ampicillin និង fluoroquinolones។

លើសពីនេះ មេរោគ *Klebsiella pneumoniae* ដែលជាធម្មតាត្រូវបានរកឃើញនៅក្នុងពោះវៀនកំពុងបង្ហាញពីការកើនឡើង នៃកម្រិតភាពស៊ាំ ជាមួយនឹងឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកសំខាន់ៗ ដែលនាំឱ្យមានការពឹងផ្អែកកាន់តែខ្លាំងទៅលើឱសថចុងក្រោយដូចជា carbapenems។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ភាពស៊ាំនឹងឱសថទាំងនេះក៏កំពុងកើនឡើងផងដែរ។ អង្គការសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច និងអភិវឌ្ឍន៍ (OECD) ប្រមើលមើលកំណើនទ្វេដង នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគចុងក្រោយបំផុតទាំងនេះនៅឆ្នាំ២០៣៥

បើប្រៀបធៀបទៅនឹងឆ្នាំ ២០០៥ ដោយបានគូសបញ្ជាក់អំពីតម្រូវការបន្ទាន់សម្រាប់ការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការបង្កើនការអង្កេតតាមដាន។

ការឆ្លើយតបជាសកល

ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ទាមទារឱ្យមានការឆ្លើយតបជាសាកលប្រកបដោយឯកភាព និងសម្របសម្រួលដោយទទួលស្គាល់ភាពស្មុគស្មាញនៃបញ្ហាដែលលាតសន្ធឹងលើវិស័យផ្សេងៗ ដូចជា វិស័យសុខភាពមនុស្ស ផលិតកម្មចំណីអាហារ សុខភាពសត្វ និងការថែទាំបរិស្ថាន។ វិធីសាស្ត្រនេះហៅថា វិធីសាស្ត្រសុខភាពតែមួយ ដែលជាចំណុចសំខាន់ក្នុងការដោះស្រាយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ វិធីសាស្ត្រនេះជំរុញរួមបញ្ចូលតែមួយសំដៅទទួលបាននូវលទ្ធផលសុខភាពប្រកបដោយចីរភាពសម្រាប់មនុស្ស សត្វ និងប្រព័ន្ធអេកូសាស្ត្រ ការយល់ដឹងអំពីភាពអាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមកនៃសុខភាពមនុស្ស សុខភាពសត្វស្រុក និងសត្វព្រៃ រុក្ខជាតិ និងបរិស្ថាន។

ដើម្បីដាក់វិធីសាស្ត្រនេះជាផ្លូវការ ផែនការសកម្មភាពសកលស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគត្រូវបានអនុម័តក្នុងអំឡុងសន្និបាតសុខភាពពិភពលោកឆ្នាំ២០១៥។ ផែនការនេះក្រោយមកត្រូវបានអនុម័តដោយអង្គការអន្តរជាតិសំខាន់ៗ ដូចជា FAO WOAH និងUNEP ដែលបានសង្កត់ធ្ងន់លើការអភិវឌ្ឍ និងការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពជាតិ ពហុវិស័យជាមួយនឹងទស្សនវិស័យសុខភាពតែមួយ។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នានេះ គឺក្នុងគោលបំណងដោះស្រាយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងទទួលបាននូវលទ្ធផលសុខភាព និងសេដ្ឋកិច្ចប្រសើរឡើងក្នុងពេលនោះផងដែរ។

សមាសធាតុសំខាន់មួយនៅក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងប្រកបដោយកិច្ចសម្របសម្រួលនេះ គឺលេខាធិការដ្ឋានរួមចតុកាគីសម្រាប់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ រួមមាន WHO, FAO, WOAH និងUNEP។ លេខាធិការដ្ឋាននេះជាឧបករណ៍ក្នុងការដឹកនាំឱ្យមានការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធច្រើននៅក្នុងការងារភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងបានគាំទ្រដល់ការបង្កើតក្រុមអ្នកដឹកនាំសកលធ្វើការលើភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងវេទិកាភាពជាដៃគូពហុភាគី។ គំនិតផ្តួចផ្តើមទាំងនេះ រួមជាមួយនឹងក្រុមការងារបច្ចេកទេសជាច្រើនបានចាប់ផ្តើមការងាររបស់ពួកគាត់ក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ ដែលនាំមកនូវវឌ្ឍនភាពដ៏សំខាន់នៅក្នុងការប្រយុទ្ធជាសកលប្រឆាំងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

លើសពីនេះ សេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ A/RES/៧៦/២៥៧ ដែលបានអនុម័តក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ បានកំណត់ដំណាក់កាលសម្រាប់កិច្ចប្រជុំកម្រិតខ្ពស់លើកទី២ ស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅឆ្នាំ២០២៤។ កិច្ចប្រជុំនេះបង្ហាញពីឱកាសដ៏សំខាន់មួយសម្រាប់ប្រទេសនានាក្នុងការបង្កើតការប្តេជ្ញាចិត្តប្រកបដោយមហិច្ឆតា និងកំណត់ចំណុចដៅនានាដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ការឆ្លើយតបជាសាកលចំពោះភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ផ្តោតលើកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងពហុវិស័យរួមផ្សំសកម្មភាព និងយុទ្ធសាស្ត្រនៅទូទាំងវិស័យមនុស្ស សត្វ កសិកម្ម និងបរិស្ថាន។ វិធីសាស្ត្របែបសហការនេះដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានាក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន និងត្រួសត្រាយផ្លូវសម្រាប់ដំណោះស្រាយ និងគោលនយោបាយសុខភាពប្រកបដោយនិរន្តរភាពពង្រឹងតួនាទីដ៏សំខាន់ នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ និងការសម្របសម្រួលក្នុងវិស័យសុខភាពសាធារណៈ។

បញ្ហាប្រឈមថ្នាក់តំបន់

តំបន់ប៉ាស៊ីហ្វិកខាងលិចជួបប្រទះបញ្ហាប្រឈមដ៏សំខាន់មួយជាមួយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ បញ្ហាប្រឈមនេះត្រូវបានរំពឹងថានឹងបង្កឱ្យមានអ្នកស្លាប់ប្រមាណជា ៥.២លាននាក់ នៅដំណាច់ឆ្នាំ២០៣០។ ស្ថិតិដ៏ព្រួយបារម្ភណ៍នេះ បានមកពីការវាយតម្លៃថ្នាក់តំបន់ដំបូងរបស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក ស្តីពីផលប៉ះពាល់សុខភាព និងសេដ្ឋកិច្ច នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្នុងតំបន់នេះដែលត្រូវបានចេញផ្សាយក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២៣។ ការវាយតម្លៃនេះ ក៏បានបង្ហាញផងដែរថា ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនឹងមានឥទ្ធិពលបំផ្លិចបំផ្លាញដល់សុខភាព និងទម្លាក់បន្ទុកសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរមួយដែលត្រូវចំណាយក្នុងតំបន់ក្នុងរង្វង់ ១៤៨ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ចន្លោះពីឆ្នាំ២០២០ ដល់ឆ្នាំ២០៣០។ តួលេខនេះតំណាងឱ្យជិត១០% នៃការចំណាយលើសុខភាពសរុបក្នុងតំបន់ក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ដោយសារការបាត់បង់ផលិតភាព និងការចំណាយលើការថែទាំសុខភាពបន្ថែមបណ្តាលមកពីការសម្រាកព្យាបាលក្នុងមន្ទីរពេទ្យរយៈពេលយូរ។ នៅដំណាច់ឆ្នាំ២០៣០ អ្នកជំងឺដែលមានការបង្ករោគដោយមេរោគស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ត្រូវបានគេព្យាករណ៍ថានឹងចំណាយពេល ១៧២លានថ្ងៃបន្ថែមនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ។

របាយការណ៍ «ផលប៉ះពាល់លើសុខភាព និងសេដ្ឋកិច្ច នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅក្នុងតំបន់ប៉ាស៊ីហ្វិកខាងលិច ២០២០-២០៣០[1]» រាយការណ៍ដោយ WHO នៅក្នុងតំបន់ប៉ាស៊ីហ្វិកខាងលិច រំលេចលក្ខណៈសំខាន់ នៃ «ជំងឺរាតត្បាតស្ងប់ស្ងាត់» នេះ។ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ មរណភាពដែលបង្កឡើងដោយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគក្នុងតំបន់បានកើនលើសមរណភាពដែលបង្កដោយជំងឺរបេង ឬមេរោគអេដស៍ ជាមួយនឹងចំនួនប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងមរណភាពដោយសារជំងឺទឹកនោមផ្អែម ជំងឺក្រិនថ្លើម និងមហារីកសុដន់។ របាយការណ៍នេះបានរំលេចចេញបាក់តេរីបង្ករោគសំខាន់ៗចំនួន៧ ដូចជា MRSA និង *E. coli* ដែលត្រូវបានព្យាករណ៍ថានឹងទទួលខុសត្រូវចំពោះមរណភាពពាក់ព័ន្ធជាង ៨០% នៅក្នុងទសវត្សរ៍ខាងមុខនេះ។

ការឆ្លើយតបថ្នាក់តំបន់

ដោះស្រាយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ គឺជាអាទិភាពសំខាន់នៅក្នុងតំបន់ ដូចដែលបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងចក្ខុវិស័យ នៃ «សម្រាប់អនាគត៖ ឆ្ពោះទៅកាន់តំបន់ដែលមានសុខភាពប្រសើរ និងមានសុវត្ថិភាពបំផុត» ដែលសំដៅធ្វើឱ្យប៉ាស៊ីហ្វិកខាងលិចក្លាយជាតំបន់របស់ពិភពលោក ដែលមានសុខភាពប្រសើរ និងមានសុវត្ថិភាពបំផុត។ ក្របខ័ណ្ឌតំបន់សម្រាប់ពន្លឿនសកម្មភាពដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ គូសបញ្ជាក់អំពីយុទ្ធសាស្ត្រមួយរបស់ WHO ដោយសហការជាមួយរដ្ឋជាសមាជិកដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់របស់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ[2]។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ វឌ្ឍនភាពត្រូវបានរារាំងដោយទិន្នន័យមិនសមស្រប។ របាយការណ៍នេះគូសបង្ហាញពីជំហានដ៏សំខាន់មួយ ក្នុងការផ្តល់បទអន្តរាគមន៍នានាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ប្រឆាំងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការតស៊ូមតិសម្រាប់ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការប្រមូលទិន្នន័យ ដើម្បីស្វែងយល់ពីការគំរាមកំហែង នាពេលអនាគត កាន់តែត្រឹមត្រូវ។

បណ្តាប្រទេសទាំងឡាយនៅក្នុងតំបន់នេះ ដូចជាព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបានស្នើយ៉ាងទទូចឱ្យពន្លឿនការអនុវត្តការពិនិត្យតាមដាន និងការពិនិត្យកែលម្អនូវផែនការសកម្មភាពជាតិអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ការងារនេះតម្រូវឱ្យមានការបែងចែកថវិកា និងធនធានមនុស្សគ្រប់គ្រាន់ ការពង្រឹងប្រព័ន្ធជាតិតាមអង្កេតតាមដាន

[1] WHO WPRO, Health and Economic Impacts of Antimicrobial Resistance in the Western Pacific Region 2020-2030.

[2] WHO WPRO, Framework for Accelerating Action to Fight Antimicrobial Resistance.

ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ការលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្រប ដើម្បីកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់លើសកម្រិត និងការប្រើប្រាស់មិនត្រឹមត្រូវព្រមទាំងការកែលម្អការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ។ ការវិនិយោគលើការគ្រប់គ្រង និងប្រយុទ្ធប្រឆាំងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគឥឡូវនេះ នឹងជួយសន្សំសំចៃថ្លៃចំណាយថែទាំសុខភាព នាពេលអនាគត ការពារកម្លាំងពលកម្ម និងការពារសេដ្ឋកិច្ចដោយសង្កត់ធ្ងន់លើតម្រូវការសម្រាប់គោលនយោបាយ និងការប្តេជ្ញាចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុសមាមាត្រទៅនឹងផលប៉ះពាល់ពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ស្ថានភាពសុខភាពទូទៅ និងការអភិវឌ្ឍរបស់កម្ពុជា និងសារៈសំខាន់ នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានសម្គាល់ឃើញមានវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់នៅក្នុងផ្នែកស្ថានភាពសុខភាពទូទៅ និងការអភិវឌ្ឍរបស់ខ្លួនក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំកន្លងទៅនេះ។ វឌ្ឍនភាពនេះនាំមកដោយកំណើនស្ថេរភាពសេដ្ឋកិច្ចដែលអាចបកស្រាយតាមការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងជីវភាពស្តង់ដាប្រសើរឡើងសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជាជាច្រើន។ លើសពីនេះទៅទៀតក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នប្រជាជនកម្ពុជាទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាពសារវន្តកាន់តែច្រើនព្រមទាំងមានការធ្លាក់ចុះគួរឱ្យកត់សម្គាល់នូវមរណភាពកុមារ និងជំងឺឆ្លងនានា[3]។

លទ្ធផលសុខភាពជាវិជ្ជមាន

អាយុសង្ឃឹមរស់នៅកម្ពុជាបានកើនឡើងពីរឆ្នាំក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំកន្លងមកនេះ គឺកើនពី៦៤.៥ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ទៅដល់ ៦៦.៥ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣[4]។ ភាពប្រសើរឡើងនេះ បានមកពីកត្តាជាច្រើន រួមមានការទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាពកាន់តែប្រសើរ អាហារូបត្ថម្ភកាន់តែប្រសើរ និងការកើនឡើង នៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច[5]។

ការទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាពកាន់តែប្រសើរ

ភាគរយ នៃប្រជាជនកម្ពុជាដែលបានទទួលសេវាថែទាំសុខភាពបានកើនឡើងពី ៧៥% ក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ទៅដល់ ៨៥% ក្នុងឆ្នាំ២០២៣[6]។ កំណើននេះ បានមកពីកត្តាជាច្រើនរួមមានការសាងសង់មន្ទីរពេទ្យថ្មីៗ និងគ្លីនិកថ្មីៗ ការពង្រីកការគ្របដណ្តប់ធានារ៉ាប់រងសុខភាព និងការបណ្តុះបណ្តាលដល់បុគ្គលិកថែទាំសុខភាពកាន់តែច្រើន[7]។

ការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ និងសុខភាពកម្ពុជា (CDHS) ឆ្នាំ២០២១-២០២២ បង្ហាញពីភាពប្រសើរឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់លើសុខភាពមាតា និងទារក នៅទូទាំងប្រទេស។ អត្រាមរណភាពមាតាបានធ្លាក់ចុះមកត្រឹម ១៥៤នាក់ ក្នុង ១ សែនកំណើតរស់ដោយបន្តនិន្នាការវិជ្ជមាន នៃការថយចុះនូវមរណភាពមាតា ក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ។ អត្រាមរណភាពទារក និងកុមារក៏ត្រូវបានគេមើលឃើញថាមានការធ្លាក់ចុះយ៉ាងខ្លាំងផងដែរ ដោយអត្រាមរណភាពទារកបានធ្លាក់ចុះពី ២៨នាក់ ក្នុង១,០០០កំណើតរស់ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ មកត្រឹមតែ១២នាក់

[3] UNICEF, Cambodia Statistics.

[4] WHO, Cambodia Health Profile.

[5] World Bank, Cambodia Economic Growth.

[6] World Bank, Cambodia Healthcare Access.

[7] UNICEF, Cambodia Healthcare Expansion.

ក្នុង ១,០០០កំណើតរស់ ក្នុងឆ្នាំ ២០២១-២០២២[8] ។ ដូចគ្នានេះដែរ អត្រាមរណភាពកុមារក្រោម ៥ឆ្នាំ បានធ្លាក់ពី ៣៥ មក ១៦ ក្នុង ១,០០០កំណើតរស់ក្នុងរយៈពេលដូចគ្នានេះ[9]។ ទាក់ទងនឹងសុខភាពមាតា ការមានផ្ទៃពោះក្នុងវ័យជំទង់ត្រូវបានគេរាយការណ៍ថាមាន ៩% នៃស្ត្រីដែលមានអាយុពី១៥-១៩ឆ្នាំ ជាមួយនឹងប្រវ៉ាឡង់ខ្ពស់ នៅតាមតំបន់ជនបទ។ បន្ថែមពីលើនេះ ភាគរយ នៃស្ត្រីដែលមានអាយុពី១៥ ទៅ ៤៩ឆ្នាំដែលបានជួបប្រទះ ការបាត់បង់ផ្ទៃ បានធ្លាក់ពី ១២% ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ មកត្រឹម ៩% ក្នុងឆ្នាំ២០២១-២០២២។ ការអង្កេតក៏បានរំលេចផងដែរ ថាមានការរំលូត/រលូត ចំនួន៤ ករណីក្នុងចំណោមស្ត្រី ១,០០០នាក់[10]។

ការទទួលបានសេវាពិនិត្យផ្ទៃពោះ (ANC) មានភាពប្រសើរឡើងយ៉ាងខ្លាំង ជាមួយអត្រាស្ត្រី ៩៩% ទទួលបានការថែទាំពីអ្នកផ្តល់សេវាមានជំនាញយ៉ាងហោចណាស់ម្តងក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះចុងក្រោយរបស់ពួកគាត់។ ភាគរយ នៃស្ត្រីដែលចូលរួមពិនិត្យផ្ទៃពោះ បួនដង ឬច្រើនជាងក៏បានកើនឡើងទៅដល់ ៨៦% គឺបង្ហាញពីការប្រើប្រាស់សេវាសុខភាពមាតាកាន់តែប្រសើរឡើង។ ជារួមសូចនាករទាំងនេះឆ្លុះបញ្ចាំងពីការខិតខំប្រឹងប្រែងប្រកបដោយជោគជ័យរបស់កម្ពុជាក្នុងការបង្កើនការទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាព និងគុណភាពកាន់តែប្រសើររួមចំណែកដល់លទ្ធផលសុខភាពកាន់តែប្រសើរឡើងសម្រាប់ម្តាយ និងកុមារ នៅទូទាំងប្រទេស។

អាហារូបត្ថម្ភ និងការទទួលបានទឹកស្អាត

ការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ និងសុខភាពនៅកម្ពុជា (CDHS) ឆ្នាំ២០២១-២០២២ ក៏ផ្តល់នូវការមើលឃើញសំខាន់ៗអំពីស្ថានភាពអាហារូបត្ថម្ភរបស់កុមារអាយុក្រោម៥ឆ្នាំ និងស្ថានភាពទឹក និងអនាម័យក្នុងគ្រួសារនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាផងដែរ។ **ស្ថានភាពអាហារូបត្ថម្ភ៖** ការអង្កេតបានរំលេចថា ២២% នៃកុមារអាយុក្រោម៥ឆ្នាំមានការក្រិនដែលបង្ហាញពីភាពប្រសើរឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ចេញពី ៣២% ក្នុងឆ្នាំ២០១៤។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយកង្វះអាហារូបត្ថម្ភនៅតែជាកង្វល់មួយដោយសារមានកុមារ ១៦% ទម្ងន់ទាប ១០% ស្គមស្គាំង និង៤% លើសទម្ងន់។ ជាការកត់សម្គាល់ ការក្រិនមានច្រើននៅតំបន់ជនបទ ក្នុងអត្រា ២៤.៧% ធៀបនឹង ១៦.៨% នៅក្នុងតំបន់ទីក្រុង។ ភាពខុសគ្នានេះគួសបញ្ជាក់បញ្ហាប្រឈមកំពុងកើតមានលើសុខភាព និងអាហារូបត្ថម្ភនៅទីជនបទ បើទោះបីមានភាពប្រសើរឡើងជាទូទៅខាងស្ថានភាពអាហារូបត្ថម្ភរបស់កុមារ នៅទូទាំងប្រទេសក៏ដោយ។ **ទឹកស្អាត និង អនាម័យក្នុងគ្រួសារ៖** ការអង្កេតក៏បង្ហាញពីវឌ្ឍនភាពក្នុងការទទួលបានទឹកស្អាតកម្រិតចាំបាច់ដោយប្រជាជន ៨៩% ទទួលបានទឹកស្អាតប្រើក្នុងរដូវប្រាំង និង៩២%នៅរដូវវស្សា។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយប្រជាជនមួយចំនួនតូចប្រហែល ២% ក្នុងរដូវប្រាំង និង១% ក្នុងរដូវវស្សានៅតែប្រឈមមុខនឹងការទទួលបានទឹកស្អាតប្រើប្រាស់។ ភាពអាចទទួលបានទឹកស្អាតគ្រប់គ្រាន់មានកម្រិតខ្ពស់ទាំងនៅជនបទ និងទីក្រុង ដោយមាន ៨៩% នៃគ្រួសាររាយការណ៍ថាមានទឹកគ្រប់គ្រាន់នៅពេលត្រូវការ។ លើសពីនេះទៀត មាន៦៨% នៃប្រជាជនរស់នៅក្នុងគ្រួសារដែលប្រើវិធីសម្អាតទឹកសមស្រប ដោយនៅតំបន់ទីក្រុងមានកម្រិតប្រសើរជាងនៅតំបន់ជនបទ។ ទិន្នន័យនេះឆ្លុះបញ្ចាំងពីការខិតខំប្រឹងប្រែងជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងការកែលម្អសេវាទឹក និងសេវាអនាម័យ ដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់សុខភាពសាធារណៈ និងសុខុមាលភាព នៅកម្ពុជា។ របកគំហើញទាំងនេះបានគូសបញ្ជាក់ការប្រឹងប្រែងយ៉ាងខ្លាំងដែលកម្ពុជាបានធ្វើក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងផ្នែកអាហារូបត្ថម្ភ និងការទទួលបានទឹកស្អាត និងអនាម័យ ទន្ទឹមគ្នានេះក៏រំលេចផងដែរអំពីតំបន់នានាដែលត្រូវការកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀត ជាពិសេសនៅក្នុងសហគមន៍ជនបទ។

[8] UNICEF, Cambodia Infant Mortality Rate.

[9] UNICEF, Cambodia Under-5 Mortality Rate.

[10] WHO, Cambodia Maternal Mortality Rate.

កំណើនសេដ្ឋកិច្ច

សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាមានកំណើនជាមធ្យម ៧.០% ក្នុងមួយឆ្នាំក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំកន្លងមកនេះ[11]។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចនេះបាននាំឱ្យមានការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងការលើកកម្ពស់ជីវភាពស្តង់ដាសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជាជាច្រើន[12]។ ក្នុងឆ្នាំ២០២២ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាមានកំណើន ៥.២% ដែលស្ទុះងើបឡើងវិញពីផលប៉ះពាល់ នៃជំងឺរាតត្បាតកូវីដ-១៩។ ការងើបឡើងវិញនេះត្រូវបានជំរុញជាចម្បងដោយមានសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ជាពិសេសនៅក្នុងវិស័យផលិតកម្មសំណង់ និងសេវាកម្ម។ វិស័យកសិកម្ម ក៏បានរួមចំណែកជាវិជ្ជមានដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចផងដែរ បើទោះបីក្នុងកម្រិតទាបជាងក៏ដោយ។ ជារួមការរីកចម្រើនលើស្ថានភាពសុខភាពទូទៅ និងការអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេសកម្ពុជាបានបង្ហាញនូវការប្រសើរឡើងជាច្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំកន្លងមកនេះ។ ក្នុងខណៈដែលប្រទេសនេះនៅតែប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាប្រឈមនានា ការរីកចម្រើននេះស្ថិតនៅលើមាគ៌ាទៅកាន់ជាតិមួយប្រកបដោយសុខភាពល្អជាង និងចម្រុងចម្រើនជាង។

ខណៈដែលកម្ពុជាមានការរីកចម្រើនក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវលទ្ធផលសុខភាពគឺគួរឱ្យកោតសរសើរបែបនេះ វាពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការទទួលស្គាល់ការនូវកំណើន នៃការគំរាមកំហែងកាន់តែខ្លាំងឡើងនៃភាព សាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្នុងប្រទេស។ ការប្រើប្រាស់មិនសមស្រប និងការប្រើប្រាស់លើសកម្រិតនូវឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក ជាពិសេសឱសថសម្រាប់ មនុស្ស និងសត្វ គឺជាកត្តាចម្បងដែលបណ្តាលឱ្យមានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវស្ថានភាពសុខភាពរបស់ប្រទេសកម្ពុជាបាននាំឱ្យមានកំណើនតម្រូវការសម្រាប់ថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក ដែលរួមចំណែកដល់ការឡើងខ្ពស់ នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ។ លើសពីនេះ កត្តានានាដូចជាការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគមិនបានល្អ និងការប្រើប្រាស់ថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកក្នុងវិស័យកសិកម្មសត្វ ធ្វើឱ្យបញ្ហាកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើង[13]។

ផលវិបាក នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគប៉ះពាល់ ហើយអាចជះឥទ្ធិពលយ៉ាងសំខាន់ដល់ការអភិវឌ្ឍរបស់កម្ពុជា។ ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ អាចនាំឱ្យឈឺកាន់តែយូរចំណាយកាន់តែខ្ពស់ និងស្លាប់កាន់តែកើនឡើង។ ផលវិបាកទាំងនេះក៏អាចរារាំងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចដោយកាត់បន្ថយផលិតភាព និងការបង្កើនថ្លៃដើមនៃការធ្វើអាជីវកម្ម[14]។

ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅកម្ពុជា

ក្រុមការងារបច្ចេកទេសទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅកម្ពុជា បានធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញយ៉ាងល្អិតល្អន់ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០១៩[15] ដើម្បីស្វែងយល់ពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅកម្ពុជា។

ឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយ ស្តីពីការពិនិត្យឡើងវិញជាប្រព័ន្ធផ្តោតលើទិន្នន័យភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគដែលបានបានបោះពុម្ពផ្សាយលើការធ្វើតេស្តប្រសិទ្ធភាពឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក (AST) ទៅលើមេរោគដែលបានកំណត់ដោយប្រព័ន្ធតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគជាសកល (GLASS)។ ការពិនិត្យមើលឡើងវិញនេះ រួមបញ្ចូលការវិភាគលើរបាយការណ៍ដែលបានផ្សព្វផ្សាយចំនួន ២៤ នៅចន្លោះឆ្នាំ២០០០ និង

[11] World Bank, Cambodia GDP Growth.

[12] World Bank, Cambodia Poverty Reduction.

[13] Center for Disease Dynamics, Economics & Policy, Antimicrobial Resistance in Cambodia.

[14] World Economic Forum, The Global Risks Report 2023

[15] Antimicrobial resistance in Cambodia: a review DOI:https://doi.org/10.2026/j.ijid.2019.05.036

២០១៨ ដែលភាគច្រើនបង្ហាញពីបាក់តេរី (isolates) យកចេញពីអ្នកជំងឺ។ របកគំហើញបានបង្ហាញពីអត្រាភាពស៊ាំគួរឱ្យព្រួយបារម្ភនៅលើគ្រប់ភ្នាក់ងារបង្កជំងឺសំខាន់ៗជាច្រើន។

កម្រិតខ្ពស់ នៃភាពស៊ាំត្រូវបានកត់សម្គាល់នៅក្នុងមេរោគ *E. coli* ទៅនឹងឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកដូចជា ampicillin, cephalosporins ជំនាន់ទី៣ fluoroquinolones និង gentamicin ។ ក្នុងករណី *K. pneumoniae* និង *S.-aureus* មានភាពស៊ាំគួរឱ្យកត់សំគាល់ជាមួយឱសថ fluoroquinolones, co-trimoxazole និង gentamicin ។ លើសពីនេះទៀត មេរោគ *Acinetobacter baumannii* បានបង្ហាញពីភាពស៊ាំជាមួយឱសថ carbapenems, gentamicin និង amikacin ចំណែកឯ *Salmonella* spp. បានបង្ហាញភាពស៊ាំជាមួយឱសថ fluoroquinolone គួរឱ្យកត់សម្គាល់ ជាពិសេសនៅក្នុងប្រភេទ *Salmonella Typhi*។

ការពិនិត្យឡើងវិញក៏បានបង្ហាញមេរោគ *Shigella* spp. និង *Neisseria gonorrhoeae*, *Shigella* spp. មិនបានបង្ហាញភាពស៊ាំជាមួយឱសថ ciprofloxacin ឬ azithromycin ទេ ផ្ទុយទៅនឹង *N. gonorrhoeae* បានបង្ហាញភាពស៊ាំខ្ពស់ជាមួយឱសថ ciprofloxacin និង penicillin ប៉ុន្តែមិនមែនចំពោះ cephalosporins ជំនាន់ទី៣ ទេ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការបកស្រាយ នៃការរកឃើញទាំងនេះត្រូវបានរារាំងដោយចំនួន isolates មានកម្រិត និងអវត្តមាន នៃមេតាទិន្នន័យ (Metadata) នៃចំណាត់ថ្នាក់លម្អិត ដោយរំលេចតម្រូវការសម្រាប់ទិន្នន័យ រឹងមាំបន្ថែមទៀត ដើម្បីបង្កើតការយល់ដឹងពេញលេញ។

សរុបសេចក្តីមក ការពិនិត្យឡើងវិញដោយក្រុមការងារបច្ចេកទេសដើម្បីទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ បានកំណត់ពីការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង នៃលទ្ធផលស្រាវជ្រាវទាក់ទងនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគពីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាពិសេសក្រោយឆ្នាំ ២០១០។ ទោះបីជាមានវឌ្ឍនភាពយ៉ាងណាក៏ដោយ យើងនៅតែឃើញមានចំណុចខ្វះខាតសំខាន់ៗក្នុងទិន្នន័យ។ ការផ្តួចផ្តើមនៃប្រព័ន្ធតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគថ្នាក់ជាតិ ដែលស្របគ្នានឹងប្រព័ន្ធតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគជាសកល (GLASS) គឺជាជំហានដ៏សំខាន់មួយឆ្ពោះទៅរកការបំពេញនូវចំណុចខ្វះខាតទាំងនោះ។ ប្រព័ន្ធទាំងនេះត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងរបស់យើងអំពីបែបផែន នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ នៃបញ្ហាប្រឈមសុខភាពសកលដែលកំពុងកើនឡើងនេះ។

នៅក្នុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧ ក្រសួងសុខាភិបាលបានអនុម័ត និងដាក់ឱ្យដំណើរការប្រព័ន្ធតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគដែលមានមូលដ្ឋាននៅមន្ទីរពិសោធន៍។ ប្រព័ន្ធតាមដាននេះត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅ ៨ទីតាំង រួមមាន ៣ទីតាំងនៅភ្នំពេញ និង៥ទីតាំងនៅតាមខេត្តផ្សេងៗ។ មន្ទីរពិសោធន៍ពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ធ្វើតេស្តប្រសិទ្ធភាពឱសថប្រឆាំងមេរោគ (AST) និងការធានាគុណភាពពីខាងក្រៅ (EQA)។ វិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈដើរតួជាមន្ទីរពិសោធន៍បង្អែកជាតិដែលទទួលការធានាគុណភាពខាងក្រៅពីមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលរោគសាស្ត្រប៉ាស៊ីហ្វិកនៅប្រទេសណូវែលហ្សេឡង់ (PPCT) និងកម្មវិធីធានាគុណភាពរបស់មហាវិទ្យាល័យរោគវិទ្យាវិទូអូស្ត្រាលី នៅប្រទេសអូស្ត្រាលី។ ប្រព័ន្ធតាមដាននេះ យោងទៅតាមប្រព័ន្ធតាមដាន GLASS ហើយផ្តោតលើភ្នាក់ងារបង្ករោគក្នុងអាទិភាពចំនួន ៦ បានពីសំណាកវិភាគឈាម និងទឹកខួរឆ្អឹងខ្នង[16]។

16 Escherichia coli, Klebsiella pneumoniae, Acinetobacter spp, Staphylococcus aureus, Streptococcus pneumoniae and Salmonella spp. and another pathogen of importance in Cambodia: Bukholderia pseudomallei.

នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ ព្រឹត្តិបត្រអង្កេតតាមដានមួយត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយដោយក្រសួងសុខាភិបាល ដើម្បីបញ្ជាក់ពីរការរកឃើញដំបូង នៃប្រព័ន្ធអង្កេតតាមដាន។ ចាប់ពីឆ្នាំ២០១៩ ដល់ឆ្នាំ២០២២ ទិន្នន័យត្រូវបានប្រមូលពីអ្នកជំងឺសម្រាកពេទ្យចំនួន ៦៩៧,៤២៩នាក់ ដែលត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងទីតាំងតាមដានទាំង ៨កន្លែង ក្នុងកំឡុង ៤ឆ្នាំ។ ចំណុចគួរឱ្យកត់សម្គាល់មួយ នៃអ្នកជំងឺទាំងនេះ ជាមធ្យមមាន១៥.៦% បានទទួលការយកសំណាកឈាមសម្រាប់ការធ្វើតេស្តរកភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ការរកឃើញនេះបង្ហាញពីអត្រាវិជ្ជមានប្រមាណ ១០% សម្រាប់មេរោគដែលត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណនៅក្នុងអំឡុងពេលតាមដាន ដែលបង្ហាញពីកម្រិតដ៏គួរឱ្យព្រួយបារម្ភ នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្នុងចំណោមប្រជាជននោះ។

ភាពប្រែប្រួល នៃការប្រមូលសំណាកឈាម និងអត្រាវិជ្ជមាន នៃមេរោគ ក្នុងទីតាំងតាមដានផ្សេងគ្នាគួរឱ្យសម្គាល់។ ឧទាហរណ៍ មន្ទីរពេទ្យកុមារអង្គរបានបង្ហាញពីអត្រាខ្ពស់ នៃការប្រមូលសំណាក (៧៣.២%) បើធៀបនឹងខេត្តកំពង់ចាម (៤.៨%)។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ អត្រាវិជ្ជមានមេរោគខ្ពស់គឺ នៅមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត (ចាប់ពី ១៤.៤% ដល់ ១៨.0%) និងមន្ទីរពេទ្យខេត្តសៀមរាប (៨.៩% ទៅ ១១.0%) បើធៀបនឹងទីតាំងតាមដានផ្សេងទៀត។ ភាពខុសគ្នានេះបញ្ជាក់ពីការអនុវត្តការថែទាំសុខភាព និងប្រវ៉ាឡង់ នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគមិនដូចគ្នា នៅតាមទីតាំងតាមដាននានា ដែលណែនាំឱ្យប្រើប្រាស់វិធានការច្បាស់លាស់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។

លទ្ធផល នៃការអង្កេតតាមដានបានផ្តល់នូវការយល់ដឹងលម្អិតអំពីរបាយ នៃភ្នាក់ងារបង្កជំងឺផ្សេងៗ និងលំនាំ នៃភាពស៊ាំរបស់មេរោគទាំងនោះ។ គួរកត់សម្គាល់ថាមេរោគ *E. coli* និង *K. pneumoniae* គឺជាភ្នាក់ងារបង្ករោគដែលត្រូវបានរកឃើញញឹកញាប់បំផុត។ ទិន្នន័យនេះក៏បានចង្អុលបង្ហាញពីភាពស៊ាំខ្លាំងទៅលើឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកប្រភេទ 'Access' និងប្រភេទ 'Watch' ។ ការវិភាគប្រជាសាស្ត្របានបង្ហាញថា ភ្នាក់ងារបង្ករោគមួយចំនួន គឺពាក់ព័ន្ធជាមួយអាយុ និងភេទរបស់អ្នកជំងឺ។ ឧទាហរណ៍ *Salmonella* spp. និង *Burkholderia pseudomallei* ត្រូវបានគេរកឃើញភាគច្រើន នៅលើមនុស្សពេញវ័យ ចន្លោះពី ១៥ ទៅ ៦៥ឆ្នាំ ចំណែក *K. pneumoniae* និង *Acinetobacter spp.* កើតមានច្រើនលើកុមារអាយុក្រោម ១ឆ្នាំ។

ការប្រើប្រាស់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគលើសត្វ នៅកម្ពុជាមិនមានការគ្រប់គ្រងល្អទេ។ ទិន្នន័យនៅលើការប្រើប្រាស់ថឱសថប្រឆាំងមេរោគ បច្ចុប្បន្នអាចរកបានតែពីអ្នកនាំចូលអ្នកវេចខ្ចប់ថ្នាំពេទ្យសត្វ និងរោងម៉ាស៊ីនផលិតចំណីសត្វប៉ុណ្ណោះប៉ុន្តែមិនមែនមកពីអ្នកចែកចាយបន្ត ឬអ្នកប្រើប្រាស់ចុងក្រោយទេដូចជាកសិករជាដើម (Sar et al., 2021)។ ទោះបីមានបទប្បញ្ញត្តិច្រើនកំពុងត្រូវបានបង្កើត ដើម្បីកែលម្អការត្រួតពិនិត្យមើលក៏ដោយ ក៏នៅតែមានគម្លាតចំណេះដឹង និងការអនុវត្តមិនសមស្របក្នុងចំណោមអ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ រួមមានកសិករ ចិញ្ចឹមជ្រូក និងបក្សី អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលបសុពេទ្យ និងអ្នកលក់រាយថ្នាំពេទ្យសត្វ (Chea et al., 2021, 2023; Heyman, 2020; Om & McLaws,2016; Ström et al. 2018)។ លើសពីនេះ ការអនុវត្តជីវសុវត្ថិភាពកសិដ្ឋាយៗមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ ដែលរួមចំណែកដល់ការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគខុស (Chea et al., 2020)។

ការសិក្សាសាកល្បងនាពេលថ្មីៗនេះ អង្កេតលើកសិករចិញ្ចឹមត្រីចំនួន៨0នាក់ នៅក្នុង៤ខេត្ត នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីវាយតម្លៃការយល់ដឹង និងការអនុវត្តរបស់ពួកគាត់ទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ លទ្ធផលបានបង្ហាញថាកសិករភាគច្រើនមានការយល់ដឹងតិចតួចអំពីអ្វីជាថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក និងជាឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ពួកគាត់ជាច្រើននាក់អាចនឹកឃើញតែត្រឹមឈ្មោះថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកដែលពួកគាត់ប្រើជាប្រចាំប៉ុន្តែពួកគាត់ខ្វះចំណេះដឹងកាន់តែស៊ីជម្រៅអំពីថ្នាំទាំងនេះ (GDAHP, 2024)។

ជាការគួរឱ្យព្រួយបារម្ភ អ្នកចិញ្ចឹមត្រីជាច្រើនមិនអនុវត្តតាមឈុត នៃការព្យាបាលដែលត្រូវបានណែនាំ នៅពេលប្រើឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ ពួកគាត់ពឹងផ្អែកលើបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ឬចំណេះដឹង មិនពេញលេញដោយមិនស្វែងរកការណែនាំពីអ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលវារីសត្វឡើយ។ ការសិក្សាបានរកឃើញថា កសិករភាគច្រើនគ្រប់គ្រងដោយខ្លួនឯងនូវថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក និងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដោយគ្មានវេជ្ជបញ្ជា ឬការណែនាំវិជ្ជាជីវៈណាមួយឡើយ (MAFF, ២០២៤)។

ផែនការជាតិត្រួតពិនិត្យសំណល់សម្រាប់ផលិតផលវារីវប្បកម្មនៅឆ្នាំ២០២០ បានរកឃើញសារធាតុ ៩៤.៥ µg/kg នៃជុកស៊ីគ្លីន ក្នុងសំណាកត្រីពស់ មួយក្នុងចំណោម ៥០សំណាក យកពីកសិដ្ឋានវារីវប្បកម្ម នៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា។ កម្រិតនេះគឺខិតជិតដល់ដែនកំណត់សំណល់អតិបរមា(MRL) នៃ១០០µg/kg ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតនៅក្នុងសហភាពអឺរ៉ុប។ លើសពីនេះទៀត ការពិនិត្យនានាក្រោមគោលការណ៍ណែនាំការប្រតិបត្តិវារីវប្បកម្មល្អ (GAqP) បានបង្ហាញថា កសិដ្ឋានជាច្រើនត្រូវការធ្វើកែលម្អការអនុវត្តរបស់ពួកគាត់ដើម្បីបំពេញតាមស្តង់ដាសុវត្ថិភាពចំណីអាហារដែលត្រូវតែម្រូវ។ បញ្ហាប្រឈមមួយទៀតដែលបានកំណត់ គឺការខ្វះខាតចំណេះដឹងអំពីជំងឺត្រី ដែលនាំឱ្យមានការព្យាបាលមិនត្រឹមត្រូវ និងមិនចំចំណុច (GDAHP, 2024)។

នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សត្វដែលត្រូវបានចិញ្ចឹមសម្រាប់មនុស្សបរិភោគ តែងតែត្រូវបានគេសម្លាប់ក្នុងលក្ខខណ្ឌសាមញ្ញបែបប្រពៃណី និងគ្មានអនាម័យ។ ការអនុវត្តនេះអាចនាំឱ្យមានការចម្លងរោគ នៃផលិតផលសត្វដោយបាក់តេរី រួមមានអ្វីដែលបណ្តាលឱ្យរាគរូសផងដែរ។ ការរីករាលដាល នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ត្រូវបានគេរកឃើញក្នុងប្រភេទបាក់តេរីជាច្រើនដែលត្រូវបានរកឃើញនៅក្នុងសាកសពក្នុងអំឡុងពេលធ្វើរោងសត្វ សម្លាប់សត្វ និងដំណើរការទិញលក់។ បាក់តេរីមួយចំនួនដែលត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ រួមមាន Klebsiella pneumoniae, Escherichia coli, Staphylococcus aureus, Streptococcus suis, Campylobacter spp. Salmonella enterica serovar Typhi, Salmonella spp., Salmonella choleraesuis, Shigella spp., Pseudomonas aeruginosa, and Vibrio parahaemolyticus (CIRAD, 2024)។

ការសិក្សាថ្មីៗមួយ លើភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគក្នុងសំណាកសត្វជ្រូក បង្ហាញពីភាពស៊ាំនឹងកម្រិតខ្ពស់ចំពោះ cefotaxime (២៥%) ភាពស៊ាំនឹងកម្រិតទាបចំពោះ ceftazidime (១០%) និងភាពស៊ាំកម្រិតខ្ពស់ចំពោះអាស៊ីត ciprofloxacin/nalidixic acid (៤២%ទាំង២មុខ)។ ឱសថប្រឆាំងមេរោគទាំងនេះត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ដោយអង្គការសុខភាពពិភពលោកថាជា "ឱសថប្រឆាំងមេរោគសំខាន់ៗក្នុងអាទិភាពខ្ពស់បំផុត"។ លើសពីនេះ កម្រិតនៃភាពស៊ាំខ្ពស់ត្រូវបានគេរកឃើញសម្រាប់ ceftiofur (៣០%), cefotaxime (៣១%), ceftazidime (២៦%), enrofloxacin (៦៧%) និង ciprofloxacin (៨១%)។ ការសិក្សានេះក៏បានរកឃើញថា ៧៤% នៃសំណាកនៅក្នុងផ្នែកទី១ និង៩៥% នៅក្នុងផ្នែកទី២ បង្ហាញពីភាពស៊ាំទៅនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ បីថ្នាក់ ឬច្រើនថ្នាក់។ របកគំហើយទាំងនេះបង្ហាញពីការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគមិនត្រឹមត្រូវយ៉ាងទូលំទូលាយនៅក្នុងវិស័យចិញ្ចឹមជ្រូក ដោយបញ្ជាក់ពីតម្រូវការសម្រាប់ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ទិន្នន័យនេះមានសារសំខាន់នៅពេលដែលកម្ពុជាបន្តកសាងសមត្ថភាពអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគរបស់ខ្លួននៅក្នុងផែនការសកម្មភាពជាតិ (GDAHP, 2022)។

លទ្ធផលមុនៗដែលបានមកពីការតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ សង្កត់ធ្ងន់លើបញ្ហាប្រឈមដែលកំពុងកើតមានក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅកម្ពុជា រួមទាំងតម្រូវការ

សម្រាប់ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ ពិធីសារព្យាបាលតាមស្តង់ដា និងយន្តការអង្កេតតាមដានត្រូវបានពង្រឹង។ ការគាំទ្រជាបន្តបន្ទាប់ពីស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល និងអន្តរជាតិ គឺជាការចាំបាច់ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ។ វាបានបង្ហាញពីសារៈសំខាន់ នៃយុទ្ធសាស្ត្ររួមបញ្ចូលមួយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថាប័នផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពអ្នកធ្វើគោលនយោបាយ និងសហគមន៍ទាំងមូល។

ទិដ្ឋភាពទូទៅ (២០១៣-២០១៨)

ដំណើររបស់កម្ពុជាក្នុងការដោះស្រាយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ត្រូវបានគូសបញ្ជាក់ដោយការអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយសំខាន់ៗ និងគំនិតផ្តួចផ្តើមជាយុទ្ធសាស្ត្រ ដោយចាក់ជាគ្រឹះមួយសម្រាប់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងជាប់ជាបន្តរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រឆាំងនឹងបញ្ហាប្រឈមសុខភាពជាសកល។ សសរគ្រឹះ នៃកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះគឺរបាយការណ៍វិភាគស្ថានភាពភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងឆ្នាំ២០១៣ ដែលនាំទៅដល់ការបង្កើតគោលនយោបាយជាតិដើម្បីទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៤ និងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិដើម្បីទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ២០១៥-២០១៧ ។ ឯកសារសំខាន់ៗទាំងនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងនាយកដ្ឋានផ្សេងៗ នៃក្រសួងសុខាភិបាលមន្ទីរពេទ្យរដ្ឋ ឯកជន មន្ទីរពិសោធន៍ និងសង្គមវិជ្ជាជីវៈទាំងអស់នេះដើរតួសំខាន់នៅក្នុងការងារដែលទាក់ទងនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

គោលនយោបាយជាតិ និងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិត្រូវបានរៀបចំឡើងក្នុងក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រប្រាំពីរចំណុចដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីឱ្យត្រូវតាមតម្រូវការជាក់លាក់របស់កម្ពុជា ពីឆ្នាំ២០១៥ ដល់ឆ្នាំ២០១៧។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រទាំងនោះរួមមាន ការបង្កើតផែនការជាតិគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយ ការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ និងការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ការធានាការទទួលបានឱសថប្រឆាំងមេរោគប្រកបដោយគុណភាព និយ័តកម្ម និងលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ឱសថសមស្រប ការលើកកម្ពស់ការបង្ការ និងការត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ និងជំរុញការស្រាវជ្រាវ និងនវានុវត្តន៍។

ស្របទៅនឹងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះនៅក្នុងវិស័យសុខាភិបាល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រោមការគាំទ្រពីអង្គការ FAO បានប្រមូលផ្តុំលើការរួមបញ្ចូលវិស័យម្ហូបអាហារ និងកសិកម្មទៅក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ ២០១៦-២០១៧។ កិច្ចសហការនេះនាំឱ្យមានការវិវឌ្ឍនូវផែនទីបង្ហាញផ្លូវ និងផែនការសកម្មភាពសុខភាពតែមួយ ដោយផ្តោតលើអាហារ និងកសិកម្មកាន់តែច្រើន។ ផែនទីបង្ហាញផ្លូវនេះបានគូសបញ្ជាក់ផែនការសកម្មភាពចំនួនប្រាំពីរ៖ យន្តការសម្របសម្រួលការចែករំលែកព័ត៌មាន និយ័តកម្ម ការអង្កេតតាមដានការស្រាវជ្រាវ និងការអនុវត្តមន្ទីរពិសោធន៍ការប្រើប្រាស់ឱសថសមស្រប និងការតស៊ូមតិ និងការយល់ដឹង។ ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដែលត្រូវបានផ្តួចផ្តើមឡើងក្នុងឆ្នាំ២០១៧ បានដាក់បញ្ចូលអង្គភាពជាច្រើន រួមមានអគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ (GDAHP) និងរដ្ឋបាលជលផល (FiA) ដែលត្រូវបានសម្របសម្រួលដោយក្រុមការងារបច្ចេកទេសភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដែលបានបង្កើតឡើងក្នុងខែតុលា ឆ្នាំ២០១៧ ជាមួយនឹងជំនួយបច្ចេកទេសពីអង្គការ FAO និងWOAH។

ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ២០១៩-២០២៣

ការបង្កើត និងការអនុម័តនូវផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ២០១៩-២០២៣ តំណាងឱ្យព្រឹត្តិការណ៍ដ៏សំខាន់មួយនៅក្នុងគោលនយោបាយសុខភាពសាធារណៈរបស់កម្ពុជា។ ផែនការនេះ ជាលើកដំបូង ក្នុងវិសាលភាពនៃវិធីសាស្ត្របែបសហការ បានដាក់ចេញជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រនាពេលខាងមុខសម្រាប់ឆ្នាំ២០២៤-២០២៨។ ផែនការសកម្មភាពឆ្នាំ២០១៩-២០២៣

ត្រូវបានគាំទ្រដោយការសន្យាមួយពីក្រសួងបី នៃប្រទេសកម្ពុជាក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មវិធីសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ស្អិតរមួត និងស៊ីសង្វាក់គ្នាក្នុងការបង្ការ និងទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ក្រសួងទាំងបី បានប្តេជ្ញាចិត្តជំរុញសកម្មភាពនានាប្រកបដោយនិរន្តរភាព ប្រឆាំងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដែលពង្រឹងវឌ្ឍនភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព (SDGs)។ ការទទួលស្គាល់ថាភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគបានផ្តើមចេញពីការប្រើប្រាស់មិនសមស្រប និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគលើសកម្រិតក្នុងវិស័យថែទាំសុខភាព កសិកម្ម និងឧស្សាហកម្មម្ហូបអាហារ ផែនការនេះបានទទួលស្គាល់ការរីកចម្រើនចាប់តាំងពីការបង្កើតនូវគោលនយោបាយជាតិឆ្នាំ២០១៤ និងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិឆ្នាំ២០១៥-២០១៧ ប្រឆាំងនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ផែនការកន្លងមកនេះ គឺស្របគ្នាជាមួយគោលបំណងអភិវឌ្ឍរបស់ប្រទេសកម្ពុជា និងផែនការសកម្មភាពសកលស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ដោយបានកំណត់លើការប្រើប្រាស់ធនធានមនុស្ស និងធនធានសំខាន់ៗផ្សេងទៀតដើម្បីអភិវឌ្ឍ និងប្រតិបត្តិយុទ្ធសាស្ត្រ និងសកម្មភាពនានាក្នុងផែនការ។ ជាតុផ្សំសំខាន់មួយនៃការអនុវត្តគឺបង្កើតគណៈកម្មការពហុវិស័យមួយដែលផ្តោតលើការត្រួតពិនិត្យមើល និងតាមដានការវិឌ្ឍរបស់ផែនការដែលជាសក្ខីភាពមួយចំពោះកម្រិតដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរក្រសួង។

ក្រុមការងារបច្ចកទេស បានធ្វើការវិភាគស្ថានភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយដែលនាំឱ្យមានចំណុចផ្តោតជាយុទ្ធសាស្ត្រចំនួនប្រាំពីរត្រូវបានអនុម័តសម្រាប់សកម្មភាពដែលត្រូវបានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់៖

១- ការកសាងសមត្ថភាពមនុស្សសម្រាប់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ
២- ទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ តាមរយៈការអនុវត្តល្អ
៣- ប្រមូលកស្តុតាងតាមរយៈការអង្កេតតាមដាន និងមន្ទីរពិសោធន៍
៤- អភិបាលកិច្ច និងការសម្របសម្រួលដើម្បីកាត់បន្ថយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ
៥- បង្កើនការយល់ដឹងដល់សាធារណៈជន
៦- ការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគឱ្យបានសមស្រប
៧- ការស្រាវជ្រាវ និងនវានុវត្តន៍ សម្រាប់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ បានបម្រើការជាឧបករណ៍បង្ហាញទិសសម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងដៃគូរបស់ខ្លួនក្នុងការកំណត់ផ្នែកអាទិភាពសម្រាប់ការងារប្រកបដោយកិច្ចសហការ។ វាសំដៅទៅរកភាគីពាក់ព័ន្ធជាច្រើន រួមមានមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយដ៏មានឥទ្ធិពលអ្នកស្រាវជ្រាវ អ្នកអប់រំ អ្នកសារព័ត៌មាន អង្គការវិជ្ជាជីវៈ អ្នកតស៊ូមតិសហគមន៍ និងសម្ព័ន្ធមិត្តអន្តរជាតិដែលទាំងអស់ធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនានារបស់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ទន្ទឹមនឹងការអភិវឌ្ឍ និងការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅកម្ពុជាបានទទួលការគាំទ្រយ៉ាងច្រើនពីមូលនិធិពហុដៃគូសម្រាប់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ (AMR-MPTF)[17]។ ការផ្តល់មូលនិធិនេះបានដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង នៃផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដោយដើរតួយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពជាមធ្យោបាយ នៃការអនុវត្ត

[17] Cambodia-Enhancing Governance | MPTF Office: https://mptf.undp.org/project/00124430

ជាក់ស្តែងសម្រាប់ផែនការនេះ។

ជាមួយនឹងការផ្តល់មូលនិធិដែលបានកំណត់របស់ខ្លួន AMR-MPTF បានគាំទ្រសកម្មភាពស្នូលនានា ដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ មូលនិធិនេះបានជួយសម្រួលដល់ការបង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ចចាំបាច់ និងយន្តការសម្របសម្រួលផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគបានប្រមើលឃើញ។ ឧទាហរណ៍៖ ការបង្កើតយន្តការជាតិសម្របសម្រួលភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ សុខភាពតែមួយក្រោមធ័ត្ររបស់ IMCC-OH គឺជាជំហានដ៏សំខាន់មួយដែលស្របតាមផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យលើអភិបាលកិច្ច និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរក្រសួង[18]។

ភាពស៊ីសង្វាក់គ្នារវាងផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងគម្រោង AMR-MPTF បង្ហាញឱ្យឃើញគោលបំណងសំខាន់របស់គម្រោង ដូចជាការគាំទ្រសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការបង្កើតគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីការប្រើប្រាស់ និងការតាមដានបរិមាណឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ គោលការណ៍ការណែនាំទាំងអស់នេះជាធាតុផ្សំសំខាន់ នៃក្របខ័ណ្ឌផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ជាងនេះទៅទៀត កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់គម្រោង AMR-MPTF ក្នុងការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងការលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវលើវិស័យសុខភាពមនុស្ស សុខភាពសត្វ និងកសិកម្ម បានបំពេញបន្ថែមដោយផ្ទាល់នូវផែនយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ MSAP។ សិក្ខាសាលាអប់រំវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងសម្ភារៈប្រាស្រ័យទាក់ទងដែលផ្តល់មូលនិធិ និងផ្សព្វផ្សាយដោយគម្រោង AMR-MPTF បានពង្រីកទៅដល់គោដៅ នៃគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ MSAP។

បញ្ហាប្រឈមនានា ដូចជាលក្ខណៈស្មុគស្មាញ នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងធនធានមានកម្រិតត្រូវបានដោះស្រាយមួយផ្នែកតាមរយៈការដាក់ពង្រាយយុទ្ធសាស្ត្រ នៃធនធានរបស់គម្រោង MPTF ដោយធានាថាការប្រតិបត្តិផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ មិនជាប់គាំងទោះបីជាមានឧបសគ្គធនធានដែលអាចនឹងជួបក៏ដោយ។

[18] Antimicrobial Resistance Multi-Partner Trust Fund annual report 2021, UNDP.

ការវាយតម្លៃការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ឆ្នាំ ២០១៩-២០២៣

ការវាយតម្លៃរួមគ្នាពីខាងក្រៅរបស់និយ័តកម្មសុខភាពអន្តរជាតិ (IHR JEE) ២០២៤

ការវាយតម្លៃរួមគ្នាពីខាងក្រៅ (JEE) សម្រាប់កម្ពុជាបានវាយតម្លៃសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសនេះ ក្នុងការគ្រប់គ្រងភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្រោមប្រភេទបង្គារ ដោយផ្តល់នូវការពិនិត្យឡើងវិញលម្អិត នៃសូចនាករពាក់ព័ន្ធជាច្រើន។ ការវាយតម្លៃបានផ្តល់លទ្ធផលចម្រុះដោយពិន្ទុដែលឆ្លុះបញ្ចាំងទាំងភាពខ្លាំង និងផ្នែកនានាដែលត្រូវការកែលម្អ។ ជាពិសេសពិន្ទុសម្រាប់ P.៤.១ ដល់ P.៤.៥ មានចន្លោះពី១ និង៤។ ពិន្ទុខ្ពស់បំផុត ៤ ត្រូវបានសម្រេចនៅក្នុង P.៤.២ ដែលបង្ហាញពីការតស៊ូមតិយ៉ាងខ្លាំងក្លា និងការធានានូវការផ្តល់មូលនិធិក្នុងស្រុកសម្រាប់ភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ហើយ នៅក្នុង P.៤.៣ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីការប្រើប្រាស់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវវិធីសាស្ត្រសុខភាពតែមួយ ដើម្បីរៀបចំជាផ្លូវការនូវអភិបាលកិច្ច និងការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ដើម្បីដោះស្រាយគម្លាតដែលត្រូវបានរកឃើញ និងពង្រឹងបន្ថែមនូវការគ្រប់គ្រងភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ការវាយតម្លៃរួមគ្នាពីខាងក្រៅបានផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យធ្វើសកម្មភាពជាច្រើន៖

ការតស៊ូមតិ និងការផ្តល់មូលនិធិ៖ បន្តការតស៊ូមតិសម្រាប់ភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងធានាផ្តល់មូលនិធិក្នុងស្រុកសម្រាប់ភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដោយធ្វើការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងយន្តការកៀរគរធនធានដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង។

វិធីសាស្ត្រសុខភាពតែមួយ៖ ប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រសុខភាពតែមួយនេះ ដើម្បីរៀបចំជាផ្លូវការនូវអភិបាលកិច្ច និងការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពជាតិពហុវិស័យភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងធានាចែករំលែកទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធ។

ការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព SOP៖ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនីតិវិធីប្រតិបត្តិការស្តង់ដា (SOPs) ដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណមេរោគ អាទិភាពដែលធន់នឹងឱសថច្រើនប្រភេទ (MDRO) ក្នុងវិស័យមនុស្ស និងសត្វ។

ការអនុវត្តប្រសើរបំផុត៖ លើកកម្ពស់ការអនុវត្តល្អបំផុតនៅកម្រិតស្ថាប័នក្នុងការអនុវត្តទិន្នន័យភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ទៅក្នុងការអនុវត្តគ្លីនិក និងអង្កេតការបង្ការនិងការត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ។

ការតាមដាន៖ ពង្រីកការតាមដានភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងវិស័យសត្វទៅកម្រិតថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងចុះពិនិត្យបែបគាំទ្រជាប់ជាប្រចាំទៅទីតាំងតាមដាន។ សម្រាប់វិស័យមនុស្សការពង្រីកប្រព័ន្ធតាមដានសហគមន៍លើភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ គឺជាការចាំបាច់។

ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ កំពុងតែអនុវត្តយ៉ាងសកម្មនូវអនុសាសន៍ដែលបានដាក់ចេញដោយការវាយតម្លៃរួមគ្នាពីខាងក្រៅក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០២៤។ តាមរយៈការធ្វើដូច្នេះ កម្ពុជាមានទិសដៅបង្កើនសមត្ថភាពជាតិរបស់ខ្លួនក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដោយធានាឱ្យមានការឆ្លើយតបប្រកបដោយការសម្របសម្រួល និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនៅគ្រប់វិស័យពាក់ព័ន្ធ។

ការពិនិត្យតាមដានកម្រិតខ្ពស់ តាមរយៈ TrACSS

ការអង្កេតស្វ័យវាយតម្លៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគត្រីភាគីក្នុងប្រទេស (TrACSS) ដើរតួជាស្តង់ដាក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃកម្រិតខ្ពស់ (M&E Framework) សម្រាប់ផែនការសកម្មភាពជាតិ (NAPs) ដែលកំពុងដោះស្រាយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ការវាយតម្លៃប្រចាំឆ្នាំនេះ ចូលរួមដោយ FAO, WOAH, WHO, និងUNEP ប្រមូលទិន្នន័យនៅទូទាំងវិស័យផ្សេងៗ រួមទាំងសុខភាពមនុស្ស កសិកម្ម សត្វ និងបរិស្ថាន[19]។

TrACSS ស្វែងយល់គ្រប់ជ្រុងជ្រោយមិនដូចវិធីសាស្ត្រពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃដែលធ្លាប់ធ្វើនាពេលកន្លងមកដែលជារឿយៗធ្វើតែលើវិស័យជាក់លាក់ណាមួយ។ TrACSS ប្រើប្រាស់កម្រងសំណួរស្តង់ដា និងគំរូស្តង់ដា ដើម្បីវាយតម្លៃវឌ្ឍនភាពរបស់ប្រទេសនានាក្នុងការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពជាតិរបស់ពួកគេ។ TrACSS អនុញ្ញាតឱ្យមានការប្រៀបធៀបដោយផ្ទាល់រវាងប្រទេសនានា និងការកំណត់រកភាពខ្លាំង និងខ្សោយនៅទូទាំងផ្នែកផ្សេងៗ ដូចជាការអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយ ប្រព័ន្ធអង្កេតតាមដាន និងការអនុវត្តការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

គោលនយោបាយ និងការសម្របសម្រួល៖
កម្ពុជាបានបង្កើតអង្គភាព AMR និងគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសម្រាប់សម្របសម្រួលសុខភាពតែមួយដោយបង្ហាញការប្តេជ្ញាចិត្តមួយក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាពីគ្រប់ផ្នែក

ការអង្កេតតាមដាន៖
កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីពង្រឹងប្រព័ន្ធអង្កេតតាមដានសម្រាប់សុខភាពមនុស្ស និងសត្វកំពុងដំណើរការសំដៅប្រមូលទិន្នន័យសំខាន់ៗ លើទំនោរ AMR

ការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ៖
គំនិតផ្តួចផ្តើមលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគដោយប្រុងប្រយ័ត្នលើការថែទាំសុខភាពមនុស្ស និងសត្វកំពុងត្រូវបានពង្រីកជាជំហានដ៏សំខាន់មួយក្នុងការពន្យារពេល នៃការកើនឡើងរបស់ភាពស៊ាំ

ខណៈពេលដែល TrACSS ផ្តល់នូវការយល់ដឹងដ៏មានតម្លៃ វាបានទទួលស្គាល់ថាក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃក្នុងប្រទេសដែលមានលក្ខណៈលម្អិតជាង នៅតែមានសារៈសំខាន់។ លក្ខណៈស្តង់ដា នៃ TrACSS មិនបានគ្របដណ្តប់លើបរិបទ និងចំណុចលម្អិតមួយចំនួន ដែលអាចមើលរំលងភាពខុសប្លែកគ្នា និងបញ្ហាប្រឈមនានារបស់ប្រទេសជាក់លាក់ណាមួយ។ ដូច្នេះហើយ TrACSS ដំណើរការបានល្អបំផុតជាត្រីវិស័យកម្រិតខ្ពស់ ដែលចង្អុលប្រាប់ប្រទេសនានាទៅរកផ្នែកណាដែលត្រូវការ ការអង្កេតកាន់តែស៊ីជម្រៅ និងការអភិវឌ្ឍនូវផែនការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃតម្រូវនឹងបរិបទជាក់លាក់កាន់តែលម្អិតបន្ថែមទៀត។

TrACSS ផ្តល់នូវរូបភាពស្តង់ដាមួយ ដែលបង្ហាញអំពីចំណុចខ្លាំងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ និងចំណុចខ្វះខាតដែលតម្រូវឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែម។ វាជាចំណុចចាប់ផ្តើមមិនទាន់ទៅដល់គោលដៅ ដែលត្រូវការត្រួសត្រាយផ្លូវបន្ថែមសមស្របសម្រាប់ក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ដែលធានាបាននូវការពិនិត្យតាមដានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងមានប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពជាតិ ជំរុញឱ្យមានវឌ្ឍនភាពក្នុងការប្រយុទ្ធនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានបុរេសកម្មចូលរួមនៅក្នុង TrACSS អស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ[20] ដោយបញ្ជូនទិន្នន័យជាប់លាប់ និងរួមចំណែកទៅក្នុងចំណេះដឹងសកល។ ការចូលរួមយ៉ាងសកម្មនេះអនុញ្ញាតឱ្យមាន

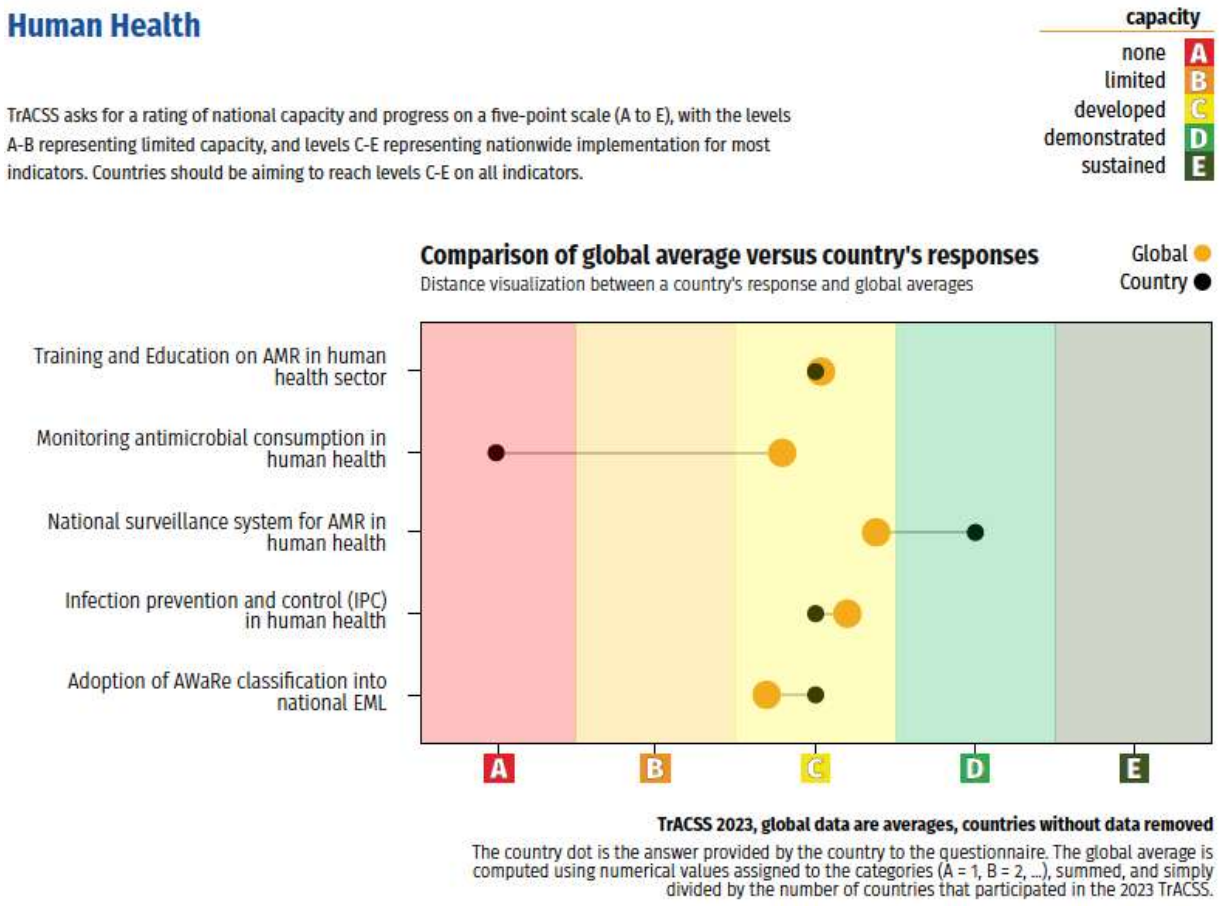
[19] Global Database for Tracking Antimicrobial Resistance (AMR) Country Self- Assessment Survey (TrACSS).

[20] Tracking AMR Country Self-Assessment Survey (TrACSS) 2022 Country Report Cambodia.

ការវាយតម្លៃកម្រិតខ្ពស់ដំបូងលើការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពជាតិ របស់កម្ពុជា។ លទ្ធផល នៃការវាយតម្លៃដំបូងស្នើឱ្យមានការវិឌ្ឍលើ៖

ទោះយ៉ាងណាក្តី បញ្ហាប្រឈមនៅតែមានជាពិសេសគឺចំណុចស្មុគស្មាញក្នុងការទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ មានផ្នែកមួយចំនួនត្រូវការ ការយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែម រួមមាន៖

- សមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍៖ សម្រាប់វិស័យមនុស្ស និងសត្វ ការជានានូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមន្ទីរពិសោធន៍ និងជំនាញគ្រប់គ្រាន់ គឺចាំបាច់សម្រាប់ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យត្រឹមត្រូវ និងការតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ វិស័យបរិស្ថានចាំបាច់ត្រូវបង្កើត និង ឬ ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ ដើម្បីចូលរួមយ៉ាងពេញលេញក្នុងការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។
- ការយល់ដឹងជាសាធារណៈ៖ ការអប់រំសាធារណៈជនអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការប្រើប្រាស់ឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកប្រកបដោយទំនួលខុសត្រូវ គឺមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ភាពជោគជ័យរយៈពេលវែង។
- ការវិភាគ និងការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ៖ ការបំប្លែងទិន្នន័យដែលប្រមូលបាន ប្រែទៅជាការយល់ដឹងដែលអាចអនុវត្តបាន ដើម្បីណែនាំអន្តរាគមន៍នាពេលអនាគត គឺជាគន្លឹះសំខាន់ ក្នុងការប្រយុទ្ធនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

រូបភាពទី ១៖ របាយការណ៍ការតាមដានវាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (TrACSS) *ឆ្នាំ ២០២២៖ សុខភាពមនុស្ស*

ការវាយតម្លៃក្នុងការអនុវត្តការងាររបស់ប្រទេសកម្ពុជា ធៀបនឹងមធ្យមភាគសកលក្នុងឆ្នាំ២០២៣ បានគ្របដណ្តប់លើផ្នែកសុខភាពសាធារណៈសំខាន់ៗជាច្រើន៖

- ការបណ្តុះបណ្តាល និងការអប់រំអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ៖ ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានដាក់ពិន្ទុ នៅ

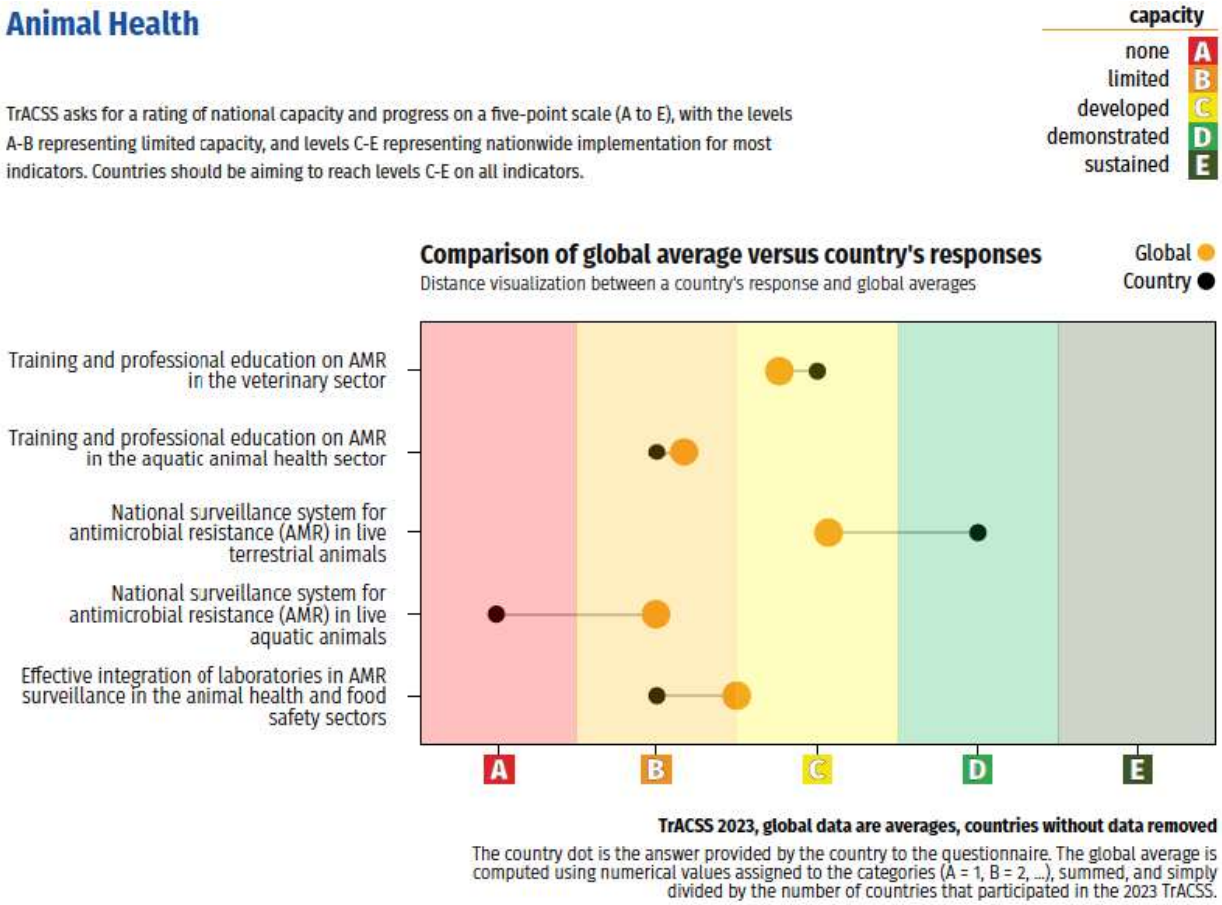
កម្រិត C ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងថាត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍។ នេះគឺស៊ីសង្វាក់នឹងមធ្យមភាគសកល ដែលត្រូវបានដាក់ទីតាំងនៅកម្រិត C ដែរ។

- ការពិនិត្យតាមដានបរិមាណឱសថប្រឆាំងមេរោគ៖ នៅទីនេះ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានបង្ហាញពីសមត្ថភាពនៅមានកម្រិតទាបខ្លាំងណាស់ (A) ដែលស្ថិតនៅទាបជាងឆ្ងាយ ពីមធ្យមភាគក្នុងសកល (C)។
- ប្រព័ន្ធជាតិអង្កេតតាមដាន សម្រាប់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ៖ ប្រទេសកម្ពុជា បង្ហាញថានៅកម្រិតសមត្ថភាពខ្ពស់ (D) ដែលលើសពីមធ្យមភាគសកលដែលស្ថិតក្នុងនៅជំណាក់កាលត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍ (C)។
- ការបង្ការ និងការត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ៖ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់កម្ពុជាត្រូវគ្នា ជាមួយមធ្យមភាគសកល ទាំងពីរនេះត្រូវបានដាក់ពិន្ទុនៅជំណាក់កាលត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍ (C)។
- ការអនុម័ត នៃចំណាត់ថ្នាក់ AWaRe៖ ការឆ្លើយតបរបស់កម្ពុជាត្រូវបានវាយតម្លៃថា នៅកម្រិត C សម្រាប់សមត្ថភាពនៅមានកម្រិត ខណៈពេលដែលមធ្យមភាគសកលសម្រេចបាននូវស្ថានភាពត្រូវបាននូវអភិវឌ្ឍន៍ខ្ពស់ជាងគឺ (C)។

សរុបមក ការឆ្លើយតបរបស់កម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ២០២៣ បានបង្ហាញឱ្យឃើញពីភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាជាមួយនឹងមធ្យមភាគសកលទាក់ទងនឹងការបណ្តុះបណ្តាល និងការអប់រំស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការបង្ការ និងការត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ។ ប្រទេសកម្ពុជាបានបង្ហាញស្នាដៃខ្លាំង ក្នុងការអង្កេតតាមដានថ្នាក់ជាតិសម្រាប់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដែលបង្ហាញពីប្រព័ន្ធមួយរឹងមាំ និងមានប្រសិទ្ធភាព។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយផ្នែកខ្លះ ដូចជាការត្រួតពិនិត្យបរិមាណឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការបញ្ចូលចំណាត់ថ្នាក់ AWaRe ទៅក្នុងបញ្ជីឱសថសារវន្តថ្នាក់ជាតិ (EML) បានបង្ហាញសក្តានុពលសម្រាប់ការកែចម្រើនដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានៅមានកម្រិតទាបជាងស្តង់ដាពិភពលោក។

ការវិភាគជាក់លាក់ដោយរបាយការណ៍ TrACSS៖ សុខភាពសត្វ

សូចនាករ TrACSS ក៏ផ្តល់នូវការវាយតម្លៃមួយ នៃវិធីសាស្ត្ររបស់កម្ពុជាក្នុងការគ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វ ជាមួយនឹងការប្រៀបធៀបដោយផ្ទាល់ទៅនឹងមធ្យមភាគសកល។ ប្រព័ន្ធនេះចាត់ថ្នាក់សមត្ថភាពជាតិ និងភាពចម្រើន ដោយប្រើវិសាលគមមួយ ពី A តំណាងឱ្យ «គ្មានសមត្ថភាព» ទៅ E ដែលតំណាងឱ្យ «សមត្ថភាពត្រូវបានបំពាក់» ។

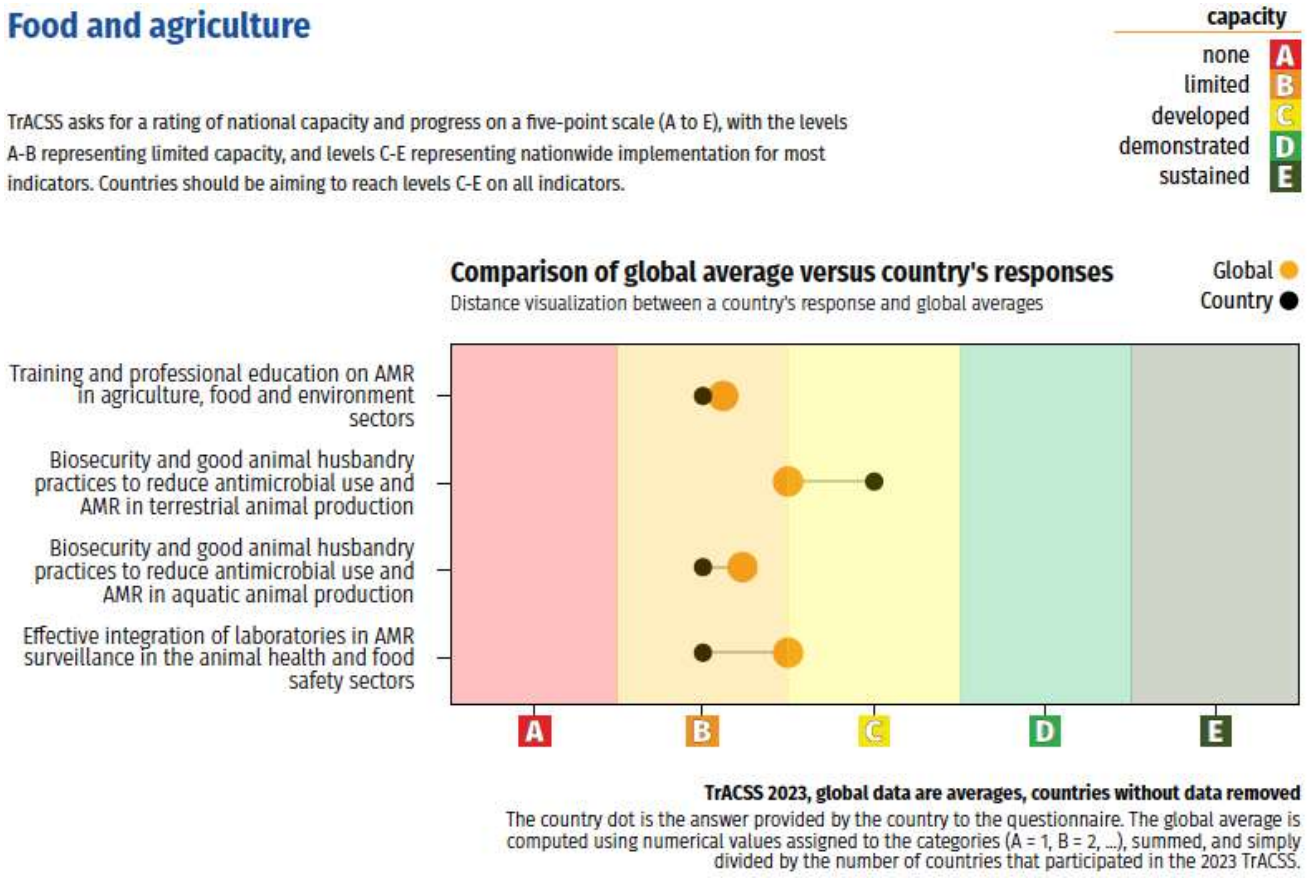
រូបភាពទី ២៖ របាយការណ៍ការតាមដានវាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (TrACSS) ឆ្នាំ ២០២២៖ សុខភាពសត្វ

ក្នុងការពិនិត្យឡើងវិញនូវទិន្នន័យឆ្នាំ២០២៣ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វត្រូវបានវាស់វែងធៀបនឹងស្តង់ដាសកលលើសូចនាករផ្សេងៗ៖

- ការបណ្តុះបណ្តាល និងការអប់រំវិជ្ជាជីវៈអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងវិស័យបសុពេទ្យ៖ ទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងមធ្យមភាគសកលគឺស្ថិតនៅកម្រិត C ដែលបង្ហាញពីបញ្ហាប្រឈមរួមគ្នាក្នុងការលើកស្ទួយសមត្ថភាពនៅក្នុងផ្នែកដ៏សំខាន់នេះ។
- ការបណ្តុះបណ្តាល និងការអប់រំវិជ្ជាជីវៈអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងវិស័យសុខភាពវារីសត្វ៖ ប្រហាក់ប្រហែលគ្នា កម្ពុជាឃើញខ្លួនឯងនៅកម្រិត B ស្របទៅនឹងមធ្យមភាគសកល ដោយចង្អុលតម្រូវការសកលសម្រាប់ក្របខ័ណ្ឌអប់រំដែលត្រូវបានធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង។
- ប្រព័ន្ធតាមដានជាតិសម្រាប់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគសម្រាប់សត្វ៖ ប្រទេសកម្ពុជាបង្ហាញពីវឌ្ឍនភាពគួរឲ្យសរសើរដោយឈានដល់កម្រិត D សម្រាប់សមត្ថភាពដែលត្រូវបានបង្ហាញ ដែលឡើងផុតគួរឱ្យកត់សម្គាល់លើសពីមធ្យមភាគសកលដែលនៅកម្រិត C សម្រាប់សមត្ថភាពត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍។
- ប្រព័ន្ធជាតិអង្កេតតាមដាន សម្រាប់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគលើវារីសត្វ៖ ប្រទេសកម្ពុជាស្ថិតក្នុងកម្រិត A ដែលបង្ហាញពីតម្រូវការក្នុងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពនៅក្នុងផ្នែកនេះ។
- សមាហរណកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នៃមន្ទីរពិសោធន៍ ក្នុងការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ៖ ការអង្កេតនេះត្រូវបានដាក់ចំណាត់ថ្នាក់នៅកម្រិត B ដែលបង្ហាញពីសមត្ថភាពនៅមានកម្រិត ក្នុងការរួមបញ្ចូលមន្ទីរពិសោធន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់ការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំ

នឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដែលជាជំហានមួយ នៅពីក្រោយមធ្យមភាគសកលកម្រិតត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍កម្រិត C។

ការវិភាគបែបប្រៀបធៀបឆ្នាំ២០២៣ បង្ហាញថាយុទ្ធសាស្ត្រនានារបស់កម្ពុជាក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វស្របទៅនឹងមធ្យមភាគសកលក្នុងផ្នែកនានា នៃបណ្តុះបណ្តាល និងការអប់រំវិជ្ជាជីវៈទាំងក្នុងវិស័យបសុពេទ្យ និងវារីវិស័យ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយវាជំណើរការលើសពីមធ្យមភាគសកលនៅក្នុងប្រព័ន្ធអង្កេតតាមដាន

រូបភាពទី ២៖ របាយការណ៍ការតាមដានវាយតម្លៃដោយខ្លួនឯង នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (TrACSS) *ឆ្នាំ ២០២២៖ អាហារ និងកសិកម្ម*

សម្រាប់សត្វ ដោយបង្ហាញពីវិធីសាស្ត្រជាតិដ៏រឹងមាំ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយមានគម្លាតគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងសមាហរណកម្មមន្ទីរពិសោធន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដែលជាចំណុចដែលកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់កម្ពុជាមិនទាន់ស្របតាមស្តង់ដាសកល។

ការវិភាគជាក់លាក់តាមវិស័យ៖ ម្ហូបអាហារ និងកសិកម្ម

ក្នុងការវាយតម្លៃវិធីសាស្ត្ររបស់កម្ពុជាចំពោះភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគក្នុងវិស័យម្ហូបអាហារ និងកសិកម្ម យើងប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ TrACSS ២០២៣ ដើម្បីប្រៀបធៀបសមត្ថភាព និងវឌ្ឍនភាពរបស់ប្រទេសធៀបនឹងមធ្យមភាគសកល។ TrACSS ដាក់ពិន្ទុផ្អែកលើមាត្រដ្ឋានមួយពី A ទៅ E ដែល A បង្ហាញពី «គ្មានសមត្ថភាព» និង E តំណាងឱ្យ «សមត្ថភាពត្រូវបានបំពាក់»។

សម្រាប់វិស័យម្ហូបអាហារ និងកសិកម្ម សូចនាករដែលត្រូវបានប្រើសម្រាប់វាយតម្លៃ រួមមាន៖

- ការបណ្តុះបណ្តាល និងការអប់រំវិជ្ជាជីវៈលើភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគក្នុងវិស័យកសិកម្ម ចំណីអាហារ និងបរិស្ថាន៖ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបានវាយតម្លៃនៅកម្រិត B ដែលបង្ហាញពីសមត្ថភាព

នៅមានកម្រិតដែលត្រូវសម្របតាមមធ្យមភាគសកល។

- សុវត្ថិភាពជីវសាស្ត្រ និងការអនុវត្តការចិញ្ចឹមសត្វល្អ ដើម្បីកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងនឹងមេរោគ និង ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងផលិតកម្មសត្វ៖ នៅកន្លែងនេះ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបានគេវាយតម្លៃនៅកម្រិត B ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីសមត្ថភាពនៅមានកម្រិត ដែលមធ្យមភាគសកលគឺស្ថិតក្នុងកម្រិតត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍ C។
- សុវត្ថិភាពជីវសាស្ត្រ និងការអនុវត្តការចិញ្ចឹមសត្វល្អ ដើម្បីកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគ និង ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងផលិតកម្មវារីសត្វ៖ ប្រទេសកម្ពុជាស្ថិតនៅកម្រិត B ដែលបង្ហាញពីសមត្ថភាពនៅមានកម្រិតដោយមធ្យមភាគសកលឈរក្នុងកម្រិត B ជាកម្រិតទាបជាងស្តង់ដា។
- សមាហរណកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នៃមន្ទីរពិសោធន៍ក្នុងការតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វ និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ៖ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាស្ថិតនៅកម្រិត B ដែលបង្ហាញពីសមត្ថភាពនៅមានកម្រិត។ នេះគឺទាបជាងមធ្យមភាគសកលបន្តិច ដែលស្ថិតនៅចន្លោះសមត្ថភាពនៅមានកម្រិត និងត្រូវបានអភិវឌ្ឍន៍ (B/C)។

ការវិភាគនេះបង្ហាញឱ្យឃើញថាប្រទេសកម្ពុជាគឺស្មើនឹងមធ្យមភាគសកលក្នុងវិស័យបណ្តុះបណ្តាល និងការអប់រំសម្រាប់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងវិស័យកសិកម្ម ចំណីអាហារ និងបរិស្ថាន។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏បង្ហាញតម្រូវការសម្រាប់ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវជីវសុវត្ថិភាព និងការអនុវត្តការចិញ្ចឹមសត្វល្អទាំងនៅក្នុងផលិតកម្មសត្វ និងវារីសត្វ ក៏ដូចជាសមាហរណកម្មមន្ទីរពិសោធន៍ក្នុងការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ផ្នែកទាំងនេះបង្ហាញថា កម្ពុជាដើរតាមពីក្រោយមធ្យមភាគសកល។

សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីបង្កើនការឆ្លើយតបភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគរបស់ខ្លួនក្នុងវិស័យម្ហូបអាហារ និងកសិកម្ម វិធីសាស្ត្រសំដៅទីមួយ គឺត្រូវការជាចាំបាច់ដើម្បីបង្កើនវិធានការជីវសុវត្ថិភាពការអនុវត្តការចិញ្ចឹម និងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍។ ការផ្តោតជាយុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងធ្វើឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាស្របជាមួយស្តង់ដាសកលហើយអាចបង្កើតសំណាកសម្រាប់សម្រេចលើសស្តង់ដាសកលនាពេលអនាគត។

ការពិនិត្យតាមដានការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ តាមរយៈក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ

ក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ សម្រាប់ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈដំណើរការប្រឹក្សាយោបល់ដោយមានការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធពីវិស័យសុខភាពមនុស្ស សុខភាពសត្វ កសិកម្ម និងវិស័យបរិស្ថាន។ ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងពីវិធីសាស្ត្រសុខភាពតែមួយ ការអភិវឌ្ឍន៍ក្របខ័ណ្ឌត្រូវបានចង្អុលបង្ហាញដោយភាពដឹកនាំថ្នាក់ក្រសួង និងការចូលរួមយ៉ាងរាងវែពីអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។

ក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃត្រូវបានគាំទ្រ ដោយកិច្ចសហការចតុភាគី WHO, FAO, WOAH និង UNEP និងសហហិរញ្ញប្បទានពីគម្រោង MPTF, AMR-TWG មកពី MoH, MAFF និង MoE ។ ការគាំទ្រ និងកិច្ចសហការទាំងនេះ មានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំង។

បំណងនៅខាងក្រោយក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ គឺដើម្បីបង្កើតឧបករណ៍មុខងារមួយសម្រាប់ផលិតទិន្នន័យដើម្បីនាំផ្លូវក្នុងការអនុវត្ត និងការសម្រេចចិត្តយុទ្ធសាស្ត្រលើភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំង

មេរោគក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ វាត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យ បង្កើនគុណភាពទិន្នន័យ និងភាពអាចយកប្រើបានរួមបញ្ចូលគ្នានូវទិន្នន័យពីប្រភពផ្សេងៗ និងលើកកម្ពស់គណនេយ្យភាព។

ក្របខ័ណ្ឌនេះត្រូវបានរចនាឡើងជាពហុវិស័យ ដែលមានវិធីសាស្ត្រ និងសូចនាករដែលអាចប្រើបានចំពោះសុខភាពមនុស្ស សុខភាពសត្វ សុខភាពរុក្ខជាតិ និងសុខភាពបរិស្ថាន ជាមួយនឹងសកម្មភាពមួយចំនួនដែលត្រូវបានគ្រោង សម្រាប់សហប្រតិបត្តិ និងសម្រួលតម្រូវសម្រាប់វិស័យជាក់លាក់។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយក្របខ័ណ្ឌនេះទើបតែត្រូវបានបញ្ចប់នៅចុងឆ្នាំ២០២៣ ប៉ុណ្ណោះ។ ក្របខ័ណ្ឌនេះត្រូវបានកែសម្រួលនិងប្រើប្រាស់សម្រាប់ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ២០២៤-២០២៨។

ក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃនេះ មានសមាសភាពត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃពីរផ្នែក៖ ផ្នែកមួយផ្តោតលើដំណើរការ និងលទ្ធផលភ្លាមៗ ដើម្បីតាមដានភាពចម្រើនរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ និងមួយទៀតវាយតម្លៃលទ្ធផលចុងក្រោយ និងគោលដៅនានា ដើម្បីវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ទៅលើនិន្នាការភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងបន្ទុកជំងឺ។

ជំពូកទី ២

គោលជៅ គោលបំណង និងឥតុបំណង

គោលដៅ គោលបំណង និងវត្ថុបំណង

ការកែសម្រួល នៃផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគរបស់កម្ពុជា គួសបញ្ជាក់ពីការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះការបង្កើតចក្ខុវិស័យ ដែលជាស្នូល នៃគោលដៅ វត្ថុបំណង និងគោលបំណងរបស់ផែនការដើមដោយមិនមានការផ្លាស់ប្តូរចំពោះដំណើរការទៅមុខ។ ផែនការដែលត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនេះ បង្កើតឡើងដោយឈរលើមូលដ្ឋានដែលចង្អុលបង្ហាញយ៉ាងសម្រិតសម្រាំង ដើម្បីពង្រីកយុទ្ធសាស្ត្រ និងសកម្មភាពទាំងឡាយដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងពីពេលមុន។

> **គោលដៅ**
>
> ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យ ប្រមើលឃើញថាប្រទេសមួយមានប្រជាជនមានសុខភាពល្អ និងប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចរឹងមាំ ដោយធ្វើការសហការគ្នាដើម្បីបង្ការ និងគ្រប់គ្រងការគំរាមកំហែងពី *AMR* ដែលជាជំហានដ៏សំខាន់ឆ្ពោះទៅរកការសម្រេចបាននូវសន្តិសុខសុខភាព និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពលើវិស័យសុខភាពមនុស្ស សត្វ អាហារ និងបរិស្ថាន។

វត្ថុបណ្ឌះ៖

១. ការបង្កើតនូវក្របខ័ណ្ឌរួបរួមមួយ៖ ផែនការនេះបន្តផ្តួចផ្តើមហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសហការ និងយន្តការនៃអភិបាលកិច្ចនានា ដែលផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ក្រសួង និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីធ្វើការរួមគ្នាទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

២. ការកំណត់ចំណុចខ្វះខាត និងកត្តាប្រឈម៖ វត្ថុបំណងដើម្បីបញ្ជាក់ និងដោះស្រាយបញ្ហាជាក់លាក់ដែលប៉ះពាល់ដល់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅតែជាអាទិភាពមួយដោយធានាថា ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យមានការឆ្លើយតប និងសម្របទៅនឹងទិដ្ឋភាពវិត្ត នៃការគំរាមកំហែងរបស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

៣. ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងការសម្របសម្រួល៖ ផែនការដែលបានកែសម្រួលគឺដើម្បីកំណត់តំបន់យុទ្ធសាស្ត្រ វត្ថុបំណង និងសកម្មភាពច្បាស់លាស់ ដែលណែនាំអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់តាមរយៈការធ្វើផែនការប្រចាំឆ្នាំ ការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងការបែងចែកធនធាន។

គោលបំណង៖ ដើម្បីបង្ហាញ នៃការខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា រួមជាមួយនឹងដៃគូ និងអ្នកផ្តល់ជំនួយក្នុងការកំណត់ និងដោះស្រាយផ្នែកអាទិភាពសំខាន់ៗសម្រាប់ការបង្ការ និងទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ការណែនាំនេះសម្រាប់៖

យុទ្ធសាស្ត្រសកម្មភាព និងភារកិច្ចទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ទាមទារឱ្យមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នាពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ។ ភាគីពាក់ព័ន្ធនីមួយៗត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យចូលរួមចំណែកក្នុងវិសាលភាព នៃជំនាញរបស់ពួកគាត់ដោយផ្អែកលើភារកិច្ច នៃអង្គភាពពួកគាត់។

ការកែសម្រួល នៃផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនេះ មិនមែនជាការបង្កើតថ្មីឡើងវិញទេ ប៉ុន្តែជាការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង ដើម្បីធានាបាននូវភាពបន្តជាប់នឹងគោលដៅ គោលបំណង និងវត្ថុបំណងដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង។ កិច្ចការនេះ តំណាងឱ្យការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់កម្ពុជាក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងជាបន្តបន្ទាប់នៃការរៀនសូត្រពីអតីតកាលដើម្បីជាព័ត៌មានសម្រាប់សកម្មភាពនាពេលអនាគត និងការសម្របខ្លួនទៅនឹងបញ្ហាប្រឈមថ្មីៗ ខណៈដែលប្រទេសជាតិខិតខំរក្សាជំហររបស់ខ្លួនក្នុងការប្រយុទ្ធជាសកលទៅនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ជំពូកទី ៣

ការបង្កើតផែនការ និងការចូលរួមរបស់តាគីពាក់ព័ន្ធ

ដំណើរការ នៃការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ត្រូវបានផ្តួចផ្តើមឡើងនៅក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៣ ក្រោមការដឹកនាំរបស់ MoH, MAFF និង MoE ។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នានេះ មានគោលដៅដើម្បីកសាងនូវសមិទ្ធផលទាំងឡាយដែលបានចេញពីផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគដំណាក់កាលទីមួយក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា AMR តាមរយៈយុទ្ធសាស្ត្រថ្មី និងរួមបញ្ចូលគ្នាដោយមានការចូលរួមពីភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗពីក្រសួងទាំងបី។

ដំណាក់កាលផ្តួចផ្តើមនៅខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៣ បានចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធយ៉ាងទូលំទូលាយដែលបានធ្វើឡើងដើម្បីវាយតម្លៃ និងទាញយកសមិទ្ធផល នៃផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគដំណាក់កាលទីមួយ។ ការវាយតម្លៃនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការយល់ដឹងពីវឌ្ឍនភាពដែលត្រូវបានធ្វើឡើង និងកំណត់ចំណុចខ្វះខាតដែលផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគកំណែប្រែថ្មីត្រូវការដោះស្រាយ។ បន្ថែមពីលើការស្រាវជ្រាវ ការវិភាគលើព័ត៌មានដែលមានស្រាប់ យើងក៏បានពិគ្រោះយោបល់ជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ផងដែរ ដើម្បីឱ្យស្របទៅតាមផែនការថ្មីៗ ឬការណែនាំជាសកលដែលត្រូវបានកែសម្រួល។

នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២៣ សិក្ខាសាលាសម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗដំបូងត្រូវបានធ្វើឡើងនៅខេត្តកំពង់ចាម។ ដោយអ្នកចូលរួមត្រូវបានពិភាក្សាជាក្រុមលើសេចក្តីព្រាងដំបូង នៃផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ សិក្ខាសាលានេះបានជំរុញឱ្យមានការសហការមួយដើម្បីពិនិត្យឡើងវិញ និងចំណុចឯកភាពលើចក្ខុវិស័យ វត្ថុបំណង និងសកម្មភាពកម្រិតខ្ពស់ដោយដាក់ចេញនូវមូលដ្ឋានគ្រឹះនានា នៃផែនការសកម្មភាព។

បន្ទាប់ពីសិក្ខាសាលានេះ យើងបានបង្កើតសេចក្តីព្រាងដំបូងយ៉ាងទូលំទូលាយ នៃផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដែលត្រូវបានដាក់ជូនភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីផ្តល់មតិយោបល់នៅក្នុងខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៤។ មតិកែលម្អដែលទទួលបានមានសារៈសំខាន់ក្នុងការបង្កើតផែនការដោយជានាថាវាឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ និងការយល់ដឹង នៃភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។ សិក្ខាសាលាបន្ទាប់មកទៀតបានធ្វើនៅខែមីនា ឆ្នាំ២០២៤ បានបើកឱកាសឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធស្វែងយល់ស៊ីជម្រៅទៅលើសកម្មភាពជាក់លាក់ និងថវិកាសម្រាប់សកម្មភាពនីមួយៗ ដោយធ្វើការលម្អិតបន្ថែមទៀតអំពីទិដ្ឋភាពប្រតិបត្តិការរបស់ផែនការ។

ខណៈដែលដំណាក់កាលនៃសេចក្តីព្រាងត្រូវបានបញ្ចប់ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ត្រូវបានសម្រិតសម្រាំងត្រូវបានដាក់ជូនភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ សម្រាប់ជុំចុងក្រោយ នៃការប្រមូលធាតុចូល។ ជំហាននេះជានាថារាល់ទស្សនៈទាំងអស់ត្រូវបានយកមកពិចារណា និងបញ្ចូលទៅក្នុងឯកសារចុងក្រោយ ដែលត្រៀមរួចជាស្រេចសម្រាប់ការទទួលយក និងអនុវត្តយ៉ាងទូលំទូលាយ។ ដំណាក់កាលចុងក្រោយរួមបញ្ចូលក្រសួងទាំងបីឱ្យធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីមានការយល់ដឹងនូវផែនការនេះក្នុងចំណោមភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗថ្នាក់ជាតិ និងស្វែងរកការយល់ព្រម នៅចុងឆ្នាំ ២០២៤។

ជំពូកទី ៤

យុទ្ធសាស្ត្រ ឥស្ថិបំណាច និងលទ្ធផលសំខាន់ៗ

យុទ្ធសាស្ត្រភស្តុបំណាច និងលទ្ធផលសំខាន់ៗ

ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៩-២០២៣ បានកំណត់យុទ្ធសាស្ត្រចំនួនប្រាំពីរ៖

- អភិបាលកិច្ច និងការសម្របសម្រួលដើម្បីកាត់បន្ថយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ
- ប្រមូលភស្តុតាងតាមរយៈការអង្កេតតាមដាន និងមន្ទីរពិសោធន៍
- ការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគឱ្យបានសមស្រប
- ទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ តាមរយៈការអនុវត្តល្អៗ
- បង្កើនការយល់ដឹងជាសាធារណជន
- បង្កើនសមត្ថភាពធនធានមនុស្សសម្រាប់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ
- ស្រាវជ្រាវ និងនវានុវត្តន៍ដើម្បីប្រឆាំងនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

សម្រាប់រយៈពេលឆ្នាំ ២០២៥-២០២៩ កម្ពុជាកំពុងរៀបចំឡើងវិញនូវផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដោយបង្រួបបង្រួមយុទ្ធសាស្ត្រទាំង៧ នេះទៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ ៥ វិញ។ ការរៀបចំឡើងវិញនេះ ធ្វើឱ្យយុទ្ធសាស្ត្រភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគរបស់កម្ពុជាស្របតាមផែនការសកម្មភាពសកល។

ដូចនេះផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យ ស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ឆ្នាំ២០២៥-២០២៩ មានយុទ្ធសាស្ត្រ ៥ ដូចខាងក្រោម៖

វត្ថុបំណងស្នូល នៃយុទ្ធសាស្ត្រទាំង៥ ដំបូងនេះ គឺដើម្បីរក្សានូវសុច្ចរិតភាពរបស់វា បន្តការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះអភិបាលកិច្ចដ៏រឹងមាំ ការតាមដានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគឱ្យបានសមស្រប ការគ្រប់គ្រងការអនុវត្តល្អ និងការពង្រឹងការយល់ដឹងដល់សាធារណជន។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ផែនការនេះរួមបញ្ចូលនូវធាតុសំខាន់ៗ នៃយុទ្ធសាស្ត្រ ២ចុងក្រោយទៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធដែលមានស្រាប់នេះ៖

យុទ្ធសាស្ត្របង្កើនសមត្ថភាពធនធានមនុស្សដែលជាចំណុចផ្តោតលើយុទ្ធសាស្ត្រចាស់ទី៦ ឥឡូវនេះយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ត្រូវបានបង្រៀតក្នុងគ្រប់យុទ្ធសាស្ត្រទាំង៥ ដោយធានានូវការអភិវឌ្ឍន៍គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ នៃសមត្ថភាពសំខាន់ៗសម្រាប់គ្រប់ទិដ្ឋភាព នៃការឆ្លើយតបចំពោះភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

យុទ្ធសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ និងនវានុវត្តន៍ ដែលពីមុននៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រទី៧ ដាច់ដោយឡែកនោះ ឥឡូវនេះត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រទី២ ដើម្បីពង្រឹងប្រព័ន្ធតាមដាន ជាមួយនឹងការស្រាវជ្រាវដោយប្រើបច្ចេកវិទ្យាទំនើប និងដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ ដោយជំរុញឱ្យមានការយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់អំពីភាពស៊ាំនឹង

ឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

សមាហរណកម្មនេះ ដើម្បីពង្រីកយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងការសម្របខ្លួនរបស់កម្ពុជា ដោយបន្ថែមការកសាងសមត្ថភាព និងការស្រាវជ្រាវលើគ្រប់គំនិតផ្តួចផ្តើមសម្រាប់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដើម្បីបង្កើតការឆ្លើយតបថ្នាក់ជាតិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងបំពេញឱ្យគ្នា។

យុទ្ធសាស្ត្រទី ១៖ អភិបាលកិច្ច និងការសម្របសម្រួលដើម្បីកាត់បន្ថយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន

រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបង្កើតគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងសម្រាប់សម្របសម្រួលសុខភាពតែមួយ (IMCC-OH) នៅក្នុងឆ្នាំ២០២៣។ គណៈកម្មការនេះមានការចូលរួមពីតំណាងមកពី ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងបរិស្ថាន និងក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ដើម្បីធានាឱ្យមានការឆ្លើយតបជាឯកច្ឆន្ទមួយលើវិស័យនានា។

ការទទួលស្គាល់ថាភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ជាកង្វល់ដ៏សំខាន់ដោយថ្នាក់ដឹកនាំថ្នាក់កំពូល នៃស្ថាប័ននានា។ រួមមានក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងបរិស្ថាន គឺជាជោគជ័យមួយ។ ការទទួលស្គាល់នេះបានផ្តល់លទ្ធភាពដល់ការពិនិត្យឡើងវិញគ្រប់ជ្រុងជ្រោយលើបទប្បញ្ញត្តិដែលមានស្រាប់ និងការកំណត់អត្តសញ្ញាណ នៃចំនុចខ្វះខាតផ្នែកច្បាប់បន្ថែមដោយបទប្បញ្ញត្តិ ស្តីពីសុខភាពតែមួយដែលជួយសម្រួលដល់ការសម្រិតសម្រាំងឡើងវិញនូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់។

ការបង្កើតក្រុមការងារបច្ចេកទេសពហុវិស័យដើម្បីទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ (MS AMR TWG) ក៏ជាសមិទ្ធផលដ៏សំខាន់មួយនៅក្នុងការប្រយុទ្ធភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគរបស់កម្ពុជាដែរ។ ក្រុមការងារនេះត្រូវបានអនុម័តជាផ្លូវការនៅឆ្នាំ២០២៤ ដែលតំណាងឱ្យជំហានដ៏សំខាន់មួយឆ្ពោះទៅរកវិធីសាស្ត្រមួយកាន់តែគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងកាន់តែងាយស្រួលក្នុងការសម្របសម្រួលចំពោះភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ក្រុមការងារបច្ចេកទេសពហុវិស័យដើម្បីទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីជំរុញឱ្យមានភាពបំពេញឱ្យគ្នារវាងក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងបរិស្ថាន ដែលក្រសួងនីមួយៗមានប្រធានគណៈកម្មការ ១រូប ដើម្បីធានាបាននូវសហអភិបាលកិច្ច។ អង្គការលេខ នៃក្រុមនេះកំណត់តួនាទីបន្ថែមទៀតជាមួយនឹងអនុប្រធានមួយពីវិស័យនីមួយៗ ដោយធានានូវចនាសម្ព័ន្ធភាពជាអ្នកដឹកនាំពហុវិស័យដែលចង្អុលបង្ហាញគំនិតផ្តួចផ្តើម នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ការដាក់បញ្ចូលលេខាធិការដ្ឋាន សមាជិក និងអ្នកសម្របសម្រួលរួមជាមួយនឹងការគាំទ្រពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ បង្ហាញអំពីសមាសភាពដ៏រឹងមាំរបស់ក្រុមការងារនេះ។ ក្របខ័ណ្ឌកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីសម្រួលដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនានានៅទូទាំងវិស័យ ដោយបង្កើនសមត្ថភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមដ៏ស្មុគស្មាញរបស់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ថ្វីត្បិតតែមានវឌ្ឍនភាពទាំងនេះក៏ដោយមាគ៌ាទៅកាន់ការគ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ប៉ុន្តែបញ្ហាប្រឈមនៅតែមាន។ ជាការកត់សម្គាល់ ការខ្វះខាតនៅក្នុងដែនបទប្បញ្ញត្តិនៅតែមាន ជាពិសេសទាក់ទងនឹងបទប្បញ្ញត្តិចំណីសត្វ ហើយបញ្ហាប្រឈមដ៏សំខាន់នៅតែបន្តកើតមានក្នុងការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់។ ប្រសិទ្ធភាព នៃបទប្បញ្ញត្តិទាំងនេះត្រូវបានរារាំងបន្ថែមទៀតដោយសារការខ្វះការយល់ដឹងទូលំទូលាយក្នុងចំណោមភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗនៅគ្រប់កម្រិតទាំងអស់។ ខណៈពេលដែលក្រសួងបរិស្ថានមានការប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងមុតមាំចំពោះបុព្វហេតុនេះ ប៉ុន្តែសមត្ថភាពរបស់ក្រសួងនៅមានកម្រិតសម្រាប់វឌ្ឍនភាពនេះ។ ជាងនេះទៅទៀត ក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ មានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការតាមដានផលប៉ះពាល់របស់ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យ ប៉ុន្តែមិនត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅដើមដំបូងទេ

ដែលជាហេតុបង្កបញ្ហាប្រឈមនានាក្នុងការវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាព នៃផែនការនេះពេញមួយដំណាក់កាល នៃការអនុវត្ត។

ប្រទេសកម្ពុជាក៏បានធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញយ៉ាងល្អិតល្អន់លើក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ដែលមានស្រាប់រួមទាំងច្បាប់ដែលគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគលើមនុស្ស សត្វ រុក្ខជាតិ និងបរិស្ថានផងដែរ។ ការពិនិត្យឡើងវិញនេះបានដាក់ចេញនូវមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យលើការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងទប់ស្កាត់ការរីករាលដាល នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ជំហានដ៏សំខាន់មួយ គឺការរួមបញ្ចូលធាតុដែលទាក់ទងនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ទៅក្នុងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងផលិតផលសុខភាព។

បន្ថែមពីលើនេះទៀត វាចាំបាច់ណាស់ក្នុងការពង្រីកវិសាលភាព នៃការចូលរួមដោយបញ្ចូលក្រសួងផ្សេងទៀត ដូចជាក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងមហាផ្ទៃ និងក្រសួងយុត្តិធម៌ជាដើម។ ការចូលរួមរបស់ក្រសួងទាំងនេះ ត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងពង្រឹងផ្នែកនីតិប្បញ្ញត្តិ នៃការគ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងធានាឱ្យមានការបែងចែកធនធាន និងមូលនិធិកាន់តែប្រសើរឡើង។ កិច្ចសហការអន្តរក្រសួងបែបនេះត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងពង្រឹងសមត្ថភាពអនុវត្តច្បាប់ និងអភិបាលកិច្ចទូទៅដោយហេតុថាបានពង្រឹងការឆ្លើយតបរបស់កម្ពុជាចំពោះការគំរាមកំហែងជាសាកល នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រ និងអន្តរាគមន៍គន្លឹះដែលត្រូវបានស្នើឡើង

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី១៖ ធានាបាននូវអភិបាលកិច្ចលើភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ តាមរយៈការសម្របសម្រួលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងភាពជាដៃគូនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

- ១.១ អនុវត្តតាមការណែនាំដែលត្រូវបានផ្តល់ដោយ MS AMR TWG ក្រោមការដឹកនាំរបស់ IMCC-OH ។
- ១.២ ពង្រឹង MS AMR TWG និងពង្រីកវិសាលភាព និងមុខងារនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- ១.៣ ពង្រឹងការកសាងសមត្ថភាពលើភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ សម្រាប់អ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តសំខាន់ៗ នៅថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងបង្កលទ្ធភាពឱ្យអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តបានចូលរួមក្នុងវេទិកាអន្តរជាតិនានា។
- ១.៤ បង្កើត និងដាក់ឱ្យដំណើរការក្រុមការងាររងពហុជំនាញមួយ ដែលមានការចូលរួមពីផ្នែកពាក់ព័ន្ធទាំងខាងសុខភាពមនុស្ស សុខភាពសត្វ និងសុខភាពបរិស្ថាន ដើម្បីផ្តល់ការណែនាំផ្នែកបច្ចេកទេស និងស្នើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវដែលអាចអនុវត្តបានស្របទៅតាមគោលដៅ និងបរិបទ នៃប្រទេសកម្ពុជា ស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដោយសហការជាមួយស្ថាប័ន និងដៃគូពាក់ព័ន្ធជាតិ និងអន្តរជាតិនានា។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ២៖ ពង្រឹងការអនុវត្ត និងអនុលោមបទប្បញ្ញត្តិ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

- ២.១ ពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយ និងក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិដើម្បីគាំទ្រដល់ការបង្ការ និងគ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

២.២ ពង្រឹងប្រសិទ្ធិភាពក្នុងការកសាងសមត្ថភាព និងយន្តការសម្របសម្រួលនៅគ្រប់វិស័យតាមរយៈការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស ឧបករណ៍សំខាន់ៗ និងគោលការណ៍ណែនាំនានា។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៣៖ កៀរគរធនធានដើម្បីអនុវត្តផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

៣.១ ស្វែងរកការគាំទ្រក្នុងការផ្តល់មូលនិធិសម្រាប់ការបង្ការ និងគ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅក្នុងវិស័យនីមួយៗជាផ្នែក នៃថវិការបស់រដ្ឋាភិបាល។

៣.២ លើកទឹកចិត្តដល់ការរួមវិភាគទានពីអ្នកផ្តល់ជំនួយអន្តរជាតិ តាមរយៈការចូលជួប និងការសរសេរសំណើសុំថវិកា។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៤៖ អនុវត្តក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃដ៏រឹងមាំមួយ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

៤.១ រចនា និងអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃដែលបានឯកភាពគ្នាសម្រាប់ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

៤.២ ចែករំលែករបកគំហើយ នៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃជារៀងរាល់ឆ្នាំជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធ វិស័យឯកជន និងសាធារណៈដើម្បីធានានូវតម្លាភាព និងបង្កើតការគាំទ្រសម្រាប់ការបង្ការ និងគ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ។

៤.៣ ធ្វើការពិនិត្យលទ្ធផលពាក់កណ្តាលអាណត្តិនៃផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដោយផ្អែកលើរបកគំហើញនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ។

ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រទី ១

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី១៖ ធានាបាននូវអភិបាលកិច្ចលើភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ តាមរយៈការសម្របសម្រួលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងភាពជាដៃគូនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

១.១ អនុវត្តការណែនាំដែលត្រូវបានផ្តល់ដោយ MS AMR TWG ក្រោមការដឹកនាំរបស់ IMCC-OH ។

១.២ ពង្រឹង MS AMR TWG និងពង្រីកវិសាលភាព និងមុខងារនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៥-២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ការប្រជុំប្រចាំត្រីមាស MS AMR TWG	កំណត់ហេតុ និងប្រភេទសកម្មភាព	ប្រធាន MS AMR TWG	២៥.០០០
២០២៦	ឆមាសទី១	អនុម័ត ToR សម្រាប់ MS AMR TWG & បង្កើតយន្តការសម្របសម្រួលថ្នាក់ខេត្ត	ToR ត្រូវបានអនុម័ត	MS AMR TWG	១៥.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	រៀបចំសន្និសីទប្រចាំឆ្នាំអំពីAMR រៀបចំសន្និសីទប្រចាំឆ្នាំAMRដើម្បីតាមដាន	របាយការណ៍សន្និសីទបានផ្សព្វផ្សាយ	MoH, MAFF, MoE (ដោយប្តូរវេណគ្នា)	៧៥.០០០

		ការអនុវត្ត MSAP-AMR			
២០២៦-២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	កំណត់យន្តការ នៃការទំនាក់ទំនងរវាង TWGs និងជាមួយ IMCC-OH	សារាចរវាងក្រសួងផ្សេងៗគ្នា	MS AMR TWG	១០.០០០
២០២៦-២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	បង្កើតគោលការណ៍សង្ខេបអំពី AMR	សង្ខេបគោលនយោបាយដែលបានចេញផ្សាយ	MS AMR TWG	១៥.០០០
២០២៨	ឆមាសទី១	ការពិនិត្យលទ្ធផលពាក់កណ្តាលអាណត្តិ នៃ MSAP AMR	របាយការណ៍វាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិ	MS AMR TWG	២០.០០០
២០២៦-២០២៧	ប្រចាំឆ្នាំ	បង្កើតគណៈកម្មការសុខភាពតែមួយថ្នាក់ក្រោមជាតិមួយក្រោមការដឹកនាំរបស់អភិបាលខេត្ត	គណៈកម្មាធិការសុខភាពតែមួយថ្នាក់ខេត្តត្រូវបានបង្កើត	ខេត្តដែលបានជ្រើសរើស	៣០.០០០
២០២៦-២០២៩	កំពុងបន្ត	បង្កើត ឬពង្រឹងវេទិកាចែករំលែកព័ត៌មានទិន្នន័យឌីជីថល	ព័ត៌មាន ឬរបាយការណ៍បានចែករំលែកទៀងទាត់	MS AMR TWG	១០០.០០០

១.៣ ពង្រឹងការកសាងសមត្ថភាពលើភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ សម្រាប់អ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តសំខាន់ៗ នៅថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងបង្កលទ្ធភាពឱ្យអ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តបានចូលរួមក្នុងវេទិកាអន្តរជាតិនានា។

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦-២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	សិក្ខាសាលាពិនិត្យគោលនយោបាយ AMR ឡើងវិញជាបន្តបន្ទាប់	របាយការណ៍សិក្ខាសាលាជាមួយអនុសាសន៍គោលនយោបាយ	MS AMR TWG	២០.០០០
២០២៧-២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ការឧបត្ថម្ភសម្រាប់ការចូលរួមក្នុងវេទិកា AMR សកល និងតំបន់	របាយការណ៍ស្តីពីការចូលរួមវេទិកាអន្តរជាតិ និងការរៀនសូត្រសំខាន់ៗ	MoH, MAFF, MoE	៥០.០០០

១.៤ បង្កើត និងដាក់ឱ្យដំណើរការក្រុមការងាររងពហុជំនាញមួយ ដែលមានការចូលរួមពីផ្នែកពាក់ព័ន្ធទាំងខាងសុខភាពមនុស្ស សុខភាពសត្វ និងសុខភាពបរិស្ថាន ដើម្បីផ្តល់ការណែនាំផ្នែកបច្ចេកទេស និងស្នើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវដែលអាចអនុវត្តបានស្របទៅតាមគោលដៅ និងបរិបទ នៃប្រទេសកម្ពុជា ស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដោយសហការជាមួយស្ថាប័ន និងដៃគូពាក់ព័ន្ធជាតិ និងអន្តរជាតិនានា។

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦-២០២៩	ឆមាសទី១	បង្កើតក្រុមការងាររងពហុជំនាញមួយ ដែលមានការចូលរួមពីផ្នែកពាក់ព័ន្ធទាំងតំណាងមកពី MOH ដូចជាមន្ទីរពេទ្យដែលអនុវត្តការងារ AMR, ខាងមន្ទីរពិសោធន៍ជាតិ (NIPH និងវិទ្យាស្ថាន	ឯកភាពលើការតែងតាំងដោយមានតួនាទី និងការកិច្ចច្បាស់លាស់ ដើម្បីផ្តល់ការណែនាំផ្នែកបច្ចេកទេស និងស្នើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវដែលអាចអនុវត្តបានស្របទៅតាមគោលដៅ និងបរិប	MS AMR TWG	១០.០០០

		ប៉ាស្ទ័រកម្ពុជា) អ្នកជំនាញស្រាវជ្រាវសុខភាពសាធារណៈ (NIPH និងUHS), តំណាងក្រុមការងារ AMS/AMC និង IPC និងតំណាងមកពី MAFF និង MOE	ទំនៃប្រទេសកម្ពុជា ស្តីពីភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដោយសហការជាមួយស្ថាប័ន និងដៃគូពាក់ព័ន្ធជាតិ និងអន្តរជាតិនានា។		
២០២៧-២០២៩	ជាប់ជាបន្ត	រៀបចំកិច្ចប្រជុំជាទៀងទាត់ ឬកិច្ចប្រជុំពិសេសរបស់ក្រុមការងាររង មុនកិច្ចប្រជុំរបស់ MS-AMR-TWG ដែលប្រជុំរៀងរាល់ប្រាំមួយខែម្តង	ធ្វើរបាយការណ៍នៃកិច្ចប្រជុំ និងដាក់ជូន MS AMR TWG	MoH, MAFF, MoE	៥0.000
២០២៧-២០២៩	ជាប់ជាបន្ត	ផ្តល់ការគាំទ្រដល់ក្រុមការងារបច្ចេកទេស MS-AMR-TWG ក្នុងការវាយតម្លៃពីផលជះ នៃការអនុវត្តគម្រោង AMR នៅកម្ពុជាតាមតម្រូវការ	របាយការណ៍វាយតម្លៃ រួមទាំងអនុសាសន៍	MoH, MAFF, MoE	៣0.000

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ២៖ ពង្រឹងការអនុវត្ត និងអនុលោមបទបញ្ញត្តិ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

២.១ ពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយ និងក្របខ័ណ្ឌបទបញ្ញត្តិ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការបង្ការ និងគ្រប់គ្រងភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦-២០២៨	ឆមាសទី១	រៀបចំអនុវត្ត ឬ/និងបញ្ចប់ និងវាយតម្លៃអនុសាសន៍ពីរបាយការណ៍វាយតម្លៃផ្លូវច្បាប់ សុខភាពតែមួយ	របាយការណ៍វាយតម្លៃផ្នែកច្បាប់សុខភាពតែមួយ	MAFF, MoH, MoE	៥0.000
២០២៦៧-២០២៩	ឆមាសទី២	ការអនុវត្តអនុសាសន៍ នៃរបាយការណ៍វាយតម្លៃផ្លូវច្បាប់ សុខភាពតែមួយ	(អាស្រ័យលើអនុសាសន៍)	MoH, MAFF, MoE	១00.000
២០២៦	ឆមាសទី២	បង្កើតឬ/និងកែសម្រួលបទប្បញ្ញត្តិ និងគោលការណ៍ណែនាំទាក់ទងនឹងការបង្ការ និងគ្រប់គ្រង AMR	បទបញ្ញត្តិស្តីពីការគ្រប់គ្រងឱសថត្រូវបានកែតម្រូវ	MS AMR TWG	៨0.000

២.២ ពង្រឹងប្រសិទ្ធិភាពក្នុងការកសាងសមត្ថភាព និងយន្តការសម្របសម្រួលនៅគ្រប់វិស័យតាមរយៈការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ឧបករណ៍សំខាន់ៗ និងគោលការណ៍ណែនាំនានា។

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦-២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព និងពង្រឹងគោលនយោបាយ គោលការណ៍ណែនាំ និង	ឯកសារណែនាំទាក់ទងនឹង AMRត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព	MoH, MAFF, MoE	៨0.000

		SOP ដែលទាក់ទងនឹង AMR ដែលមានស្រាប់នៅគ្រប់វិស័យ			
២០២៧	ឆមាសទី២	ពង្រឹងបទប្បញ្ញត្តិដើម្បីដាក់វិន័យ/ពិន័យចំពោះការបំពានដែលទាក់ទងនឹងAMR	បានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការបំពានដែលទាក់ទងនឹង AMR	MoH, MAFF, MoE, MoJ	១៥.000
២០២៨	ឆមាសទី២	ប៉ាន់ប្រមាណ និងវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ នៃគោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិអំពី AMR	គោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិរបស់ AMR របាយការណ៍ផលប៉ះពាល់	MS AMR TWG	៣0.000

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៣៖ កៀរគរធនធានដើម្បីអនុវត្តផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

៣.១ ស្វែងរកការគាំទ្រក្នុងការផ្តល់មូលនិធិសម្រាប់ការបង្ការ និងគ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្នុងវិស័យនីមួយៗ ជាផ្នែកនៃថវិការបស់រដ្ឋាភិបាល។

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦-២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	បង្កើតនវានុវត្តន៍សម្រាប់ការវិនិយោគក្នុងការប្រយុទ្ធនឹង AMR	ឯកសារករណីអាជីវកម្មគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ	MS AMR TWG	១00.000
២០២៧	ឆមាសទី២	ការរួមបញ្ចូលមូលនិធិ AMR ទៅក្នុងដំណើរការថវិកាជាតិ	ខ្ទង់ថវិកាសម្រាប់ AMR ដាក់ក្នុងថវិកាជាតិ	MoH, MAFF, MoE, MEF	១៥.000
២០២៨	ឆមាសទី២	រៀបចំសិក្ខាសាលាស្តីពីការស្វែងរកការគាំទ្រ និងការកៀរគរធនធានដើម្បីផ្តល់មូលនិធិដល់សកម្មភាពអនុវត្ត MSAP-AMR	សិក្ខាសាលាត្រូវបានរៀបចំ	MoH, MAFF, MoE	៣0.000
២០២៨-២០២៩	ឆមាសទី១	ការរួមបញ្ចូលមូលនិធិ AMR ទៅក្នុងដំណើរការថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ	ខ្ទង់ថវិកា AMR រួមបញ្ចូលគ្នានៅក្នុងថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ	MoH, MAFF, MoE, MoI, MEF	៥0.000

៣.២ លើកទឹកចិត្តដល់ការរួមវិភាគទានពីអ្នកផ្តល់ជំនួយអន្តរជាតិតាមរយៈការចូលជួប និងការសរសេរសំណើសុំថវិកា និងបង្កើតភាពជាដៃគូយុទ្ធសាស្ត្រជាមួយស្ថាប័នឯកជន និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍។

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី១	ចាត់តាំងជនបង្គោលម្នាក់នៅក្នុង MS TWG AMR សម្រាប់ចាប់ដៃគូ និងកិច្ចសហការជាមួយអង្គការអន្តរជាតិ	លិខិតតែងតាំង និងការពិពណ៌នាតួនាទី	ប្រធាន MS AMR TWG	៣.000
២០២៦ - ២០២៨	ប្រចាំឆ្នាំ	ការធ្វើអនុស្សរណៈ នៃការយោគយល់គ្នា (MoUs) និងភាពជាដៃគូបច្ចេកទេស	MoU និងភាពជាដៃគូកិច្ចព្រមព្រៀង	MoH, MAFF, MoE	១0.000

		ជាមួយដៃគូអន្តរជាតិ			
២០២៦-២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងសហការលើសំណើផ្តល់មូលនិធិរួមដូចជា Pandemic Fund Fleming Fun Fund KfW ICARS និងមូលនិធិផ្សេងៗទៀត។	ឯកសារស្នើសុំមូលនិធិរួមគ្នា	MS AMR TWG	១០.០០០

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៤៖ អនុវត្តក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃដ៏រឹងមាំមួយ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

៤.១ រចនា និងអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃដែលបានឯកភាពគ្នាសម្រាប់ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី១	ជួលអ្នកប្រឹក្សា M&E ដើម្បីបញ្ចប់ក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ	អ្នកប្រឹក្សា M&E បានចុះកិច្ចសន្យា និងក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃត្រូវបានបញ្ចប់	MS AMR TWG	១០.០០០
២០២៦	ឆមាសទី២	រៀបចំ និងធ្វើសិក្ខាសាលាបណ្តុះបណ្តាល M&E សម្រាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ	បានរៀបចំសិក្ខាសាលាបណ្តុះបណ្តាល និងសម្ភារៈបណ្តុះបណ្តាល	MS AMR TWG	១៥.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ប្រមូលទិន្នន័យ M&E ប្រចាំឆ្នាំ ដើម្បីតាមដានវឌ្ឍនភាព MSAP-AMR (រួមទាំងតាមរយៈ SPAR, JEE, PVS ឬ AAR)	បានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពទិន្នន័យ M&E ពីក្រសួងនីមួយៗ ដែលបានបញ្ជូនទៅ MS AMR TWG	MoH, MAFF, MoE	២៤.០០០

៤.២ ចែករំលែករបកគំហើយ នៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ជារៀងរាល់ឆ្នាំជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធ វិស័យឯកជន និងសាធារណៈ ដើម្បីជានានូវតម្លាភាព និងបង្កើតការគាំទ្រសម្រាប់ការបង្ការ និងគ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ។

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦-២០២៩	ឆមាសទី២	បោះពុម្ព និងផ្សព្វផ្សាយរបាយការណ៍ M&E ប្រចាំឆ្នាំ	របាយការណ៍ M&E របស់ AMR MSAP ត្រូវបានចេញផ្សាយ	MS AMR TWG	៣០.០០០

៤.៣ ធ្វើការពិនិត្យលទ្ធផលពាក់កណ្តាលអាណត្តិ នៃផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដោយផ្អែកលើរបកគំហើញ នៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ។

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៧	ឆមាសទី១	កំណត់អត្តសញ្ញាណ និងចុះកិច្ចសន្យាជាមួយអ្នកប្រឹក្សា ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យពាក់កណ្តាលអាណត្តិ	កិច្ចសន្យាអ្នកប្រឹក្សាត្រូវបានចុះហត្ថលេខា	MS TWG AMR	១៥.០០០

២០២៧	ឆមាសទី២	រៀបចំសិក្ខាសាលាជាបន្ត បន្ទាប់ដើម្បីពិនិត្យលទ្ធផល MSAP-AMR	របកគំហើញពីសិក្ខាសាលា ពិនិត្យលទ្ធផលត្រូវបាន ចងក្រងជាឯកសារ	MS TWG AMR	១៥.000
២០២៧	ឆមាសទី២	បោះផ្សាយបច្ចុប្បន្នភាព ស្ថានភាពលើការអនុវត្ត MSAP-AMR	របាយការណ៍ស្តីពីការពិនិត្យ លទ្ធផលពាក់កណ្តាល អាណត្តិ នៃ MSAP-AMR	MS TWG AMR	១0.000

យុទ្ធសាស្ត្រទី ២. ការបង្កើតភស្តុតាងលើ AMR តាមរយៈការតាមដាន ការស្រាវជ្រាវ និងការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍

ការតាមដាន៖ ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន

បណ្តាញអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគលើសុខភាពមនុស្សនៅកម្ពុជា គឺជាកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងជាប្រព័ន្ធដើម្បីតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្នុងប្រទេស។ ក្រុមស្នូលថ្នាក់ជាតិរបស់ក្រុមការងារទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគរួមមាន នាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង (C-CDC) នាយកដ្ឋានមន្ទីរពេទ្យ (DHS) និងវិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈ (NIPH)។ បច្ចុប្បន្ននេះមានទីតាំងអង្កេតតាមដានចំនួន ១០ រួមមានមន្ទីរពេទ្យកុមារជាតិ មន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត មន្ទីរពេទ្យព្រះសីហនុមណ្ឌល នៃក្តីសង្ឃឹម មន្ទីរពេទ្យមិត្តភាពខ្មែរ-សូវៀត មន្ទីរពេទ្យមិត្តភាពកម្ពុជា-ចិន ព្រះកុសមៈ មន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តសៀមរាប មន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តបាត់ដំបង មន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តតាកែវ មន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្តកំពង់ចាម និងមន្ទីរពេទ្យកុមារអង្គរ។ ទិន្នន័យសម្រាប់ការតាមដាននេះមានប្រភព និងភ្ជាប់ជាមួយប្រព័ន្ធព័ត៌មានមន្ទីរពិសោធន៍កម្ពុជា (CamLIS) ដោយធានានូវវិធីសាស្ត្រមជ្ឈការ និងជាប្រព័ន្ធក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ វត្ថុវិភាគនៅក្នុងប្រព័ន្ធអង្កេតតាមដាន រួមមាន សំណាកឈាម ទឹកនោម ទឹកខួរឆ្អឹងខ្នង និងសារធាតុរាវបូមចេញពីកន្លែងស្ទើរលែ ដែលក្នុងនោះយើងប្រមូលទិន្នន័យរបស់ភ្នាក់ងារបង្កជំងឺចម្បងៗ ដូចជា *Acinetobacter* spp., *E. coli, K. pneumoniae, P. aeruginosa, S. aureus, S. pneumoniae, N. meningitidis, H. influenzae Salmonella* spp. (non-typhoidal), *S. enterica serovar* Typhi, *S. enterica serovar* Paratyphi, *B. pseudomallei*។

ការត្រួតពិនិត្យគុណភាព នៃផ្នែកមីក្រូសាស្ត្រត្រូវបានតាមដានតាមរយៈការត្រួតពិនិត្យគុណភាពខាងក្នុង (IQC) និងការធានាគុណភាពខាងក្រៅ (EQA) ដោយធានានូវភាពជឿជាក់ និងភាពត្រឹមត្រូវ នៃទិន្នន័យអង្កេតតាមដាន។ ការគាំទ្រមូលនិធិសម្រាប់ទីតាំងអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅកម្ពុជាត្រូវបានគាំទ្រជាចម្បងដោយដៃគូខាងក្រៅដូចជា មជ្ឈមណ្ឌលគ្រប់គ្រង និងបង្ការជំងឺសហរដ្ឋអាមេរិក (US-CDC)ជាដើម។

វិស័យសុខភាពសត្វក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានការរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ច្បាប់ចុងក្រោយ នៃផែនការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅកម្ពុជាក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វ (CASP-AH) បានដាក់មូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់វិធីសាស្ត្រកាន់តែផ្តោត និងកាន់តែជាប្រព័ន្ធលើការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ជាមួយនឹងអាទិភាពមួយដែលផ្តោតលើប្រភេទដី និងវារីសត្វ គំនិតផ្តួចផ្តើមនេះបានឃើញពីការសាកល្បង នៃកម្មវិធីអង្កេតតាមដានលើសត្វចិញ្ចឹមសត្តឃាតដ្ឋាន ផលិតផលពីសត្វ សត្វកំដរ និងត្រីពោ (Pangasianodon hypophthalmus)។ ការរកឃើញ និងការសិក្សាអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ត្រូវបានរួមបញ្ចូល *E. coli, Salmonella* spp., *S. aureus, Streptococcus suis, K. pneumonia, Pasteurella moltocida, Clostridium choevie, Enterococcus faecalis, E. faecium Aeromonas hydrophila* ដែលធ្វើឡើងដោយវិទ្យាស្ថានជាតិសិក្សាស្រាវជ្រាវផលិតផលសត្វ និងសុខភាពសត្វ និងកិច្ចសហការជាមួយនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វ និងបសុពេទ្យ សុខភាពសាធារណៈ (DAHVPH) នាយកដ្ឋានកសិឧស្សាហកម្ម (DAI) នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម (DAD) នៃរដ្ឋបាលជលផល និងសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម (RUA)។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នានេះត្រូវបានពង្រឹងដោយ

កិច្ចសហការ និងការចងជាបណ្តាញរវាងស្ថាប័នក្រោមឱវាទ MAFF សម្រាប់ការគាំទ្រការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំ នឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ផ្អែលលើការគាំទ្រផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ និងបទប្បញ្ញត្តិដ៏រឹងមាំ។ វគ្គហ្វឹកហ្វឺនដោយផ្ទាល់ ពង្រឹងបន្ថែមសមត្ថភាពរបស់ស្ថាប័នមូលដ្ឋានដើម្បីគ្រប់គ្រង និងឆ្លើយតបទៅនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

សមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍៖ ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន

ប្រព័ន្ធមន្ទីរពិសោធន៍របស់ប្រទេសកម្ពុជាកំពុងស្ថិតក្រោមការអភិវឌ្ឍន៍ និងការសម្រិតសម្រាំងយ៉ាងខ្លាំង។ វិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈរបស់ក្រសួងសុខាភិបាល ដើរតួនាទីជាមន្ទីរពិសោធន៍បង្អែកជាតិ ដែលមានបណ្តាញគាំទ្រមន្ទីរពិសោធន៍ខេត្តនានាដែលមានស្រាប់។ វិទ្យាស្ថានជាតិសិក្សាស្រាវជ្រាវសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើរតួនាទីជាមន្ទីរពិសោធន៍កណ្តាលសម្រាប់តាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគលើសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ ជាមួយនឹងមន្ទីរពិសោធន៍ដទៃទៀតបម្រើជាដៃគូគន្លឹះសម្រាប់ការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងការអនុវត្តនាពេលអនាគត។ នៅក្នុងក្រសួងបរិស្ថាន មានមន្ទីរពិសោធន៍ដែលធ្វើការកំណត់អត្តសញ្ញាណបាក់តេរីមួយចំនួន (*E. coli* និង *Salmonella* spp.) ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយបាក់តេរីដែលអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណបានមិនទាន់ជាក់ឱ្យដំណើរការក្នុងប្រព័ន្ធអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅឡើយទេ។ ក្រសួងបរិស្ថានបានចូលរួមក្នុងបណ្តាញមន្ទីរពិសោធន៍នេះ ដែលផ្តោតសំខាន់លើការធ្វើតេស្តគីមី។ ទោះបីជាមានការកែចម្រើនទាំងនេះក៏ដោយក៏នៅមានចំណុចខ្វះខាតមួយគួរឱ្យកត់សម្គាល់ដោយនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ជាទូទៅមិនមានមន្ទីរពិសោធន៍មីក្រូសាស្ត្រទេ។

សមត្ថភាពធនធានមនុស្សនៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ទាំងនេះពិតជាគួរឱ្យកត់សម្គាល់ដោយមានបុគ្គលិកប្រកបដោយសមត្ថភាព និងជំនាញខ្ពស់ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយតម្រូវការការបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាពបន្ត ជាពិសេសសម្រាប់អ្នកបច្ចេកទេសមន្ទីរពិសោធន៍ លើការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍វិភាគថ្មីៗ និងការវិភាគប្រសិទ្ធភាពរបស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងបច្ចេកទេសមីក្រូសាស្ត្រនានា ដែលជាចំណុចគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះគឺមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងសម្រាប់ការបង្កើនសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ ដើម្បីបំពេញតម្រូវការ នៃការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគដែលកំពុងតែកើនឡើង។

បញ្ហាប្រឈមនៅតែបន្តកើតមានលើផ្នែកភស្តុភារ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។ ប្រព័ន្ធបញ្ជូនសំណាកបែបស្តង់ដាមិនទាន់ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឡើយទេហើយការទទួលបានប្រតិករ និងសម្ភារៈសំខាន់ៗមួយចំនួន នៅតែជាកង្វល់ដែលត្រូវការការដោះស្រាយ។ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលមានសម្រាប់ការធ្វើតេស្តកូវីដ-១៩ បំពាក់ដោយម៉ាស៊ីន PCR ដែលទំនើបបំផុតបានបង្ហាញពីឱកាសមួយសម្រាប់ការរៀបចំឡើងវិញដើម្បីគាំទ្រដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ដៃនកំណត់នៃការវិភាគលើផ្នែកម៉ូលេគុល នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វ (លើដី និងក្នុងទឹក) និងវិស័យបរិស្ថាន ត្រូវការការកែលម្អបន្ថែម និង/ឬការបង្កើតបន្ថែមទៀត។

ការធានាគុណភាពគឺជាផ្នែកដ៏សំខាន់មួយទៀតដោយវិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈសហការយ៉ាងសកម្មជាមួយដៃគូដើម្បីជួយដល់មន្ទីរពិសោធន៍ផ្សេងទៀតក្នុងការសម្រេចបានការទទួលស្គាល់ ISO ១៥១៨៩ ដែលជាស្តង់ដាសម្រាប់គុណភាព និងសមត្ថភាពនៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍វេជ្ជសាស្ត្រ។ កម្មវិធីវាយតម្លៃគុណភាពពីខាងក្រៅ (EQA) និងការធ្វើតេស្តសមត្ថភាពទទួលបានការគាំទ្រពីស្ថាប័នអន្តរជាតិដូចជា WHO និង FAO

ដែលបង្ហាញពីប្រព័ន្ធគាំទ្រអន្តរជាតិដ៏រឹងមាំមួយ។ ជាងនេះទៅទៀត គំនិតផ្តួចផ្តើមនានាក្នុងការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីសុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខជីវសាស្ត្រ និងដើម្បីអនុវត្តការអនុវត្តល្អ គឺស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលអភិវឌ្ឍន៍ដោយធានាថាមន្ទីរពិសោធន៍ដំណើរការប្រកបដោយគុណភាព និងសុវត្ថិភាពនាពេលអនាគត។ វិទ្យាស្ថានជាតិសិក្សាស្រាវជ្រាវសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ កំពុងដំណើរការការទទួលស្គាល់គុណភាពពី ISO/IEC ១៧០២៥។ ជាពិសេសនោះ វិទ្យាស្ថានជាតិសិក្សាស្រាវជ្រាវសុខភាពសត្វ និងផលិតកម្មសត្វ កំពុងអនុវត្តតាមការធានាគុណភាពរបស់ខ្លួនហើយបានទទួលនូវឧបករណ៍វាយតម្លៃរបស់ FAO សម្រាប់មន្ទីរពិសោធន៍និងប្រព័ន្ធអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ (ATLASS) ហើយអនុវត្តកម្មវិធីតេស្តសមត្ថភាពជាទៀងទាត់ដោយសហការជាមួយមជ្ឈមណ្ឌលបង្អែក FAO ប្រចាំតំបន់សម្រាប់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រ និងអន្តរាគមន៍គន្លឹះដែលត្រូវបានស្នើឡើង

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៥៖ ពង្រីកប្រព័ន្ធ និងបណ្តាញអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅលើគ្រប់វិស័យ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការបង្ការ និងគ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ:

- ៥.១ បង្កើត និងពង្រីកការគ្របដណ្តប់ និងវិសាលភាព នៃបណ្តាញអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន ដោយប្រើវិធីសាស្ត្រសុខភាពតែមួយ។
- ៥.២ បង្កើត និងកែលម្អទម្រង់គ្រប់គ្រងទិន្នន័យអង្កេតតាមដានសម្រាប់ការប្រមូលការចែករំលែកការគ្រប់គ្រង និងកាលវិភាគ។
- ៥.៣ លើកកម្ពស់ការផ្សព្វផ្សាយទិន្នន័យអង្កេតតាមដាន និងការផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងអន្តរជាតិ។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៦៖ ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ដើម្បីបង្កលទ្ធភាពឱ្យមានការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ លើគ្រប់វិស័យ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

- ៦.១ ពង្រឹងមីក្រូសាស្ត្រ ទៅលើឧបករណ៍មន្ទីរពិសោធន៍ ការផ្គត់ផ្គង់ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។
- ៦.២ បង្កើត និងអនុវត្តការធ្វើតេស្តមន្ទីរពិសោធន៍ លើភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងនិតិវិធីក្នុងការរាយការណ៍ប្រកបដោយស្តង់ដា(ការចូលរួមក្នុងកម្មវិធីវាយតម្លៃគុណភាពពីខាងក្រៅ) លើគ្រប់វិស័យ។
- ៦.៣ ពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់បុគ្គលិកគ្លីនិក និងមន្ទីរពិសោធន៍ ដើម្បីធ្វើការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងចែករំលែកទិន្នន័យ។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៧៖ ពង្រឹងការស្រាវជ្រាវ និងការអង្កេតតាមដានការផ្ទុះឡើង នៃមេរោគដែលស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

- ៧.១ បង្កើត និងដាក់ចេញនូវនិតិវិធី និងគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការស៊ើបអង្កេតការផ្ទុះឡើង នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល និងកសិដ្ឋាន។
- ៧.២ អនុវត្ត និងផ្សព្វផ្សាយការស្រាវជ្រាវដុំវិញបន្ទុកអត្រាមរណៈ និងយន្តការរបស់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ។

ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រទី ២

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៥៖ ពង្រីកប្រព័ន្ធ និងបណ្តាញអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅលើគ្រប់វិស័យដើម្បីគាំទ្រដល់ការបង្ការ និងគ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ:

៥.១ បង្កើត និងពង្រីកការគ្របដណ្តប់ និងវិសាលភាព នៃបណ្តាញអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគក្នុងវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន ដោយប្រើវិធីសាស្ត្រសុខភាពតែមួយ។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៧	ប្រចាំឆ្នាំ	បង្កើតនិតិវិធីប្រតិបត្តិស្តង់ដា និងអនុវត្តសាកល្បងការអង្កេតតាមដាន AMR នៅក្នុងសហគមន៍(តាមមូលដ្ឋានសុខភិបាល ថ្នាក់ទាប)	និតិវិធីប្រតិបត្តិស្តង់ដាអង្កេតតាមដានត្រូវបានបង្កើត និងបញ្ចូ នៃទីតាំងសក្តានុពលត្រូវបានកំណត់ ដើម្បីរៀបចំការសាកល្បងរយៈពេល ៦ ខែ។ សម្រាប់កន្លែងនីមួយៗទាំងនេះ៖ • ការវាយតម្លៃ • ការបណ្តុះបណ្តាល • សម្ភារៈ • ការដឹកជញ្ជូនសំណាក • ការអភិបាល	C-CDC, NIPH, MoH	៤០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី២	វាយតម្លៃកន្លែងអង្កេតតាមដាន AMR ដែលមានស្រាប់ចំនួន ១០ នៅក្នុងវិស័យសុខភាពមនុស្ស	បង្កើតសំណុំឧបករណ៍ជាតិដើម្បីជួយវាយតម្លៃការអនុវត្តការអង្កេតតាមដាន AMR នៅកម្ពុជា (ផ្អែកលើឧបករណ៍វាយតម្លៃដែលមានស្រាប់របស់ US-CDC, WHO ឬដទៃទៀត)	AMR TWG, MoH	១៥.០០០
២០២៨	ឆមាសទី១	បង្កើតផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការកែលម្អដោយយកចេញពី ការអនុវត្តល្អពីទីតាំងទាំង ១០	ផែនទីផ្លូវសម្រាប់ទីតាំងតាមដាននីមួយៗ	C-CDC, MoH	៣០.០០០

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៥	ឆមាសទី២	បញ្ចប់ផែនការអង្កេត តាមដាន AMR សម្រាប់ វិស័យសុខភាពសត្វ ដោយផ្តោតលើសត្វធ្វើជាអាហារ (ទាំងសត្វលើដី និងវារីសត្វ)	ផែនការអង្កេតតាមដាន AMR សម្រាប់សត្វជាអាហារត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់	MAFF (GDAHP និង FiA)	២៥.០០០

២០២៦-២០២៩	ជាប់ប្រចាំ	បង្កើតកន្លែងអង្កេតតាមដាន និងធ្វើការតាមដាន AMR នៅក្នុងកសិដ្ឋាន សត្តឃាតស្ថាន និងទីផ្សារ	របាយការណ៍ នៃការអង្កេតតាមដាន AMR	MAFF	៥០០.០០០
២០២៧-២០២៨	ប្រចាំឆ្នាំ	បញ្ចូលគំនិតផ្តួចផ្តើមការអង្កេតតាមដាន AMR នៅតាមសាកលវិទ្យាល័យ/វិទ្យាស្ថានអប់រំ	សាកលវិទ្យាល័យ/វិទ្យាស្ថានដែលត្រូវចូលរួមក្នុងកម្មវិធីអង្កេតតាមដាន AMR	MAFF	១៥០.០០០
២០២៨	ឆមាសទី២	ពង្រីកការអង្កេតតាមដាន AMR ដល់វិស័យកសិកម្មបន្ថែម (រុក្ខជាតិ បរិស្ថានកសិកម្ម ផលិតផលពីសត្វ)	ផែនការអង្កេតតាមដាន AMR ដើម្បីរួមបញ្ចូលវិស័យបន្ថែមក្នុងវិស័យកសិកម្ម	MAFF, MoE	២០០.០០០

វិស័យសុខភាពបរិស្ថាន

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី១	ធ្វើការអង្កេតដើម្បីកំណត់ទីតាំងបរិស្ថានសក្តានុពលសម្រាប់ការអង្កេតតាមដាន AMR	របាយការណ៍ស្ទង់មតិដែលមានកំណត់អត្តសញ្ញាណទីកន្លែងអង្កេតតាមដាន	MoE	២៥.០០០
២០២៦	ឆមាសទី២	បង្កើតផែនការតាមដានបរិស្ថាន AMR មូលដ្ឋានសម្រាប់កន្លែងសាកល្បងចំនួន ៣	សេចក្តីព្រាងផែនការអង្កេតតាមដាន AMR សម្រាប់ទីតាំងសាកល្បងចំនួន ៣	MoE	១៥.០០០
២០២៧-២០២៩	ជាប់ជាប្រចាំ	អនុវត្តការអង្កេតតាមដានបរិស្ថាន AMR នៅកន្លែងដែលបានជ្រើសរើស	របាយការណ៍អនុវត្តពី ៣គេហទំព័រ	MoE	៦៥.០០០s

៥.២ បង្កើត និងកែលម្អទម្រង់គ្រប់គ្រងទិន្នន័យអង្កេតតាមដានសម្រាប់ការប្រមូលការចែករំលែកការគ្រប់គ្រង និងការវិភាគ។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៩	ជាប់ជាប្រចាំ	ផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលការគ្រប់គ្រង និងការវិភាគទិន្នន័យនៅទីតាំងអង្កេតតាមដាន AMR ដែលត្រូវបានជ្រើសរើស	របាយការណ៍បញ្ចប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល	AMR TWG, MoH	៦០.០០០
២០២៧ - ២០២៩	រៀងរាល់២ឆ្នាំម្តង	រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការសរសេរអត្ថបទបែបវិទ្យាសាស្ត្រលើ AMR	របាយការណ៍បណ្តុះបណ្តាល	AMR TWG, MoH	២០.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ជាប់ជាបន្ត	ការអភិបាលគាំទ្រដល់កន្លែងអង្កេតតាមដាន AMR	របាយការណ៍ចុះអភិបាល	AMR TWG MoH	៣០.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ឆមាសទី២	អនុវត្តការវាយតម្លៃគុណភាពទិន្នន័យ AMR (DQA)	របាយការណ៍ DQA	AMR TWG, MoH	១៥.០០០

២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	អនុវត្តដំណើរការវាយតម្លៃគុណភាពពីខាងក្រៅ (EQA)	របាយការណ៍វាយតម្លៃគុណភាពពីខាងក្រៅ	NIPH, MoH	៥០.០០០
២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ដាក់អោយអនុវត្ត ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការវាយតម្លៃគុណភាពមន្ទីរពិសោធន៍	របាយការណ៍វាយតម្លៃ	AMR TWG,MoH	៣៥.០០០
២០២៧ - ២០២៩	ឆមាសទី១	បង្កើតទម្រង់ចែករំលែកទិន្នន័យអង្កេតតាមដាន AMR រួមបញ្ចូលគ្នា	ទម្រង់ទិន្នន័យអង្កេតតាមដានត្រូវបានបង្កើត	AMR TWG, MoH	១១០.០០០

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី១	វាយតម្លៃប្រព័ន្ធតាមដាន និងសកម្មភាពបច្ចុប្បន្ន និងការស្វែងរកឯកសារ	របាយការណ៍សវនកម្មតាមដាន (ខាងក្នុង និងខាងក្រៅ)	MAFF	៥០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី២	រួមបញ្ចូលរបកគំហើយការវាយតម្លៃទៅក្នុងផែនការតាមដាន និងកំណត់តម្រូវការព័ត៌មានវិទ្យាសម្រាប់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានមន្ទីរពិសោធន៍ (LIMS)	បានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពផែនការអង្កេតតាមដាន និងផែនការព័ត៌មានវិទ្យាសម្រាប់ទិន្នន័យអង្កេតតាមដានអេឡិចត្រូនិក និងដំឡើងគ្រឿងបរិក្ខារ	MAFF	២២០.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ជាប់ជាបន្ត	ផលិតប្រព័ន្ធ LIMS សម្រាប់ការអង្កេតតាមដាន AMR និងរួមបញ្ចូលជាមួយប្រព័ន្ធផ្សេងទៀតដូចជា InFARM WHONET, PARS និង PACS	រួមបញ្ចូលប្រព័ន្ធ LIMS ទៅក្នុងគេហទំព័រ ឬផ្នែករបស់ MAFFប្រព័ន្ធអង្កេតតាមដាន AMR របស់ MAFF	MAFF	២២០.០០០
២០២៧ - ២០២៨	ឆមាសទី១	ទិញ និងបញ្ចេញ LIMS ការអង្កេតតាមដានដែលបានជ្រើសរើស	LIMS បានដាក់ចេញនៅលើគេហទំព័រដែលបានជ្រើសរើស	MAFF	២០០.០០០
២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	បើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការសរសេរបែបវិទ្យាសាស្ត្រលើ AMR	របាយការណ៍បណ្តុះបណ្តាលការបោះពុម្ពផ្សាយ ដំណើរទស្សនកិច្ចវិទ្យាសាស្ត្រ	MAFF	២០.០០០
២០២៧ - ២០២៨	ឆមាសទី២	ការបណ្តុះបណ្តាល និងការបង្វឹកលើ LIMS និងប្រព័ន្ធ IT តាមដាន AMR ផ្សេងទៀតសម្រាប់បុគ្គលិកដែលពាក់ព័ន្ធ	របាយការណ៍បញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាល	MAFF	៣០.០០០
២០២៩	ឆមាសទី១	ធ្វើការវាយតម្លៃការឃ្លាំមើលម្តងទៀតលើការប្រើប្រាស់ LIMS និងធ្វើការណែនាំសម្រាប់ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងបន្ថែមទៀត។	របាយការណ៍វាយតម្លៃការអង្កេតលើកទីពីរ	MAFF	២៥.០០០

វិស័យសុខភាពបរិស្ថាន

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី២	បង្កើតប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ រួមទាំងការប្រមូល ការវិភាគ និងការរាយការណ៍សម្រាប់ការអង្កេតតាមដានបរិស្ថាន	ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ និងអភិវឌ្ឍ	GDEPA/MoE	១០០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី១	រៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលមូលដ្ឋានស្តីពីការប្រមូលទិន្នន័យ និងការគ្រប់គ្រងសម្រាប់ការអង្កេតតាមដានបរិស្ថាន	របាយការណ៍បញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាល	GDEPA/MoE	២០.០០០
២០២៨	ឆមាសទី១	អនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យដ៏សាមញ្ញមួយនៅកន្លែងតាមដានការសាកល្បង	របាយការណ៍ការអនុវត្តរបស់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ	GDEPA/MoE	១៥.០០០

៥.៣ លើកកម្ពស់ការផ្សព្វផ្សាយទិន្នន័យអង្កេតតាមដាន និងការផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងអន្តរជាតិ។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៨	រៀងរាល់២ឆ្នាំម្តង	ជារៀងរាល់ពីរឆ្នាំរៀបចំសន្និសីទជាតិបែបវិទ្យាសាស្ត្រអំពី AMR (រួមគ្នាជាមួយវិស័យផ្សេងៗ)	របាយការណ៍សន្និសីទជាតិត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយ	C-CDC- MoH, TCOHA, MAFF,MOE	៥០.០០០
២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ចូលរួមសន្និសីទវិទ្យាស្រាស្ត្រអន្តរជាតិ	បទបង្ហាញត្រូវបានធ្វើដោយជនបង្គោល AMR	AMR-TWG	៥០.០០០
២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ការពិនិត្យលទ្ធផលប្រចាំឆ្នាំ AMR / របាយការណ៍រួមគ្នាអង្កេតតាមដាន AMR សម្រាប់សុខភាពតែមួយ	របាយការណ៍រួមគ្នាអង្កេតតាមដាន AMR សម្រាប់សុខភាពតែមួយត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយ	C-CDC, MoH, TCOHA, MAFF, MoE	១០.០០០

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	រៀបចំសិក្ខាសាលាសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាល ស្តីពីការសរសេរបែបវិទ្យាសាស្ត្រ និងសេចក្តីព្រាងការបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងទស្សនាវដ្តី	សេចក្តីព្រាងអត្ថបទវិទ្យាសាស្ត្រត្រូវបានបោះពុម្ព / ដាក់ជូនអ្នកដឹកនាំ	C-CDC, MoH, TCOHA, MAFF, MoE	៥០.០០០

		វិទ្យាសាស្ត្រដែលបានត្រួតពិនិត្យឡើងវិញដោយអ្នកស្រាវជ្រាវ (រួមគ្នាជាមួយវិស័យផ្សេងទៀត)			
២០២៧	ឆមាសទី២	បង្កើត និងផ្សព្វផ្សាយថ្លែងសង្ខេបគោលនយោបាយស្តីពីការរកឃើញ នៃការអង្កេតតាមដាន AMR ក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វ	សេចក្តីសង្ខេបត្រូវបានបោះផ្សាយ	TCOHA, MAFF	១៥.000
២០២៧ - ២០២៩	រាល់ពីរឆ្នាំ	រៀបចំសន្និសីទវិទ្យាសាស្ត្រ AMR រៀងរាល់ពីរឆ្នាំម្តង (រួមគ្នាជាមួយវិស័យផ្សេងទៀត)	ដំណើរការសន្និសីទ / របាយការណ៍ត្រូវបានបោះពុម្ព	C-CDC, MoH, TCOHA, MAFF, MOE	៣0.000
២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ចូលរួមសន្និសីទ AMR វិទ្យាសាស្ត្រអន្តរជាតិ	ដំណើរការសន្និសីទ/ របាយការណ៍ដែលបានបោះពុម្ព / ការបោះពុម្ពផ្សាយ	TCOHA-MAFF	៣0.000

វិស័យសុខភាពបរិស្ថាន

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៧	ឆមាសទី១	ផលិត និងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានសង្ខេបអំពីសារៈសំខាន់ នៃការអង្កេតតាមដានបរិស្ថាន AMR	សង្ខេបព័ត៌មាន	GDEPA/MoE	១0.000
២០២៨	ឆមាសទី២	ចែករំលែកបទគំហើយពីកន្លែងអង្កេតតាមដានសាកល្បងជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្នែកបរិស្ថានសំខាន់ៗ	របាយការណ៍ផ្សព្វផ្សាយ និងកិច្ចប្រជុំភាគីពាក់ព័ន្ធ	GDEPA/MoE	១0.000
២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	រៀបចំសន្និសីទវិទ្យាសាស្ត្រ AMR រៀងរាល់ពីរឆ្នាំម្តង (រួមគ្នាជាមួយវិស័យផ្សេងទៀត)	ដំណើរការសន្និសីទ / របាយការណ៍ដែលបានបោះពុម្ព	នាយកដ្ឋានប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង, MoH + TCOHA, MAFF + MOE	៣0.000
២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ចូលរួមសន្និសីទAMR វិទ្យាសាស្ត្រអន្តរជាតិ	ដំណើរការសន្និសីទ / របាយការណ៍ដែលបានបោះពុម្ព / ការបោះពុម្ពផ្សាយ	MoE	៣0.000

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៦៖ ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍ ដើម្បីបង្កលទ្ធភាពឱ្យមានការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ លើគ្រប់វិស័យ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

៦.១ ពង្រឹងមីក្រូសាស្ត្រ ទៅលើឧបករណ៍មន្ទីរពិសោធន៍ ការផ្គត់ផ្គង់ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី២	កំណត់សំណុំ នៃទីតាំងសម្រាប់ការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ការអង្កេតតាមដាន AMR	បញ្ជី និងរបាយការណ៍វាយតម្លៃ នៃទីតាំងត្រូវបានកំណត់សម្រាប់ការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ	MoH	២០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី២	ប៉ាន់ប្រមាណតម្លៃសរុបលើសំណុំ នៃទីតាំងក្នុងការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលបានកំណត់	ផែនការថវិកាសម្រាប់សំណុំ នៃទីតាំងក្នុងការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ(រួមទាំងវិភ័យប័ត្រ បរិមាណ និងប្លង់មេ)	MoH	៣៥.០០០
២០២៨ - ២០២៩	ឆមាសទី២	អនុវត្តការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ការអង្កេតតាមដាន AMR នៅកន្លែងដែលបានកំណត់ (រួមទាំងការងារស៊ីវិល ការងារសំណង់លទ្ធកម្ម នៃឧបករណ៍)	របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពស្តីពីការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ	MoH + អាជ្ញាធរខេត្ត	៣.៥០០.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	លទ្ធកម្មប្រតិករ និងសម្ភារៈប្រើប្រាស់ក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍មីក្រូសាស្ត្រ	របាយការណ៍លទ្ធកម្ម	MoH និងមន្ទីរពិសោធន៍ថ្នាក់ខេត្ត	៤៥០.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ចូលរួមក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍វិភាគមន្ទីរពិសោធន៍ និងទិញកម្មវិធីរបស់ឧបករណ៍វិភាគទៅតាមបច្ចុប្បន្នភាព	វិញ្ញាបនប័ត្របណ្តុះបណ្តាល និងរបាយការណ៍	MoH	២៥.០០០

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី២	កំណត់សំណុំ នៃគេហទំព័រសម្រាប់ការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ការអង្កេតតាមដាន AMR នៅក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វ	បញ្ជី និងរបាយការណ៍វាយតម្លៃ នៃទីតាំងដែលបានកំណត់សម្រាប់ការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ	MAFF	២០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី២	កំណត់ការចំណាយសម្រាប់ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ទីតាំងដែលបានកំណត់	ផែនការចំណាយសម្រាប់ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ(រួមទាំងវិភ័យប័ត្របរិមាណ និងប្លង់មេ)	MAFF	៣០.០០០
២០២៨ - ២០២៩	ឆមាសទី២	អនុវត្តការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ការអង្កេតតាមដាន AMR នៅកន្លែងដែលបានកំណត់ (រួមទាំងការងារស៊ីវិល ការងារសំណង់ លទ្ធកម្ម	របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពស្តីពីការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ	MAFF + អាជ្ញាធរខេត្ត	៣.០០០.០០០

		ឧបករណ៍)			
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ទទួលបានមន្ទីរពិសោធន៍មីក្រូសាស្ត្រគ្នាក់ងារ កាត និងសម្ភារៈប្រើប្រាស់	របាយការណ៍លទ្ធកម្ម	MAFF និងមន្ទីរពិសោធន៍ក្នុងតំបន់	៤៥0.000
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	មន្ទីរពិសោធន៍ថ្នាក់ក្រោមជាតិបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងមន្ទីរពិសោធន៍ផ្សេងទៀតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ MAFF	វិញ្ញាបនប័ត្របណ្តុះបណ្តាល និងរបាយការណ៍	MAFF	២៥0.000

វិស័យសុខភាពបរិស្ថាន

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	អាចដឹកជញ្ជូនបាន	ទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី១	វាយតម្លៃសមត្ថភាព និងតម្រូវការបច្ចុប្បន្នសម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ឧបករណ៍ និងការផ្គត់ផ្គង់នៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ដែលមានស្រាប់ និងមន្ទីរពិសោធន៍មិនទាន់ត្រូវបានសាងសង់	របាយការណ៍វាយតម្លៃសមត្ថភាព	MoE	១0.000
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	សាងសង់ ឬជួសជុលហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមន្ទីរពិសោធន៍ និងទិញព្រមទាំងដំឡើងឧបករណ៍ និងការផ្គត់ផ្គង់មន្ទីរពិសោធន៍មីក្រូជីវសាស្ត្រសំខាន់ៗ	លទ្ធកម្មឧបករណ៍ និងការសាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មីៗ	MoE	៣.000.000
២០២៨	ឆមាសទី២	ជ្រើសរើស និងបណ្តុះបណ្តាល/បណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកមន្ទីរពិសោធន៍ លើការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ថ្មី និងបច្ចេកទេសសំណាកបរិស្ថានត្រឹមត្រូវ	របាយការណ៍បញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាល	MoE	៥0.000
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ទទួលបានមន្ទីរពិសោធន៍មីក្រូជីវិទ្យាសារធាតុប្រតិកម្ម និងសម្ភារៈប្រើប្រាស់	របាយការណ៍លទ្ធកម្ម	MoE	៣00.000

៦.២ បង្កើត និងអនុវត្តការធ្វើតេស្តមន្ទីរពិសោធន៍ លើភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងនិតិវិធីក្នុងការរាយការណ៍ប្រកបដោយស្តង់ដា (ការចូលរួមក្នុងកម្មវិធីវាយតម្លៃគុណភាពពីខាងក្រៅ) លើគ្រប់វិស័យ។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៥ - ២០២៦	ឆមាសទី២	បង្កើនសមត្ថភាព និងពង្រឹងនិតិវិធីប្រតិបត្តិស្តង់ដាក្នុងការវិភាគ AST រួមទាំងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព SOPs សម្រាប់កំណត់អត្តសញ្ញាណភ្នាក់ងារបង្កជំងឺ MDRO ដែលជាអាទិភាព	សមត្ថភាពដើម្បីវិភាគ AST និង SOPs បច្ចុប្បន្នភាពសម្រាប់កំណត់អត្តសញ្ញាណភ្នាក់ងារបង្កជំងឺ MDRO ដែលជាអាទិភាព ត្រូវបានបង្កើន និងពង្រឹង	MoH	១០.០០០
២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ចុះឈ្មោះក្នុងកម្មវិធី EQA និងបង្កើតយន្តការធានាគុណភាពផ្ទៃក្នុង	របាយការណ៍ នៃការអនុវត្ត EQA និង IQC	MoH	៤៥.០០០
២០២៧	ឆមាសទី១	ចាប់ផ្តើមដំណើរការ ឆ្ពោះទៅរកការទទួលស្គាល់គុណភាព ISO សម្រាប់ផ្នែកមីក្រូសាស្ត្រនៅ NPHL	ផែនការឆ្ពោះទៅរកការទទួលស្គាល់គុណភាព ISO សម្រាប់ផ្នែកមីក្រូសាស្ត្រ	NIPH	២០.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	រៀបចំសិក្ខាសាលាបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការវាយតម្លៃសមត្ថភាពសម្រាប់បុគ្គលិកមីក្រូសាស្ត្រ	របាយការណ៍បណ្តុះបណ្តាល	NIPH	៣៥.០០០

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៥	ឆមាសទី២	ផ្តួចផ្តើមការដាក់ស្នើទិន្នន័យ AMR ដោយប្រើ InFarm (អាចរួមបញ្ចូលជាមួយ WHONET)	ពិធីសារ InFarm ត្រូវបានដាក់ស្នើ	MAFF	២០.០០០
២០២៦	ឆមាសទី១	ស្វែងរក និងបង្កើតភាពជាដៃគូរវាងមន្ទីរពិសោធន៍ថ្នាក់ជាតិ និងតំបន់សម្រាប់ការកសាងសមត្ថភាព	កិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូ	MAFF មន្ទីរពិសោធន៍កសិកម្មជាតិ និងមន្ទីរពិសោធន៍ត្រូវបានជ្រើសរើស	២០.០០០
២០២៧- ២០២៧	ឆមាសទី២	ចាប់ផ្តើមដំណើរការឆ្ពោះទៅរក ISO និងទទួលបានការទទួលស្គាល់សម្រាប់មន្ទីរពិសោធន៍ដែលបានជ្រើសរើស	ផែនការទទួលស្គាល់ ISO	MAFF មន្ទីរពិសោធន៍កសិកម្មជាតិ និងមន្ទីរពិសោធន៍ជ្រើសរើស	១៥០.០០០
២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	អនុវត្តការធ្វើតេស្តជំនាញក្នុងចំណោមមន្ទីរពិសោធន៍ពេទ្យសត្វ	របាយការណ៍សាកល្បងជំនាញ	MAFF, មន្ទីរពិសោធន៍កសិកម្មជាតិជ្រើសរើសមន្ទីរពិសោធន៍	១០០.០០០
២០២៦	ឆមាសទី២	អនុវត្តការធ្វើតេស្តសំណល់ឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅក្នុងផលិតផលពីសត្វ	របាយការណ៍សាកល្បង	មន្ទីរពិសោធន៍ដែលបានជ្រើសរើស	២០០.០០០

វិស័យសុខភាពបរិស្ថាន

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៧	ឆមាសទី១	បង្កើតនិតិវិធីប្រតិបត្តិការស្តង់ដា (SOPs) សម្រាប់ការធ្វើតេស្តសំណាក AMR ពីបរិស្ថាន	SOPs ត្រូវបានបង្កើតឡើង	MoE	២០.០០០
២០២៦	ឆមាសទី១	ផ្តួចផ្តើមកម្មវិធីសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ និងចំណេះដឹងជាមួយមន្ទីរពិសោធន៍បរទេសអំពីការយកសំណាកបរិស្ថាន	ការផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹងរវាងមន្ទីរពិសោធន៍ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងក្រៅប្រទេស	MoE	៣០.០០០
២០២៨	ឆមាសទី១	ចាប់ផ្តើមធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវមន្ទីរពិសោធន៍ដើម្បីសម្រេចបានការទទួលស្គាល់ ISO	របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពស្តីពីការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវមន្ទីរពិសោធន៍	MoE	១០០.០០០
២០២៩	ឆមាសទី១	ចុះឈ្មោះក្នុងកម្មវិធី EQA និងបង្កើតយន្តការ IQC	របាយការណ៍សាកល្បងជំនាញ	មន្ទីរពិសោធន៍ដែលបានជ្រើសរើស	៥០.០០០

៦.៣ ពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់បុគ្គលិកគ្លីនិក និងមន្ទីរពិសោធន៍ ដើម្បីធ្វើការអង្កេតតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៃមេរោគ និងចែករំលែកទិន្នន័យ។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	រៀបចំសិក្ខាសាលាបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់បុគ្គលិកគ្លីនិក និងមន្ទីរពិសោធន៍ ស្តីពីការអង្កេតតាមដាន AMR	របាយការណ៍ ស្តីពីការបណ្តុះបណ្តាលពាក់ព័ន្ធ	MoH + មន្ទីរពិសោធន៍ខេត្ត	៥០.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ជាប់ជាបន្ត	បង្កើតកម្មវិធីបង្វឹកមួយដែលចាប់គូរវាងអ្នកជំនាញជំងឺឆ្លងមានបទពិសោធន៍ជាមួយគ្រូពេទ្យវ័យក្មេងលើការអង្កេតតាមដាន AMR	កម្មវិធីបង្វឹក	MOH	២០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី២	បង្កើតវេទិកាសិក្សាតាមអេឡិចត្រូនិកសម្រាប់ការអប់រំ AMR ជាប់ជាបន្តសម្រាប់អ្នកបច្ចេកទេសមន្ទីរពិសោធន៍	ការបើកដំណើរការវេទិកាសិក្សាតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក	MOH	៣០.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ការវាយតម្លៃសមត្ថភាពជំនាញបុគ្គលិកមន្ទីរពិសោធន៍	បុគ្គលិកត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាល និងរបាយការណ៍វាយតម្លៃ	MoH	៤០.០០០

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៧	ឆមាសទី២	អនុវត្តកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលឯកទេសលើបច្ចេកទេសអង្កេតតាមដាន AMR សម្រាប់ពេទ្យសត្វ និងអ្នកបច្ចេកទេសមន្ទីរពិសោធន៍	កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលកម្មវិធីសិក្សាត្រូវបានបង្កើតឡើង និងដំណើរការបណ្តុះបណ្តាល	MAFF	២០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី២	សម្របសម្រួលវគ្គសិក្សាពីមិត្តភ័ក្តិសម្រាប់បុគ្គលិកមន្ទីរពិសោធន៍លើការតាមដាន AMR និងការអនុវត្តល្អបំផុតនៅមន្ទីរពិសោធន៍	វគ្គសិក្សាមិត្តភក្តិបានធ្វើឡើង	MAFF	២០.០០០
២០២៨	ប្រចាំឆ្នាំ	ណែនាំវគ្គសិក្សាវិញ្ញាបនប័ត្រស្តីពីការអង្កេតតាមដាន AMR សម្រាប់អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលសត្វ	សម្ភារៈវគ្គសិក្សាវិញ្ញាបនប័ត្រ និងបញ្ជីបុគ្គលិកដែលមានការបញ្ជាក់	MAFF	២០.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ការវាយតម្លៃសមត្ថភាពបុគ្គលិកមន្ទីរពិសោធន៍	បុគ្គលិកត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាល និងធ្វើរបាយការណ៍វាយតម្លៃ	MAFF	៣០.០០០

វិស័យសុខភាពបរិស្ថាន

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៧	ប្រចាំឆ្នាំ	បង្កើនសមត្ថភាពបុគ្គលិកមន្ទីរពិសោធន៍	របាយការណ៍បណ្តុះបណ្តាល	MoE	២៥.០០០
២០២៨ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ការវាយតម្លៃសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍	បុគ្គលិកត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាល និងធ្វើរបាយការណ៍វាយតម្លៃ	MoE	២០.០០០
២០២៨ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	កំណត់ចំណុចក្តៅសម្រាប់សំណល់ឱសថប្រឆាំងមេរោគដែលសង្ស័យ និងប្រមូលសំណាកសំណល់ពីបរិស្ថាន	របាយការណ៍អង្កេតលើ AMR ក្នុងបរិស្ថាន	MoE	១០០.០០០

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៧៖ ពង្រឹងការស្រាវជ្រាវ និងការអង្កេតតាមដានការផ្ទុះឡើង នៃមេរោគដែលស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

៧.១ បង្កើត និងដាក់ចេញនូវនិតិវិធី និងគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការស៊ើបអង្កេតការផ្ទុះឡើង នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល និងកសិដ្ឋាន។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី១	បង្កើត SOPs សម្រាប់ការអង្កេតតាមដានការផ្ទុះឡើង នៃមេរោគ AMR	SOP ត្រូវបានបង្កើតឡើង	MoH	៣០.០០០
២០២៦	ឆមាសទី២	រៀបចំសិក្ខាសាលាបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីនិតិវិធីប្រតិបត្តិស្តង់ដា និងគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីការអង្កេត ការផ្ទុះឡើង នៃមេរោគ AMR	សេចក្តីសង្ខេប នៃសិក្ខាសាលា និងនិតិវិធីប្រតិបត្តិស្តង់ដា	MoH	២០.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	អនុវត្តការអង្កេតការផ្ទុះឡើង នៃមេរោគ AMR និងសកម្មភាពឆ្លើយតបនៅក្នុងមូលដ្ឋានសុខាភិបាល	របាយការណ៍ករណី	MoH	៤០.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	សមយុទ្ធការអង្កេតការផ្ទុះឡើង និងការឆ្លើយតបទៅនឹងមេរោគ AMR	សេចក្តីសង្ខេប នៃសិក្ខាសាលា និងនិតិវិធីប្រតិបត្តិស្តង់ដា	MoH	២៤.០០០
២០២៧	ឆមាសទី១	ការពិនិត្យឡើងវិញក្រោយការឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្ទុះឡើង នៃមេរោគ AMR (AAR)	សេចក្តីសង្ខេប នៃសិក្ខាសាលា និងនិតិវិធីប្រតិបត្តិស្តង់ដា	MoH	២៤.០០០

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៧	ឆមាសទី២	អនុវត្តវគ្គបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់ពេទ្យសត្វលើការស៊ើបអង្កេតការផ្ទុះឡើងសម្រាប់ពិធីសារការផ្ទុះឡើង នៃ AMR	កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលកម្មវិធីសិក្សាក្នុងសេវាកម្ម និងសេវាមុនត្រូវបានបង្កើតឡើង ហើយការបណ្តុះបណ្តាលត្រូវបានចាប់ផ្តើម	MAFF	២០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី១	បង្កើត SOPs សម្រាប់ការស៊ើបអង្កេតការផ្ទុះឡើង នៃមេរោគ AMR នៅក្នុងកសិដ្ឋាន	SOP ត្រូវបានបង្កើតឡើង	MAFF	៣០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី១	រៀបចំសិក្ខាសាលាបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពីពិធីសារស្តង់ដា និងគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការស៊ើបអង្កេតការផ្ទុះមេរោគ AMR	សេចក្តីសង្ខេប នៃសិក្ខាសាលា និងឯកសារពិធីសារ	MAFF	៤០.០០០

២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	អនុវត្តការស៊ើបអង្កេត និងសកម្មភាពឆ្លើយតបការផ្ទុះមេរោគ AMR នៅកសិដ្ឋាន និងការកំណត់សេវាថែទាំសុខភាពសត្វ។	របាយការណ៍ករណី	MAFF	៨0.000
២០២៦- ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	លំហាត់ក្លែងធ្វើ នៃការផ្ទុះ និងការឆ្លើយតបរបស់ AMR	សេចក្តីសង្ខេប នៃសិក្ខាសាលា និងឯកសារពិធីសារ	MAFF	២៤.000

វិស័យសុខភាពបរិស្ថាន

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៨	ឆមាសទី១	ការបង្កើត SOPs សម្រាប់ការស៊ើបអង្កេតការផ្ទុះឡើង នៃមេរោគ AMR	SOP ត្រូវបានបង្កើតឡើង	MoE	៣0.000

៧.២ អនុវត្ត និងផ្សព្វផ្សាយការស្រាវជ្រាវដុំវិញបន្ទុកអត្រាមរណៈ និងយន្តការរបស់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

សកម្មភាពពហុវិស័យ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៨	ប្រចាំឆ្នាំ	ចាប់ផ្តើមការសិក្សាស្រាវជ្រាវដើម្បីវាយតម្លៃបន្ទុក និងមរណភាពដោយសារមេរោគ AMR	បោះពុម្ពផ្សាយឯកសារស្រាវជ្រាវ និងសង្ខេបគោលនយោបាយ	ស្ថាប័នសិក្សា	២0.000
២០២៧	ឆមាសទី១	បង្កើតរបៀបវារៈស្រាវជ្រាវអំពី AMR នៅកម្ពុជា ដើម្បីចាប់យកការស្រាវជ្រាវដែលមានស្រាប់ និងកំណត់ចំណុចខ្វះខាតចម្បងៗ នៃការស្រាវជ្រាវ	បោះពុម្ព និងចែករំលែករបៀបវារៈស្រាវជ្រាវដល់គ្រប់ដៃគូទាំងអស់	ស្ថាប័នសិក្សា	២0.000
២០២៨	ឆមាសទី១	ធ្វើការសិក្សាអំពីតួនាទីយេនឌ័រ សមធម៌ និង AMR នៅកម្ពុជា	ការសិក្សាដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយ	ស្ថាប័នសិក្សា	៣0.000

យុទ្ធសាស្ត្រទី ៣. ការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគឱ្យបានសមស្រប

ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន

ក្រសួងសុខាភិបាលកម្ពុជាបានបង្ហាញការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគតាមរយៈការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌ និងគោលការណ៍ណែនាំគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ គោលនយោបាយជាតិ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងនឹងមេរោគ នៅក្នុងមូលដ្ឋានសុខាភិបាល (AMS) បញ្ជាក់ឱ្យឃើញពីដំហានដ៏សំខាន់មួយឆ្ពោះទៅរកការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគតាមស្តង់ដានៅតាមមន្ទីរពេទ្យបង្អែកកម្រិត២ និងកម្រិត៣ទាំងអស់។ គោលនយោបាយជាតិរបស់ AMS និងគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីការតាមដានបរិមាណឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល (AMC) គឺជាចំណុចសំខាន់ក្នុងការណែនាំអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខាភិបាលឆ្ពោះទៅរកការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់។ សេចក្តីព្រាងមុខវិជ្ជាសិក្សាអំពី AMS សម្រាប់កម្មវិធីសិក្សាមុនចូលធ្វើការត្រូវបានកំណត់ដើម្បីបង្កើនការអប់រំដល់អ្នកវិជ្ជាជីវៈថែទាំសុខភាពនាពេលអនាគតនៅតាមស្ថាប័នបណ្តុះបណ្តាលក្នុងវិស័យសុខាភិបាល។ លើសពីនេះទៀត ក្រសួងសុខាភិបាលបានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ដោយជោគជ័យនូវគោលការណ៍ណែនាំជាតិអំពី AMS នៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យដែលបានជ្រើសរើសចំនួន ២៥ ដែលរួមមានការសាកល្បងការអង្កេតអត្រាប្រើឡង់ (PPS) ដើម្បីតាមដានការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល ដូចជាការបណ្តុះបណ្តាលឡើងវិញអំពីការសាកល្បងការអង្កេតអត្រាប្រើឡង់ សំដៅរក្សាចំណេះដឹងឱ្យទាន់សម័យកាលក្នុងចំណោមអ្នកវិជ្ជាជីវៈថែទាំសុខភាពជាមួយនឹងការអនុវត្តចុងក្រោយបំផុត។ ការអភិវឌ្ឍគួរឱ្យកត់សម្គាល់គឺការទទួលយកចំណាត់ថ្នាក់ "AWaRe" នៃឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅក្នុងបញ្ជីឱសថសារវន្តជាតិ របស់ប្រទេសកម្ពុជា ស្របជាមួយនឹងស្តង់ដាអន្តរជាតិសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការបង្ការភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

ទោះបីជាមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះក៏ដោយក៏វិស័យសុខភាពមនុស្សនៅកម្ពុជាប្រឈមមុខនឹងឧបសគ្គសំខាន់ៗ។ ការប្រកាន់ខ្ជាប់នូវការណែនាំអំពីការចេញវេជ្ជបញ្ជាឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកគឺនៅក្រោមកម្រិតដែលសមស្របជាមួយគម្លាតគួរពិចារណារវាងការអនុវត្តចេញវេជ្ជបញ្ជាជាក់ស្តែង និងគោលការណ៍ណែនាំជាតិដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង។ ដោយសារតែអត្រាប្រើឡង់ នៃសាធារណជនប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគដោយខ្លួនឯងដែលធ្វើឱ្យមានភាពស្មុគស្មាញដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ប្រព័ន្ធសុខាភិបាលនៅមានកម្រិតដើម្បីបំពាក់ឧបករណ៍ធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យឱ្យ ចំគោលដៅដែលជារឿយៗបណ្តាលឱ្យមានការចេញវេជ្ជបញ្ជាប្រើឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកដោយគ្មានភស្តុតាងត្រឹមត្រូវពីការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យដែលមានការកើនឡើងនូវហានិភ័យ នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក។ ការអប់រំ និងការយល់ដឹងអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ គឺមិនទូលំទូលាយគ្រប់គ្រាន់ឡើយសូម្បីតែក្នុងចំណោមអ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈថែទាំសុខភាពដែលជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់ការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នៃការគ្រប់គ្រងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ភាពមានដែនកំណត់ខាងធនធាន និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមិនគ្រប់គ្រាន់ក៏រារាំងផងដែរដល់ការបង្កើតកម្មវិធីគ្រប់គ្រងឱសថប្រឆាំងមេរោគដ៏រឹងមាំនៅតាមមន្ទីរពេទ្យទូទាំងប្រទេស។

នៅក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ជាពិសេស GDAHP បានធ្វើសកម្មភាពយ៉ាងសកម្មក្នុងការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ GDAPH យកចិត្តទុកដាក់លើការបង្កើតនិងអនុវត្តផែនការជាតិសម្រាប់ការអង្កេតតាមដានការលក់ និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ ជាពិសេសលើសត្វ និងវារីសត្វ។ GDAHP បានដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការលើកកម្ពស់ជីវសុវត្ថិភាពដែលប្រសើរឡើង និងការអនុវត្តការចិញ្ចឹមសត្វល្អក្នុងគោលបំណងកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ជាងនេះទៅទៀតការបង្កើតគោលការណ៍ណែនាំអំពីការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគប្រកបដោយទំនួលខុសត្រូវដែលទទួលអនុសាសន៍ពី

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ រួមទាំង WOAH, CIRAD បានបង្ហាញពីចលនាឆ្ពោះទៅរកការអនុវត្តប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវបន្ថែមទៀតនៅក្នុងឧស្សាហកម្មសត្វ។ គោលការណ៍ណែនាំអំពីការព្យាបាលសម្រាប់បសុបក្សី និងជ្រូក ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីនាំផ្លូវកសិករឆ្ពោះទៅរកការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគកាន់តែប្រុងប្រយ័ត្ន។ តាម FiA មានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងជាច្រើនលើការកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ លើវារីសត្វ ក្នុង វារីវប្បកម្ម តាមរយៈការអប់រំអ្នកបច្ចេកទេសវារីវប្បកម្មគ្រូបណ្តុះបណ្តាល និងកសិករឱ្យអនុវត្តការអនុវត្តវារីវប្បកម្មល្អ (GAqP) និងជីវសុវត្ថិភាពនៅក្នុងកសិដ្ឋានវារីវប្បកម្ម។ កសិដ្ឋានចិញ្ចឹមត្រីជាច្រើនត្រូវបានឆ្លងកាត់សវនកម្ម និងបញ្ជាក់ដោយវិញ្ញាបនបត្រការអនុវត្តវារីវប្បកម្មល្អ។ លើសពីនេះក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ២០២៤ FiA បានចេញសេចក្តីបង្គាប់បច្ចេកទេសផ្លូវការពីរ ស្តីពីការប្រើប្រាស់ឱសថវារីសត្វក្នុងវារីវប្បកម្ម និងនីតិវិធីប្រតិបត្តិការស្តង់ដា (SOP) សម្រាប់ការពិនិត្យតាមដានសំណល់ឱសថបសុឱសថ និងការបំពុលបរិស្ថាននៅក្នុងផលិតផលពីវារីវប្បកម្ម។ កសិករបានបណ្តុះបណ្តាល និងលើកទឹកចិត្តឱ្យប្រើជម្រើសជំនួសឱសថប្រឆាំងមេរោគដូចជា អំបិល កំបោរ រុក្ខឱសថ ការរៀបចំកែគុណភាពទឹកដើម្បីកែលម្អសុខភាពវារីសត្វក្នុងកសិដ្ឋាន។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នាជាមួយ CIRAD បានពិនិត្យឡើងវិញយ៉ាងម៉ត់ចត់លើឯកសារ និងគោលការណ៍ណែនាំនានាដែលមានស្រាប់ទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងភាពស៊ាំក្នុងសុខភាពសត្វនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ជំហានទាំងនេះ ដើរទន្ទឹមគ្នានឹងការកែសម្រួលបញ្ជីឱសថប្រឆាំងមេរោគលើមនុស្ស និងសត្វដោយអនុលោមតាមបញ្ជី AwaRe និង WOAH របស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងពីវិធីសាស្ត្រ គ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយក្នុងការគ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វ។

ទោះជាយ៉ាងណា វិស័យនេះនៅតែជួបបញ្ហាប្រឈមទៅលើ ការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគលើសកម្រិតលើសត្វ និងកសិកម្ម ជាពិសេសសម្រាប់គោលបំណងមិនព្យាបាល ដូចជាការជម្រុញការធំធាត់ជាពិសេសនៅក្នុងឧស្សាហកម្មបក្សី។ ការបណ្តុះបណ្តាលអំពីការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្រប មិនបានទូលំទូលាយសម្រាប់បសុពេទ្យទេ ដែលជាការមើលរំលងដ៏ធំមួយ ដោយសារតែពួកគាត់មានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការចេញវេជ្ជបញ្ជាប្រើ និងគ្រប់គ្រងឱសថទាំងអស់នេះ។ គម្លាត នៃការបណ្តុះបណ្តាលនេះ រាលដាលទៅដល់អ្នកចិញ្ចឹមសត្វ និងវារីសត្វ ដែលមានភាគរយតិចតួចប៉ុណ្ណោះដែលដឹងពីហានិភ័យទាក់ទងនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ស្ថានភាពនេះកាន់តែស្មុគស្មាញដោយមិនសូវមានជម្រើសជំនួសការព្យាបាលដោយឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វ ដែលរារាំងដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ វិស័យនេះក៏ជួបនឹងបញ្ហាប្រឈមជាច្រើនទៀតផងដែរក្នុងការបង្កើនសមត្ថភាពសម្រាប់ ជីវសុវត្ថិភាព និងការអនុវត្តការចិញ្ចឹមសត្វល្អ (GAHP) ជាពិសេសក្នុងផលិតកម្មពីវារីសត្វ ដែលជាកត្តាសំខាន់ចំពោះការកាត់បន្ថយការដុះដាល និងការរីកសាយ នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រ និងអន្តរាគមន៍គន្លឹះដែលត្រូវបានស្នើឡើង

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៨៖ បង្កើនសមត្ថភាពជំនាញដល់អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលដើម្បីអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំពាក់ព័ន្ធ (ដូចជា SOPs គោលការណ៍ណែនាំ) ស្តីពីការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្របលើគ្រប់វិស័យទាំងអស់។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

- ៨.១ បង្កើតកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិជ្ជាជីវៈវេជ្ជសាស្ត្របន្តលើការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្របលើគ្រប់វិស័យ។
- ៨.២ រួមបញ្ចូលគោលការណ៍ នៃការគ្រប់គ្រងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្របទៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលមុនចូលធ្វើការដល់អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលសម្រាប់មនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន។

៨.៣ ពង្រឹងយន្តការអនុវត្តដើម្បីដំរុញអនុលោមភាពតាមអ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលជាមួយនឹងគោលការណ៍ណែនាំ និងបទប្បញ្ញត្តិនានាស្តីពីការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងនឹងមេរោគសមស្រប។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៩៖ បង្កើតការពិនិត្យតាមដានបរិមាណឱសថប្រឆាំងមេរោគនិងប្រើប្រាស់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគ លើគ្រប់វិស័យ និងប្រើប្រាស់ទិន្នន័យសម្រាប់យន្តការរាយការណ៍ថ្នាកជាតិ និងថ្នាក់អន្តរជាតិ។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

៩.១ បង្កើតកម្មវិធីជាតិពិនិត្យតាមដានបរិមាណ និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ(ក្នុងវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន)។

៩.២ បង្កើតយន្តការ និងប្រព័ន្ធវិភាគនៅតាមស្ថាប័នជាក់លាក់ ដើម្បីវិភាគទិន្នន័យការតាមដានបរិមាណឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដើម្បីពង្រឹងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្រប។

៩.៣ គ្រប់គ្រងទិន្នន័យបរិមាណឱសថប្រឆាំងមេរោគ ការប្រើប្រាស់ការឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងសំណល់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ តាមរយៈទម្រង់តាមដានថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់តំបន់ និងសកលលោក (GLASS, WPRACSS, ANIMUSE)។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ១០៖ បង្កើត និងលើកកម្ពស់គោលការណ៍ណែនាំ បទប្បញ្ញត្តិ និងភាពជាដៃគូលើវិស័យជាក់លាក់ដើម្បីធ្វើឱ្យចម្រើនការគ្រប់គ្រង និងបង្ការភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

១០.១ អភិវឌ្ឍភាពជាដៃគូរវាងវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន លើការប្រើប្រាស់សមស្រប នៃថ្នាំប្រឆាំងមេរោគ។

ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រទី ៣

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៨៖ បង្កើនសមត្ថភាពជំនាញដល់អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលដើម្បីអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំពាក់ព័ន្ធ (ដូចជា SOPs គោលការណ៍ណែនាំ) ស្តីពីការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្របលើគ្រប់វិស័យទាំងអស់។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

៨.១ បង្កើតកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍វិជ្ជាជីវៈវេជ្ជសាស្ត្របន្តលើការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្របលើគ្រប់វិស័យ។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី១	ពង្រឹង និងពង្រីក AMS TWG WG នៅតាមមន្ទីរពេទ្យជាតិ មជ្ឈមណ្ឌលជាតិ មន្ទីរពេទ្យបង្អែកក្រុង ខេត្ត និងស្រុក។	TWG-AMS ត្រូវបានបង្កើត	MoH	២០.០០០
២០២៦	ឆមាសទី១	បង្កើត SOP និងស្តង់ដាជាតិសម្រាប់សកម្មភាព AMS ជាមួយនឹងភាពងាយស្រួល ការវាស់វែង និរន្តរភាពសម្រាប់មូលដ្ឋានសុខាភិបាល	SOPs ពាក់ព័ន្ធ និងស្តង់ដាជាតិអាចរកបាន	MoH (TWG-AMS)	២០.០០០

២០២៧ - ២០២៨	ជាប់ជាបន្ត	ពង្រីកការប្រើប្រាស់ការអនុវត្តពហុវិស័យ នៃគោលការណ៍ណែនាំរបស់ AMS រួមទាំងការអង្កេតអត្រាប្រៀងចំណុចឧបករណ៍ច្បាប់ និងនីតិវិធីផ្សេងទៀតដែលទាក់ទងនឹង AMS សម្រាប់ការអនុវត្តនៅគ្រប់មូលដ្ឋានថែទាំសុខភាពដែលបានជ្រើសរើស។	គ្រឹះស្ថានសុខាភិបាលដែលបានពង្រីក និងជ្រើសរើសបានអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំរបស់ AMS	MoH (TWG-AMS)	២0.000

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៨	ប្រចាំឆ្នាំ	ពង្រីកកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្គោល (ToT) លើការប្រើប្រាស់សមស្រប នៃអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកដល់កម្រិតថ្នាក់ក្រោមជាតិ សម្រាប់អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលលើធរណីសត្វ និងវារីសត្វ	ToT ថ្នាក់ក្រោមជាតិបានអនុវត្ត	MAFF	២00.000
២០២៦ - ២០២៨	ឆមាសទី១	ផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលដល់បុគ្គលិកសុខភាពសត្វ ភូមិ និងមន្ត្រីផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មឃុំ ស្តីពីការប្រើប្រាស់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគសមស្រប	របាយការណ៍បណ្តុះបណ្តាល	MAFF	១២0.000
២០២៦	ឆមាសទី២	បណ្តុះបណ្តាលកសិករ និងអ្នកលក់ថ្នាំ អំពីការប្រើប្រាស់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគសមស្រប និងផលប៉ះពាល់ នៃ AMR	របាយការណ៍បញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាល	MAFF	៥00.000
២០២៧	ឆមាសទី២	បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការប្រើប្រាស់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគក្នុងវារីសត្វ។	ការណែនាំអំពីការប្រើប្រាស់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគសម្រាប់វារីសត្វ។	MAFF	៥0.000
២០២៦	ឆមាសទី២	បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការប្រើប្រាស់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគលើសត្វលើដី	ឯកសារណែនាំនៅលើ aqua-ថ្នាំ និងចំណី	MAFF	៥0.000
២០២៦	ឆមាសទី២	បើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ស្តីពីការប្រើប្រាស់ថ្នាំពេទ្យវារីសត្វ។	របាយការណ៍បណ្តុះបណ្តាលនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ	MAFF	៥0.000

វិស័យសុខភាពបរិស្ថាន

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី២	បង្កើតម៉ូឌុលលើគោលការណ៍ នៃការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគសម្រាប់ការរួមបញ្ចូលទៅក្នុង CPD សម្រាប់អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល	ម៉ូឌុលស្តីពីការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់សម្រាប់អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល	GDEPA/MoE	១៥.០០០
២០២៧	ឆមាសទី១	រួមបញ្ចូលម៉ូឌុល នៃគោលការណ៍ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគទៅក្នុង CPD សម្រាប់អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល	កម្មវិធី CPD សម្រាប់អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលជាមួយនឹងការរួមបញ្ចូលគោលការណ៍ស្តីពីការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់ AMR	GDEPA/MoE សហការជាមួយ MoH និង MAFF	១០.០០០
២០២៨	ឆមាសទី១	បើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលដល់បុគ្គលិកសុខាភិបាលលើម៉ូឌុល នៃគោលការណ៍នៃការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគ	របាយការណ៍បណ្តុះបណ្តាល	GDEPA/MoE	២០.០០០

៨.២ រួមបញ្ចូលគោលការណ៍ នៃការគ្រប់គ្រងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្របទៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលមុនចូលធ្វើការដល់អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលសម្រាប់មនុស្ស សត្វ និងបរិស្ថាន។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី១	បញ្ចប់ ផ្សព្វផ្សាយកម្មវិធីសិក្សា មុខវិជ្ជាAMS ពហុវិន័យនៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាមុនចូលបម្រើការងារ	បច្ចុប្បន្នភាព នៃកម្មវិធីសិក្សា មុខវិជ្ជាAMS ពហុវិន័យនៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាមុនចូលបម្រើការងារ	MoH (DHS)	១០.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ជាប់ជាបន្ត	អនុវត្ត និងរួមបញ្ចូលម៉ូឌុល អប់រំ AMS ពហុវិន័យក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលមុនចូលធ្វើការ (រួមបញ្ចូលការភ្ជាប់ទៅការបណ្តុះបណ្តាលលើ IPC, HAI ។ល។)	ម៉ូឌុល AMS រួមបញ្ចូលនៅក្នុងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលមុនចូលធ្វើការ និងត្រូវបានអនុវត្ត	MoH (DHS)	៣០.០០០

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៧	ឆមាសទី២	សហការជាមួយសាកលវិទ្យាល័យ/វិទ្យាស្ថាន ដែលផ្តល់ជំនាញទាក់ទងនឹងបសុពេទ្យ (សត្វពាហនៈ	សំណើសម្រាប់ការរួមបញ្ចូលកម្មវិធីសិក្សា	MAFF	៥០.០០០

		និងវារីសត្វ) ដើម្បីពិនិត្យ និងស្នើបន្ថែមលើកម្មវិធីសិក្សារបស់ពួកគាត់			
២០២៧	ឆមាសទី១	អនុវត្តការប្រើសមហេតុផលនៃមាតិកាថ្នាំប្រឆាំងមេរោគក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលមុនចូលធ្វើការសម្រាប់ពេទ្យសត្វ អ្នកអប់រំជីវៈ និងអ្នកវិជ្ជា ជីវៈសុខាភិបាលវារីសត្វ	បានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពកម្មវិធីសិក្សា	MAFF	១០០.០០០
២០២៨	ឆមាសទី១	ពង្រីកកម្មវិធីសិក្សារួមបញ្ចូល ដើម្បីបញ្ចូលក្នុងកម្មវិធីវេជ្ជបណ្ឌិតពេទ្យសត្វ (DVM)	បានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពកម្មវិធីសិក្សា	MAFF	៦០.០០០

វិស័យសុខភាពបរិស្ថាន

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៧	ឆមាសទី១	វាយតម្លៃកម្មវិធីសិក្សាសុខភាពបរិស្ថាន បច្ចុប្បន្ន សម្រាប់ការរួមបញ្ចូលការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងសំណល់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគ	របាយការណ៍វាយតម្លៃកម្មវិធីសិក្សា	សាកលវិទ្យាល័យ/ក្រសួងអប់រំ	២៥.០០០
២០២៧	ឆមាសទី២	បង្កើត និងរួមបញ្ចូលម៉ូឌុលបណ្តុះបណ្តាលការគ្រប់គ្រងសំណល់អង់ទីប៊ីយ៉ូទិកទៅក្នុងវគ្គសិក្សាសុខភាពបរិស្ថានរបស់សាកលវិទ្យាល័យ	ការរួមបញ្ចូលម៉ូឌុលបណ្តុះបណ្តាលទៅក្នុងវគ្គសិក្សាសុខភាពបរិស្ថានរបស់សាកលវិទ្យាល័យ	សាកលវិទ្យាល័យ/ក្រសួងអប់រំ	៣០.០០០

៨.៣ ពង្រឹងយន្តការអនុវត្តដើម្បីជំរុញអនុលោមភាពតាមអ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលជាមួយនឹងគោលការណ៍ណែនាំ និងបទប្បញ្ញត្តិនានា ស្តីពីការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងនឹងមេរោគសមស្រប។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៧	ឆមាសទី១	បង្កើត និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជាប្រចាំនូវការណែនាំជាតិអំពីការព្យាបាលដោយប្រើឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក	គោលការណ៍ណែនាំជាតិការព្យាបាលដោយប្រើឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកត្រូវបានអនុម័ត	MoH (DHS)	២០.០០០
២០២៨	ឆមាសទី១	បង្កើតទម្រង់ និងឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិកសម្រាប់ជួយណែនាំបុគ្គលិកសុខាភិបាលឱ្យអនុលោមតាមគោល	បង្កើតកម្មវិធី និងទម្រង់អេឡិចត្រូនិក	MoH (DHS, CDC)	៦០.០០០

		ការណ៍ណែនាំ និង នីតិវិធីជាតិ AMS			
២០២៧	ឆមាសទី១	បង្កើត/ពង្រឹង/កែសម្រួល និងលើកកម្ពស់ច្បាប់គ្រប់គ្រងឱសថ និងច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ	បានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពច្បាប់គ្រប់គ្រងឱសថ	MoH (DDF)	២០.០០០

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី២	បង្កើតបទប្បញ្ញត្តិ និងការណែនាំអំពីការព្យាបាលលើសុវត្ថិភាព និងគុណភាពក្នុងវិស័យកសិកម្ម ដោយផ្តោតលើការប្រើប្រាស់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគ រួមទាំងកម្រិតថ្នាំសំណល់អតិបរមាមានកំណត់ (MRL)។	សេចក្តីព្រាងច្បាប់ និងសេចក្តីណែនាំ ស្តីពីសុវត្ថិភាព និងគុណភាពក្នុងវិស័យកសិកម្ម	MAFF	២០០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី១	ទទួលបានការយល់ព្រមសម្រាប់បទប្បញ្ញត្តិ និងគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីសុវត្ថិភាព និងគុណភាពក្នុងវិស័យកសិកម្ម។	បទប្បញ្ញត្តិ និងគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីសុវត្ថិភាព និងគុណភាពក្នុងវិស័យកសិកម្ម ត្រូវបានអនុម័ត	MAFF	២០.០០០
២០២៨	ឆមាសទី១	អនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិ និងគោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីសុវត្ថិភាព និងគុណភាពក្នុងកសិកម្ម។	របាយការណ៍ការអនុវត្ត និងមតិកែលម្អ	MAFF	១៥០.០០០
២០២៨	ឆមាសទី២	កំណត់យន្តការសម្រាប់ការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នៃបទប្បញ្ញត្តិ និងគោលការណ៍ណែនាំថ្មី ស្តីពីសុវត្ថិភាព និងគុណភាពកសិកម្ម។	របាយការណ៍យន្តការអនុវត្ត	MAFF	២០.០០០

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ៩៖ បង្កើតការពិនិត្យតាមដានបរិមាណឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ លើគ្រប់វិស័យ និងប្រើប្រាស់ទិន្នន័យសម្រាប់យន្តការរាយការណ៍ថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់អន្តរជាតិ។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

៩.១ បង្កើតកម្មវិធីជាតិពិនិត្យតាមដានបរិមាណ និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ (ក្នុងវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន)។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី២	បង្កើតក្រុមការងារ (WG) សម្រាប់ AMC/AMU នៅក្នុង TWG-AMS	ក្រុមការងារ AMC/AMU ត្រូវបានបង្កើតឡើង	MoH (DDF, DHS, CDC, CMS និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត)	១០.០០០
២០២៦ - ២០២៨	ជាប់ជាបន្ត	អនុវត្តការអង្កេតអត្រាប្រើប្រាស់ (PPS) នៅតាមមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលមានស្រាប់	បាយការណ៍ PPS សម្រាប់មូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលមានស្រាប់	MoH (មន្ទីរពេទ្យ/DHS)	៤៥.០០០
២០២៦ - ២០២៨	ជាប់ជាបន្ត	ការផ្សព្វផ្សាយ និងការបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពីគោលការណ៍ណែនាំរបស់ AMC	របាយការណ៍បណ្តុះបណ្តាល	MoH (DDF,DHS)	៣០.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ប្រមូលទិន្នន័យ AMC នៅថ្នាក់ជាតិ (ដោយប្រើកំណត់ត្រានាំចូល និងផលិតកម្ម)	ទិន្នន័យ AMC	MoH (DDF)	១០.០០០
២០២៨ - ២០២៩	ជាប់ជាបន្ត	ផ្សព្វផ្សាយការអង្កេតតាមដាន AMC នៅមន្ទីរពេទ្យដែលបានជ្រើសរើស	របាយការណ៍អង្កេតតាមដានមន្ទីរពេទ្យ AMC	MoH (DDF, DHS)	២០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី១	ពិនិត្យ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពឱសថប្រឆាំងមេរោគនៅលើ EML របស់ក្រសួងសុខាភិបាល	បានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព EML	MoH	១០.០០០

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ពង្រីក/បង្កើតប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យជាតិដែលមានស្រាប់សម្រាប់ AMU នៅក្នុងប្រភេទសត្វលើគោក និងក្នុងទឹក ទម្រង់កម្រិតថ្នាំ ផ្លូវ នៃការគ្រប់គ្រង និងការកំណត់កសិដ្ឋាន។	ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យ AMU និងរបាយការណ៍	MAFF	១០០.០០០
២០២៦	ឆមាសទី២	បង្កើត និងផ្សព្វផ្សាយគោលការណ៍ណែនាំ និងឧបករណ៍សម្រាប់ត្រួតពិនិត្យ AMU នៅកម្រិតកសិដ្ឋាន	ការណែនាំ និងឧបករណ៍ដែលបានចេញផ្សាយ	MAFF	២៥.០០០
២០២៦ - ២០២៨	ប្រចាំឆ្នាំ	ធ្វើការត្រួតពិនិត្យ AMU និង AMC នៅកម្រិតកសិដ្ឋាន	របាយការណ៍ AMU និង AMC	MAFF	១០០.០០០

២០២៧	ឆមាសទី១	បង្កើតមូលដ្ឋានទិន្នន័យជាតិស្តីពី AMU និង AMC ក្នុងវិស័យកសិកម្ម	មូលដ្ឋានទិន្នន័យ AMU និង AMC	MAFF	៥0.000

វិស័យសុខភាពបរិស្ថាន

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៧	ឆមាសទី១	ធ្វើការអង្កេតដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យដំបូងអំពីការកសំណល់វេជ្ជសាស្ត្រ (ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគ) នៅកន្លែងដែលបានជ្រើសរើស	ការអង្កេតសំណល់វេជ្ជសាស្ត្រ (ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគ) របាយការណ៍ នៃគេហទំព័រដែលបានជ្រើសរើស	GDEPA/MoE	៥0.000
២០២៦-២០២៨	កំពុងដំណើរការ	អនុវត្តផែនការត្រួតពិនិត្យជាតិសំណល់ (NRMP) សម្រាប់គេហទំព័រដែលបានជ្រើសរើស	ការអនុវត្ត NRMP របាយការណ៍ នៃគេហទំព័រដែលបានជ្រើសរើស	MoE	១00.000

៩.២ បង្កើតយន្តការ និងប្រព័ន្ធវិភាគនៅតាមស្ថាប័នជាក់លាក់ដើម្បីវិភាគទិន្នន័យ ការតាមដានបរិមាណឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដើម្បីពង្រឹងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្រប។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៧ - ២០២៩	ជាប់ជាបន្ត	រៀបចំ SOPs/លំហូរការងារ ដើម្បីវិភាគ និងលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ AMC ជាតិ នៅថ្នាក់ជាតិ និងទីតាំងជ្រើសរើស	របាយការណ៍សុពលភាពទិន្នន័យ	MoH (DDF, DHS)	២0.000

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៨	ប្រចាំឆ្នាំ	សម្អាតទិន្នន័យ និងធ្វើឱ្យទិន្នន័យ AMU មានសុពលភាពក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វ	របាយការណ៍សុពលភាពទិន្នន័យ AMU	MAFF	១00.000
២០២៦	ឆមាសទី២	បង្កើតការសង្ខេបច្វេកទេសស្តីពីការបកស្រាយទិន្នន័យការប្រើប្រាស់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វទៅជាគោលនយោបាយ/សកម្មភាព	សង្ខេបបច្វេកទេសអំពីទិន្នន័យ AMU ការបកស្រាយ និងឯកសារច្បាប់បានកែសម្រួល	MAFF	២៥.000

៩.៣ គ្រប់គ្រងទិន្នន័យបរិមាណឱសថប្រឆាំងមេរោគ ការប្រើប្រាស់ការឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងសំណល់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ តាមរយៈប្រព័ន្ធតាមដានថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់តំបន់ និងសកលលោក (GLASS, WPRACSS, ANIMUSE)។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	វិភាគទិន្នន័យ AMC សម្រាប់ចែករំលែក	របាយការណ៍ទិន្នន័យ AMC សម្រាប់ចែករំលែក	MoH	១០.០០០
២០២៦ - ២០២៨	ឆមាសទី១	ចែករំលែករបាយការណ៍របស់ AMC នៅក្នុងសន្និសីទជាតិ ឬវេទិកាផ្សេងទៀត។	បទបង្ហាញ និងរបាយការណ៍ដែលបានចែករំលែក	MoH	២.០០០
២០២៨	ប្រចាំឆ្នាំ	បញ្ជូនទិន្នន័យ AMC ទៅ GLASS និង WPRACSS	ការបញ្ជាក់ការបញ្ជូនរបាយការណ៍	MoH	១០.០០០

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	វិភាគ AMU ទិន្នន័យសម្រាប់ការដាក់ស្នើជាសកល (ANIMUSE)	របាយការណ៍របស់ AMU ទិន្នន័យសម្រាប់ការចែករំលែក	MAFF	២០.០០០
២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	បញ្ជូនទិន្នន័យ AMU ប្រចាំឆ្នាំទៅមូលដ្ឋានទិន្នន័យ WOAH	ការបញ្ជាក់ការបញ្ជូនរបាយការណ៍	MAFF	១០.០០០
២០២៨	ឆមាសទី២	បង្កើតយន្តការ/ប្រព័ន្ធរក្សាទុកទិន្នន័យ និងរាយការណ៍នៅលើ AMU ក្នុងការកំណត់វារីវប្បកម្ម	របាយការណ៍ និងយន្តការរក្សាទុកទិន្នន័យ	MAFF	៥០.០០០

វិស័យសុខភាពបរិស្ថាន

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	វិភាគកាកសំណល់វេជ្ជសាស្ត្រ (ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគ) សម្រាប់ចែករំលែក	របាយការណ៍ទិន្នន័យ AMC សម្រាប់ចែករំលែក	MoE	១៥.០០០
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ចែករំលែករបាយការណ៍ស្តីពីកាកសំណល់វេជ្ជសាស្ត្រ (ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគ) សម្រាប់បរិស្ថាន	រាយការណ៍	MoE	១០.០០០

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ១០៖ បង្កើត និងលើកកម្ពស់គោលការណ៍ណែនាំ បទប្បញ្ញត្តិ និងភាពជាដៃគូលើវិស័យជាក់លាក់ដើម្បីធ្វើឱ្យរីកចម្រើនលើការគ្រប់គ្រង និងបង្ការភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

១០.១ អភិវឌ្ឍភាពជាដៃគូរវាងវិស័យសាធារណៈ និងឯកជន លើការប្រើប្រាស់សមស្រប នៃឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

សកម្មភាពពហុវិស័យ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី២	ធ្វើការវិភាគស្ថានភាពលើតួនាទីរបស់វិស័យឯកជនក្នុងការទប់ស្កាត់ និងត្រួតពិនិត្យ AMR នៅកម្ពុជា	ការវិភាគស្ថានភាពត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយ	MS AMR TWG	១០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី១	រៀបចំកិច្ចពិភាក្សា/តុមូលរវាងក្រសួង និងតំណាងមកពីវិស័យឯកជន	របាយការណ៍ នៃកិច្ចពិភាក្សា	MoH (DHS, CDC)	១០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី១	បង្កើត MoU និងសំណុំសកម្មភាពរួមគ្នារវាងស្ថាប័នឯកជនសំខាន់ៗ និងក្រសួងស្តីពីតួនាទីរបស់វិស័យឯកជនក្នុងការគ្រប់គ្រង និងបង្ការ AMR	MoU អនុម័ត	MS AMR TWG	២០.០០០

យុទ្ធសាស្ត្រទី ៤. គ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ តាមរយៈការអនុវត្តល្អ

ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន

នៅក្នុងការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ (IPC) ប្រទេសកម្ពុជាបានមើលឃើញពីភាពជោគជ័យគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងរយៈពេលកន្លះទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះ។ កម្មវិធីពង្រឹងការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគថ្នាក់ជាតិ ត្រូវបានបញ្ចប់ដោយមានកិច្ចសហការជាមួយនាយកដ្ឋានផ្សេងទៀតក្រោមកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមដែលដឹកនាំដោយ MoH។ កម្មវិធីនេះត្រូវបានកំណត់លក្ខណៈដោយក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជាទៀងទាត់ដើម្បីរក្សាបាននូវតម្រូវការថែទាំសុខភាពដែលកំពុងរីកចម្រើន។ ការបង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធ នៃការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគយ៉ាងរៀបរយនៅគ្រប់កម្រិតមូលដ្ឋានសុខាភិបាលនានា គឺជាជំហានដ៏សំខាន់មួយក្នុងការធ្វើឱ្យមានស្តង់ដា នៃការអនុវត្តការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ។ លើសពីនេះ ការកំណត់អត្តសញ្ញាណ នៃមជ្ឈមណ្ឌលឧត្តមភាព នៃការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគចំនួនប្រាំបានជំរុញគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាព នៃវិធានការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ។

ការពិនិត្យឡើងវិញ និងការផ្សព្វផ្សាយយ៉ាងទូលំទូលាយ នៃគោលនយោបាយ IPC ទៅកាន់មូលដ្ឋានសុខាភិបាលទាំងអស់បានធានាថា គោលនយោបាយ IPC នៅតែជាអាទិភាពមួយ។ គោលនយោបាយនេះត្រូវបានបំពេញបន្ថែមដោយការអនុវត្តទូទាំងប្រទេស នៃគោលការណ៍ណែនាំជាតិ IPC ដោយអ្នកជំនាញថែទាំសុខភាពឆ្លុះបញ្ចាំងពីវិធីសាស្ត្ររួមមួយចំពោះការគ្រប់គ្រងការបង្ករោគ។ ការសម្របខ្លួនជាមួយនីតិវិធីប្រតិបត្តិការស្តង់ដា ជាពិសេសក្នុងការប្រឈមមុខនឹងការគំរាមកំហែងផ្នែកសុខភាពសកលដូចជា Ebola, MERS-CoV និង COVID-19 បានបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់កម្ពុជាក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមផ្នែកថែទាំសុខភាពដែលកំពុងកើតឡើងនាពេលបច្ចុប្បន្ន។ គំនិតផ្តួចផ្តើមឌីជីថល រួមទាំងការបញ្ចូលធនធាន IPC ទៅកាន់ទម្រង់ដែលអាចចូលប្រើបានតាមរយៈអនឡាន និងការកំណត់តួនាទីដែលកំពុងដំណើរការសម្រាប់អ្នកជំនាញ IPC បានបង្ហាញពីការទទួលយកបច្ចេកវិទ្យា និងភាពច្បាស់លាស់នៅក្នុងតួនាទីរបស់ IPC។ ជាចុងក្រោយគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ IPC ត្រូវបានគាំទ្រដោយរចនាសម្ព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុដ៏រឹងមាំ និងការបណ្តុះភាពជាដៃគូជាមួយអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងទៀតដោយបង្កើនធនធានដែលមានស្រាប់សម្រាប់ការអនុវត្ត IPC។

ទោះបីជាមានសមិទ្ធផលបានសម្រេចក៏ ដោយក៏ប្រទេសកម្ពុជានៅប្រឈមនឹងបញ្ហាជាច្រើននៅក្នុង IPC ដែលត្រូវដោះស្រាយ។ ការព្រួយបារម្ភដ៏សំខាន់មួយគឺចំណុចខ្វះខាត នៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាល IPC សម្រាប់បុគ្គលិកថ្មីជាពិសេសនៅតាមមូលដ្ឋានសុខាភិបាល CPA1 ដែលរារាំងដល់ការអនុវត្តកម្មវិធីការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យនីមួយៗ។ កង្វះផ្នែករំងាប់មេរោគនៅក្នុង មូលដ្ឋានមួយចំនួនបង្កហានិភ័យ នៃការចម្លងរោគដោយសារការសម្លាប់មេរោគ នៅលើឧបករណ៍ពេទ្យមិនបានត្រឹមត្រូវធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ភាពសុចរិត នៃដំណើរការសម្លាប់មេរោគ។

តួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវក្នុងគណៈកម្មការសម្រាប់ការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ នៅមន្ទីរពេទ្យមួយចំនួនមិនទាន់ដំណើរការល្អដែលនាំទៅរកភាពអសកម្ម និងការធ្វេសប្រហែសលើកិច្ចដំណើរ IPC សំខាន់ៗ។ កង្វះភាពច្បាស់លាស់នេះអាចបណ្តាលឱ្យមានការគ្របដណ្តប់ IPC មិនគ្រប់គ្រាន់ និងការត្រួតជាន់គ្នា នៃកិច្ចគាំទ្រ។ លើសពីនេះ ការសម្រប និងការទទួលយកគោលនយោបាយ IPC នៅកម្រិតមន្ទីរពេទ្យ មានភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នាដោយមន្ទីរពេទ្យមួយចំនួនមានការតតាំងដើម្បីទទួលយកភាពជាម្ចាស់ នៃការអនុវត្តការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ។ បញ្ហានេះត្រូវបានធ្វើឱ្យកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើងដោយខ្វះហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសំខាន់ៗមួយចំនួន ដូចជាឡដុតសំណល់វេជ្ជសាស្ត្រ និងការសម្របសម្រួលមិនគ្រប់គ្រាន់ជាមួយនឹងសេវាប្រមូលកាកសំណល់វេជ្ជសាស្ត្រដែលបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់បរិស្ថាន និងសុខភាពយ៉ាងខ្លាំង។

បញ្ហាប្រឈមជាប្រព័ន្ធបានគូសបញ្ជាក់នៅក្នុងការវិភាគ SWOT នៃ NSP-IPC ឆ្នាំ ២០១៦-២០២០ គូសបញ្ជាក់ពីបញ្ហាកាន់តែធំ។ បញ្ហាប្រឈមទាំងនេះរួមមានការសម្របសម្រួលនៅមានកម្រិតរវាងផ្នែកនានា កង្វះអ្នកជំនាញការខាង IPC នៅតាមកម្រិតផ្សេងៗ និងថវិកាមិនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបង្កើតបរិយាកាសអំណោយផល សម្រាប់ការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ។ លើសពីនេះទៅទៀតអវត្តមាន នៃការអង្កេតតាមដានជាប្រចាំ សម្រាប់ការចម្លងរោគ តាមរយៈការថែទាំសុខភាព (HAI) នៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល រារាំងសមត្ថភាពក្នុង ការត្រួតពិនិត្យ និងឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពចំពោះបញ្ហាប្រឈមរបស់ការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យ ការចម្លងរោគ។ ការដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះគឺចាំបាច់ដើម្បីរក្សាសន្ទុះ នៃវឌ្ឍនភាព និងដើម្បីធានាថា ការអនុវត្តការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគមានភាពទូលំទូលាយ រឹងមាំ និងនិរន្តរភាពនៅទូទាំងមូលដ្ឋាន ថែទាំសុខភាពរបស់កម្ពុជា។

ក្នុងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំកន្លងមកនេះ ប្រទេសកម្ពុជាបានរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងវិស័យទឹកស្អាត និងអនាម័យ (WASH) ដែលភាគច្រើនត្រូវបានជំរុញដោយផែនការសកម្មភាពជាតិសម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និងអនាម័យជនបទ (២០១៩-២០២៣) ការបង្កើនមូលនិធិ និងអន្តរាគមន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនេះមានការលើកកម្ពស់យ៉ាងសំខាន់នូវការទទួលបានទឹកស្អាតប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ការកែលម្អបរិក្ខារអនាម័យ និងការអនុវត្តអនាម័យកាន់តែប្រសើរឡើង។

សមិទ្ធផលសំខាន់មួយនៅក្រោមគំនិតផ្តួចផ្តើមនេះគឺការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានទឹកស្អាតសុវត្ថិភាព កើនឡើងពី ៧២% ក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ ដល់ ៨៣% ក្នុងឆ្នាំ ២០២៣។ ការកែលម្អនេះបណ្តាលមកពីការសាងសង់ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទឹកថ្មី ដូចជាអណ្តូងទឹក និងរោងចក្រប្រព្រឹត្តកម្មទឹក។ ការគ្របដណ្តប់ផ្នែកអនាម័យក៏ឃើញ មានការរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ផងដែរជាមួយនឹងការទទួលបានការកែលម្អបរិក្ខារនៅមូលដ្ឋាន ដែលកើនឡើង ពី ៥៨% ទៅ ៧០% ក្នុងអំឡុងពេលដូចគ្នា។ នេះជាលទ្ធផល នៃការកសាងការកែលម្អបរិក្ខារអនាម័យថ្មីៗ និង ការលើកកម្ពស់ការអនុវត្តអនាម័យល្អ។

នៅក្នុងវិស័យថែទាំសុខភាព ក្រសួងសុខាភិបាលបានដាក់ចេញនូវគោលការណ៍ណែនាំជាតិ ស្តីពីទឹកស្អាត និងអនាម័យក្នុងមូលដ្ឋានផ្តល់សេវាសុខាភិបាល ដើម្បីធានាថា ១០០% នៃមូលដ្ឋានផ្តល់សេវាសុខាភិបាល សាធារណៈមានលទ្ធភាពទទួលបានតម្រូវការទឹកស្អាតគ្រប់គ្រាន់ និងបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានអនាម័យ។

ទោះបីជាមានការកែលម្អទាំងនេះក៏ដោយ ក៏បញ្ហាប្រឈមដូចជាតម្រូវការបន្ថែម លើការវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ការដោះស្រាយភាពខុសគ្នានៅតាមជនបទ និងទីក្រុង និងការធានានិរន្តរភាព នៃអន្តរាគមន៍អនាម័យ និងទឹកស្អាតនៅតែមាន។ យ៉ាងណាក៏ដោយ ជាមួយនឹងការប្តេជ្ញាចិត្តជាបន្តរបស់ខ្លួន រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមាន គោលបំណងសម្រេចបាននូវលទ្ធភាពទទួលបាននូវទឹកស្អាត រស់នៅស្អាត និងអនាម័យជាសកល។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រ និងអន្តរាគមន៍គន្លឹះដែលបានស្នើឡើង

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ១១៖ ពង្រឹង និងអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិ និងស្តង់ដា នៃការអនុវត្តទាក់ទងនឹង សកម្មភាព IPC នៅក្នុងមូលដ្ឋានសេវាថែទាំសុខភាព កន្លែងចិញ្ចឹមសត្វ និងផលិតកម្មចំណីអាហារ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

- ១១.១ អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិឆ្នាំ ២០២២-២០៣០ លើការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ និងប្រាប់ សុវត្ថិភាពកសិកម្ម។
- ១១.២ ពង្រឹងយន្តការអង្កេតតាមដានទាក់ទងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដូចជាលើកការចម្លងរោគ តាមរយៈការថែទាំសុខភាព សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ការបង្ករោគមេរោគតាមសហគមន៍ ឬការអនុវត្ត បស្ចាទេឡ្យ។
- ១១.៣ ពង្រឹងការអនុវត្តលើការអនុវត្តល្អក្នុងវិស័យកសិកម្ម រួមមាន GAP GAqP GWaR GHD GMP និងHACCP។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ១២៖ ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវទឹកស្អាត និងអនាម័យ (WASH) និងការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់លើគ្រប់វិស័យ។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

- ១២.១ បង្កើតប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងបរិស្ថាន (ការគ្រប់គ្រងសំណល់វេជ្ជសាស្ត្រ សំណល់កសិកម្ម សំណល់រឹង សំណល់រាវ)។
- ១២.២ អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ និងគោលការណ៍ណែនាំសំខាន់ៗ ស្តីពី ទឹកស្អាត និងអនាម័យ នៅក្នុងសហគមន៍ និងមូលដ្ឋានសុខាភិបាល។
- ១២.៣ បង្កើត និងផ្សព្វផ្សាយគោលនយោបាយ និងច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់ ក្នុងគ្រប់វិស័យ ដើម្បីកាត់បន្ថយ និងអប្បបរិមាណកម្មន្តវការបំពុលបរិស្ថាន ដែលប៉ះពាល់ដល់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ១៣៖ លើកកម្ពស់ការចាក់វ៉ាក់សាំងជាវិធីសាស្ត្រមួយ នៃការកាត់បន្ថយការចម្លងរោគលើមនុស្ស និងសត្វជាអាហារ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ:

- ១៣.១ លើកកម្ពស់ការចាក់វ៉ាក់សាំងសម្រាប់ជំងឺដែលអាចការពារបាននៅក្នុងចំណោមប្រជាជនទូទៅ បុគ្គលិកថែទាំសុខភាព ក្រុមគាំទ្រសុខភាពភូមិ និងសមាជិក នៃក្រុមការងារបស់បសុពេទ្យ។
- ១៣.២ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសុខភាពសត្វ តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការអនុវត្តជីវសុវត្ថិភាពល្អ និងដោយការផ្តល់ថ្នាំបង្ការដល់សត្វចិញ្ចឹម បសុសត្វ បសុបក្សី ត្រី និងវារីសត្វ។

ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រទី ៤

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ១១៖ ពង្រឹង និងអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិ និងស្តង់ដា នៃការអនុវត្តទាក់ទងនឹងសកម្មភាព IPC នៅក្នុងមូលដ្ឋានសេវាថែទាំសុខភាព កន្លែងចិញ្ចឹមសត្វ និងផលិតកម្មចំណីអាហារ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

១១.១ អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិឆ្នាំ ២០២២-២០៣០ លើការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ និងច្បាប់សុវត្ថិភាពកសិកម្ម។

ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ២០២៥-២០២៩ នឹងត្រូវបានប្រតិបត្តិជាយុទ្ធសាស្ត្រតាមរយៈការបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រ និងច្បាប់ជាតិជាបន្តបន្ទាប់។ គួរកត់សម្គាល់ថា ការអនុវត្តផែនការនេះរួមបញ្ចូលយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ស្តីពីការបង្ការ និងត្រួតពិនិត្យការចម្លងរោគ សម្រាប់រយៈពេល ២០២២-២០៣០ និងច្បាប់សុវត្ថិភាពកសិកម្ម។ វឌ្ឍនភាព នៃផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នឹងត្រូវបានត្រួតពិនិត្យ និងរាយការណ៍យ៉ាងជិតដល់ដោយផ្តោតជាពិសេសលើការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ និងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សំខាន់ៗទាំងនេះ។

វិស័យសុខភាពមនុស្ស

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦-២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេស ជុំវិញការអនុវត្តគ្រប់ទិដ្ឋភាពទាក់ទងនឹង AMR ក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ IPC	របាយការណ៍វឌ្ឍនភាព នៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ និងគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធ	MoH	១០០.០០០

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	រួមបញ្ចូលជាមួយសហការណ៍កសិកម្ម និងសហគមន៍បសុពេទ្យ/សមាគមវារីវប្បកម្ម ដើម្បីអនុវត្តច្បាប់ដែលបានអនុម័តថ្មី និងបទបញ្ជាបច្ចេកទេសដើម្បីបញ្ជាក់ពីផលប៉ះពាល់របស់ AMR លើសត្វកសិកម្ម មនុស្ស និងបរិស្ថាន។	របាយការណ៍វឌ្ឍនភាព នៃការអនុវត្តច្បាប់	MAFF	១៥០.០០០
២០២៧ - ២០២៩	ជាប់ជាប្រចាំ	ការធ្វើតំរូកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ និងវារីវប្បកម្មដែលបំពាក់ និងអនុវត្តដោយវិធានការជីវសុវត្ថិភាព និងអនុវត្តតាម GAHP និង GAQP ដើម្បីកាត់បន្ថយ AMU	របាយការណ៍ស្តីពីការកាត់បន្ថយថ្នាំប្រឆាំងមេរោគប្រៀបធៀបទៅនឹងកសិដ្ឋានទូទៅ	MAFF	៣០០.០០០
២០២៦	ឆមាសទី២	បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំ GAqP ជាតិសម្រាប់កសិដ្ឋានវារីវប្បកម្ម	គោលការណ៍ណែនាំ GAqP ជាតិ	MAFF	៤០.០០០
២០២៦	ឆមាសទី២	បង្កើត SOP សម្រាប់សវនកម្ម និងវិញ្ញាបនប័ត្រ GAqP	សវនកម្ម GAqP និងវិញ្ញាបនប័ត្រ SOP	MAFF	៤០.០០០

១១.២ ពង្រឹងយន្តការអង្កេតតាមដានទាក់ទងនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដូចជាលើការចម្លងរោគតាមរយៈការថែទាំសុខភាព សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ការបង្ករោគមេរោគតាមសហគមន៍ ឬការអនុវត្តបសុពេទ្យ។

សកម្មភាពពហុវិស័យ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេសជុំវិញការអនុវត្តទិដ្ឋភាពដែលទាក់ទងនឹងការអង្កេតតាមដាន AMR នៅក្នុងផែនការជុំវិញ HAI សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ការអនុវត្តផ្នែកបសុពេទ្យ	របាយការណ៍វឌ្ឍនភាពស្តីពីការអង្កេតតាមដាន HAI CAI សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ឬការអនុវត្តបសុពេទ្យ។	MoH, MAFF, MoE	២០០.០០០

២០២៧ - ២០២៩	រៀងរាល់ ២ឆ្នាំម្តង	អនុវត្តការតាមដានសុខភាពតែមួយ AMR រួមគ្នាក្នុងការកំណត់សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ទីផ្សារម្ហូបអាហារ និងកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វ	លទ្ធផលត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយ និងបោះពុម្ពផ្សាយ	MoH, MAFF, MoE	២០០.០០០

១១.៣ ពង្រឹងការអនុវត្ត លើការអនុវត្តល្អក្នុងវិស័យកសិកម្ម រួមមាន GAP GAHP GWaR GHD GMP និង HACCP។

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៧	ឆមាសទី១	បង្កើត និងរួមបញ្ចូល AMR ទៅនឹងគោលការណ៍ណែនាំស្តីពី GAHP	គោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពី GAHP គាំទ្រ និងបោះពុម្ពផ្សាយ	MAFF	២៦.០០០
២០២៧	ឆមាសទី១	បង្កើតកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្គោល (TOT) លើ GAHP នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ជាពិសេសដល់ពេទ្យសត្វ fficers/ practitioners ។	របាយការណ៍កម្មវិធី ToT	MAFF	៥០.០០០
២០២៧	ឆមាសទី១	បានបង្កើតគោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ការអនុវត្តអនាម័យល្អនៅក្នុងសត្តឃាត	សេចក្តីណែនាំ ស្តីពីការអនុវត្តអនាម័យល្អនៅក្នុងទីសត្តឃាតបានបោះពុម្ពផ្សាយ	MAFF	៥០.០០០
២០២៨	ឆមាសទី២	ផ្សព្វផ្សាយ GAqP នៅកសិដ្ឋានវារីវប្បកម្ម តាមរយៈការបញ្ជាក់ និងការលើកទឹកចិត្តពាណិជ្ជកម្ម	របាយការណ៍ GAqP និងចំនួនកសិដ្ឋានដែលបានបញ្ជាក់	MAFF	៥០.០០០
២០២៩	ឆមាសទី២	ពង្រីកការអនុវត្តការចិញ្ចឹមសត្វល្អ (GAHP) ដើម្បីរួមបញ្ចូលប្រភេទសត្វបន្ថែមនៅក្នុងកសិដ្ឋាន	របាយការណ៍ GAHP នៃប្រភេទបន្ថែម	MAFF	៥០.០០០

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី១២៖ ធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវទឹកស្អាត និងអនាម័យ (WASH) និងការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់លើគ្រប់វិស័យ។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

១២.១ បង្កើតប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានភាពសុំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងបរិស្ថាន (ការគ្រប់គ្រងសំណល់វេជ្ជសាស្ត្រ សំណល់កសិកម្ម សំណល់រឹង សំណល់រាវ)។

សកម្មភាពពហុវិស័យ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី២	ធ្វើតេស្តប្រភពទឹកសម្រាប់ផឹក ដើម្បីរកមេរោគ *E. coli* និង *Salmonella* ដើម្បីបង្កើតទិន្នន័យដើមគ្រានៃវត្តមាន AMR	របាយការណ៍ដើមគ្រា នៃ AMR នៅក្នុងប្រភពទឹក	MoE, MoH MAFF	៦០.០០០
២០២៧-២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ផ្តើចផ្តើមការសិក្សាស្រាវជ្រាវដើម្បីវិភាគ AMR លើសំណល់វេជ្ជសាស្ត្រ កសិកម្ម សំណល់រឹង និងរាវ	របាយការណ៍សិក្សាស្រាវជ្រាវ	MoE, MoH, MAFF	៥០.០០០

១២.២ អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ និងគោលការណ៍ណែនាំសំខាន់ៗ ស្តីពី ទឹកស្អាត និងអនាម័យ នៅក្នុងសហគមន៍ និងមូលដ្ឋានសុខាភិបាល។

សកម្មភាពពហុវិស័យ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦-២០២៩	ជាប់ជាបន្ត	ផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេសជុំវិញការអនុវត្ត AMR ក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ WASH	របាយការណ៍វឌ្ឍនភាព	MoH, MAFF and MoE	៥០.០០០

១២.៣ បង្កើត និងផ្សព្វផ្សាយគោលនយោបាយ និងច្បាប់ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងកាកសំណល់ ក្នុងគ្រប់វិស័យ ដើម្បីកាត់បន្ថយ និងអប្បបរិមាណកម្មនូវការបំពុលបរិស្ថាន ដែលប៉ះពាល់ដល់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។

សកម្មភាពពហុវិស័យ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៧	ឆមាសទី១	បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំជាតិសម្រាប់ការព្យាបាល និងការគ្រប់គ្រងការថែទាំសុខភាព/កាកសំណល់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ	គោលការណ៍ណែនាំជាតិសម្រាប់ការព្យាបាល និងការគ្រប់គ្រង	MoE, MAFF, MoH	៤០.០០០

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ១៣៖ លើកកម្ពស់ការចាក់វ៉ាក់សាំង ជាវិធីសាស្ត្រមួយ នៃការកាត់បន្ថយការចម្លងរោគលើមនុស្ស និងសត្វជាអាហារ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ:

១៣.១ លើកកម្ពស់ការចាក់វ៉ាក់សាំងសម្រាប់ជំងឺដែលអាចការពារបាននៅក្នុងចំណោមប្រជាជនទូទៅ បុគ្គលិកថែទាំសុខភាព ក្រុមគាំទ្រសុខភាពភូមិ និងសមាជិក នៃក្រុមការងារបស់បសុពេទ្យ។

សកម្មភាពពហុវិស័យ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៩	ឆមាសទី២	លើកកម្ពស់ការទទួលវ៉ាក់សាំងដោយគូសបញ្ជាក់ពីទំនាក់ទំនងរវាងការចាក់វ៉ាក់សាំង ការបង្ការការចម្លងរោគ និង AMR	សម្ភារៈប្រាស្រ័យទាក់ទងត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយនៅក្នុងប្រជាជនគោលដៅ	MoH, MAFF, MoE	៤0.000

១៣.២ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវសុខភាពសត្វ តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការអនុវត្តជីវសុវត្ថិភាពល្អ និងដោយការផ្តល់ថ្នាំបង្ការដល់សត្វកំដរ បសុសត្វ បសុបក្សី ត្រី និងវារីសត្វ។

វិស័យសុខភាពសត្វ

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	ជំរុញការចាក់វ៉ាក់សាំងជាប្រចាំ និងយុទ្ធនាការចាក់វ៉ាក់សាំងលើសត្វចិញ្ចឹម និងសត្វកសិដ្ឋាន	របាយការណ៍ចាក់វ៉ាក់សាំង	MAFF	៤0.000
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	លើកកម្ពស់ការអនុវត្តជីវសុវត្ថិភាព ទៅដល់កសិករផលិតចំណីសត្វ	ចំនួនកសិករ/កសិដ្ឋាន	MAFF	៤0.000

យុទ្ធសាស្ត្រទី ៥. ការបង្ការ និងគ្រប់គ្រង AMR តាមរយៈការប្រាស្រ័យទាក់ទង ហានិភ័យ និងការចូលរួមពីសហគមន៍

ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន

ក្នុងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ប្រទេសកម្ពុជាបានដើរជាច្រើនដំហានដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដោយអនុវត្តវិធីសាស្ត្រចម្រុះដើម្បីឱ្យមានការចូលរួមពីសង្គមយ៉ាងទូលំទូលាយ។ MSAP លើកដំបូង ស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ពីឆ្នាំ ២០១៩ ដល់ឆ្នាំ ២០២៣ បានបង្កើតមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំសម្រាប់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះ ដោយសង្កត់ធ្ងន់លើតម្រូវការសម្រាប់ការផ្សព្វផ្សាយការអប់រំ និងការកំណត់សកម្មភាពសំខាន់ៗ និងក្រុមគោលដៅ។ ការចូលរួមរបស់អន្តរក្រសួងនៅក្នុងសប្តាហ៍ការយល់ដឹងអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគពិភពលោក បានបម្រើក្នុងការទាញការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះការទទួលខុសត្រូវ រួមក្នុងការដោះស្រាយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្នុងទូទាំងរដ្ឋាភិបាល និងជាមួយក្រុមតាមវិស័យគោលដៅ ដែលជាចម្បងរួមមាន និស្សិត និងអ្នកប្រកបវិជ្ជាជីវៈសុខភាពមនុស្ស និងសុខភាពសត្វ។

ដោយផ្តល់ទម្ងន់លើភាពជាដៃគូ ក្រសួងសុខាភិបាលបាន និងកំពុងដំណើរការយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការបង្កើត និងផ្សព្វផ្សាយសម្ភារៈអប់រំនៅគ្រប់វេទិកាប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយនានា ដោយធ្វើកិច្ចការដើម្បីធានាថាការបញ្ជូនសារស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ បានជ្រាបចូលទៅក្នុងគ្រប់កម្រិត នៃសង្គម។ យុទ្ធនាការគោលដៅសំដៅទៅកសិករមានគោលបំណង ដើម្បីការផ្លាស់ប្តូរការអនុវត្តឆ្ពោះទៅរកការប្រើប្រាស់ឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកប្រកបដោយទំនួលខុសត្រូវក្នុងវិស័យកសិកម្ម ដែលជាមុខសញ្ញាដ៏សំខាន់ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ។ ការចុះផ្សព្វផ្សាយទៅកាន់សហគមន៍ និងការចូលរួមជាមួយយុវជនក៏ជាសកម្មភាពគន្លឹះផងដែរ ជាមួយនឹងកម្មវិធីប្រកួតប្រជែងភាពច្នៃប្រឌិត នៃភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ (Innovation Hackathon) ដែលជំរុញឱ្យមានវិធីថ្មីៗ ដើម្បីនាំយកការយល់ដឹងអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ទៅកាន់កម្រិត នៃការយល់ដឹងរបស់សាធារណៈជន។

មានសម្ភារៈព័ត៌មាន អប់រំ និងប្រាស្រ័យទាក់ទង (IEC) មួយចំនួនជាភាសាខ្មែរ ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងសម្រាប់យុទ្ធនាការដូចជា សប្តាហ៍យល់ដឹងអំពីឱសថប្រឆាំងមេរោគពិភពលោក និងវេទិកាចែករំលែកខ្លឹៗ និងសិក្ខាសាលាសម្រាប់ការទប់ស្កាត់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដែលផ្តោតលើវិស័យបសុសត្វ វារីវប្បកម្ម និងបសុពេទ្យ ត្រូវបានអនុវត្តដោយជោគជ័យ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះវិធីសាស្ត្រសុខភាពតែមួយ។ គួរកត់សម្គាល់ថា នៅក្នុងវិស័យសុខភាពសត្វព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដោយមានការគាំទ្រពី WOAH បានបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រប្រាស្រ័យទាក់ទងពហុវិស័យជាតិ ស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ សម្រាប់រយៈពេល ២០២៤-២០២៦ ដែលបង្ហាញពីជំហរសកម្មចំពោះភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ក្នុងវិស័យសុខាភិបាលចម្រុះ (ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយយុទ្ធសាស្ត្រនេះមិនដែលទទួលបានថវិកាសម្រាប់ការអនុវត្តនោះទេ)។

ទោះបីជាមានការរីកចម្រើនទាំងនេះក៏ដោយ ក៏នៅមានបញ្ហាប្រឈមជាច្រើន។ កត្តាប្រឈមផ្នែកធនធានមនុស្ស និងហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការទំនាក់ទំនង រារាំងដល់ការអនុវត្ត ការប្រាស្រ័យទាក់ទង ការយល់ដឹង និងការឆ្លើយតប (RCCE) យ៉ាងទៀងទាត់ ជាប្រព័ន្ធ និងយ៉ាងសកម្ម អំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ និងការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគ ជាមួយក្រុមគោលដៅ និងសាធារណជនទូទៅ។ រនាំងភាសា និងវប្បធម៌

បង្កជាឧបសគ្គក្នុងការបង្កើតសារ ដែលមានសំឡេងទៅដល់ប្រជាជនចម្រុះទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ការធានាថាការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយាក្នុងការប្រើប្រាស់ថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកមាននិរន្តរភាពក្នុងរយៈពេលយូរនៅតែជាកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើបន្ត។

ដើម្បីកសាងដោយឈរលើភាពជោគជ័យបច្ចុប្បន្នរបស់ខ្លួន ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាគួរតែផ្តោតលើការរក្សា និងលើកកម្ពស់យុទ្ធនាការយល់ដឹងបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រច្នៃប្រឌិតដែលតម្រូវតាមក្រុមគោលដៅផ្សេងៗ និងជំរុញកិច្ចសហការឱ្យកាន់តែរឹងមាំដើម្បីចែករំលែកធនធាន និងជំនាញ។ ការផ្តល់អំណាចដល់សហគមន៍ និងការវិនិយោគក្នុងការស្រាវជ្រាវដើម្បីវាយតម្លៃពីផលប៉ះពាល់ នៃយុទ្ធនាការទាំងនេះ គឺចាំបាច់សម្រាប់វឌ្ឍនភាពនាពេលអនាគត។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រ និងអន្តរាគមន៍គន្លឹះដែលបានស្នើឡើង

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ១៤៖ ពង្រឹងកស្តុតាងស្តីពីការយល់ដឹង ការអនុវត្ត និងអាកប្បកិរិយាជុំវិញការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្រប និងពង្រីកការយល់ដឹងផ្តែកលើកស្តុតាង ក្នុងចំណោមសាធារណជនទូទៅអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

- ១៤.១ ប្រមូលកស្តុតាងជុំវិញការអនុវត្ត និងអាកប្បកិរិយាលើការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្រប និងពង្រីកយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយការយល់ដឹងផ្តោតលើសហគមន៍អំពីការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្រប។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ១៥៖ ពង្រឹងសមត្ថភាពប្រាស្រ័យទាក់ទងហានិភ័យលើអ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលលើគ្រប់វិស័យ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

- ១៥.១ បង្កើត និងធ្វើសិក្ខាសាលាបណ្តុះបណ្តាល គ្រូបង្គោលសម្រាប់អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលដែលផ្តោតលើការប្រាស្រ័យទាក់ទងហានិភ័យភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ការអនុវត្តការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគត្រឹមត្រូវ និងវិធីសាស្ត្រអប់រំអ្នកជំងឺ/កសិករ។

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ១៦៖ បង្កើតប្រព័ន្ធប្រាស្រ័យទាក់ទងសមស្របមួយ និងបញ្ចូលការសម្របសម្រួលសម្រាប់ ទំនាក់ទំនងរវាងក្រសួងទាំងបី លើភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ (MoH, MAFF, និង MOE)

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

- ១៦.១ ដាក់បញ្ចូលយន្តការសម្របសម្រួលក្នុងចំណោមភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗនៅក្នុងរដ្ឋាភិបាល និងក្រៅស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីពិភាក្សារៀបចំផែនការ និងអនុវត្តសកម្មភាពប្រស្រ័យទាក់ទងលើ AMR/AMU ជាប្រចាំ។

ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រទី ៥

គោលបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ១៤៖ ពង្រឹងកស្តុតាងស្តីពីការយល់ដឹងការអនុវត្ត និងអាកប្បកិរិយាជុំវិញការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្រប និងពង្រីកការយល់ដឹងផ្អែកលើកស្តុតាង ក្នុងចំណោមសាធារណជនទូទៅអំពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

១៤.១ ប្រមូលកស្តុតាងជុំវិញការអនុវត្ត និងអាកប្បកិរិយាលើការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្រប និងពង្រីកយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយការយល់ដឹងផ្តោតលើសហគមន៍ អំពីការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្រប។

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាស២	ធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញលើការស្រាវជ្រាវ និងកស្តុតាងដែលមានស្រាប់នៅលើ AMR នៅកម្ពុជា ហើយបង្កើតជាកស្តុតាង ដោយអនុវត្តការសិក្សា KAP ការស្ទង់មតិតាមគេហទំព័រ ឬការសិក្សាអំពីអាកប្បកិរិយាតាមបែបវិទ្យាសាស្ត្រផ្សេងទៀត ដើម្បីស្វែងយល់ពីការអនុវត្ត និងអាកប្បកិរិយាជុំវិញការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគសមស្រប ជាមួយនឹងការណែនាំច្បាស់លាស់សម្រាប់អន្តរាគមន៍ និងយុទ្ធនាការនាពេលអនាគត	របាយការណ៍សិក្សាដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយ និងចែកចាយទៅកាន់ភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ	MoH, MAFF, MoE	៨0.000
២០២៦ - ២០២៩	ជាប់ជាបន្ត	បង្កើត ឬពិនិត្យមើលភាពជាដៃគូខ្លឹមសារជាមួយប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយទូទាំងប្រទេស ដើម្បីលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់សម្ភារៈលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងនៅលើ AMR និងរបៀបដែលសាធារណជនអាចចូលរួមក្នុងអាកប្បកិរិយាដែលចង់បានអំពីឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក	របាយការណ៍ នៃវគ្គផ្សព្វផ្សាយ ឬសម្ភារៈប្រាស្រ័យទាក់ទងអប់រំព័ត៌មាន (IEC) ត្រូវបានចែកចាយ	MoH, MAFF, MoE	១0.000
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	អនុវត្តយុទ្ធនាការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងទូទាំងប្រទេសសម្រាប់សប្តាហ៍ការយល់ដឹងរបស់ AMR ដោយផ្តោតលើអាកប្បកិរិយា នៃការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគជាក់លាក់ ដែល	របាយការណ៍សង្ខេបព្រឹត្តិការណ៍	MoH, MAFF, MoE	១00.000

		បង្កើតមូលដ្ឋាន និងចុងបញ្ចប់ នៃការផ្លាស់ប្តូរចំណេះដឹង និងអាកប្បកិរិយា			
២០២៦ - ២០២៩	ប្រចាំត្រីមាស	រៀបចំសិក្ខាសាលាលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពី AMR ដល់អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល (វិស័យសាធារណៈ និងឯកជន) និងអ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខភាពសត្វ	របាយការណ៍សិក្ខាសាលា	MoH, MAFF	២០០.០០០
២០២៨	ឆមាសទី១	បង្កើតភាពជាដៃគូជាមួយអ្នកជំនាញផ្នែកទំនាក់ទំនងសង្គម និងការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយានៅលើ AMR	កិច្ចព្រមព្រៀងភាពជាដៃគូ	MoH, MAFF, MoE	២០.០០០

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ១៥៖ ពង្រឹងសមត្ថភាពប្រាស្រ័យទាក់ទងហានិភ័យលើអ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាល លើគ្រប់វិស័យ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

១៥.១ បង្កើត និងធ្វើសិក្ខាសាលាបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្គោលសម្រាប់អ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលដែលផ្តោតលើការប្រាស្រ័យទាក់ទងហានិភ័យភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ការអនុវត្តការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគត្រឹមត្រូវ និងវិធីសាស្ត្រអប់រំអ្នកជំងឺ/កសិករ។

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	បណ្តុះបណ្តាលអ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលដោយប្រើវិធីសាស្ត្រ សុខភាពតែមួយលើទំនាក់ទំនង ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្នុងគ្រឹះស្ថានសុខាភិបាល និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ	របាយការណ៍បណ្តុះបណ្តាល	MoH, MAFF, MoE	១០០.០០០
២០២៧ - ២០២៩	ប្រចាំឆ្នាំ	បង្កើតសំណុំឧបករណ៍ និងសម្ភារៈអប់រំ ដើម្បីឱ្យអ្នកវិជ្ជាជីវៈសុខាភិបាលអាចទំនាក់ទំនងជាមួយសហគមន៍អ្នកជំងឺ កសិករលើ AMR និងការប្រើប្រាស់ឱសថអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកឱ្យបានសមស្រប។	ឧបករណ៍ និងការណែនាំបានផលិតជាសម្ភារៈដែលអាចប្រើបាន	MoH, MAFF, MoE	១០០.០០០
២០២៩	ឆមាសទី១	បង្កើត និងអនុវត្តវិធីសាស្ត្រជាប្រព័ន្ធដើម្បីចូលរួមជាមួយអ្នកចេញវេជ្ជបញ្ជា(វិស័យសាធារណៈ និងឯកជន) និងអ្នកផ្សេងទៀត នៅក្នុងគំនិតផ្តួចផ្តើម នៃយុទ្ធនាការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពី AMR	យុទ្ធសាស្ត្រ នៃការចូលរួម និងរបាយការណ៍ការចូលរួម	MoH, MAFF, MoE	២០.០០០

វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទី ១៦៖ បង្កើតប្រព័ន្ធប្រាស្រ័យទាក់ទងសមស្របមួយ និងបញ្ចូលការសម្របសម្រួលសម្រាប់ ទំនាក់ទំនងរវាងក្រសួងទាំងបី លើភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ (MoH, MAFF, និង MOE)

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ៖

១៦.១ ដាក់បញ្ចូលយន្តការសម្របសម្រួលក្នុងចំណោមភាគីពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗនៅក្នុងរដ្ឋាភិបាល និងក្រៅស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីពិភាក្សា រៀបចំផែនការ និងអនុវត្តសកម្មភាពប្រាស្រ័យទាក់ទងលើ AMR/AMU ជាប្រចាំ។

ឆ្នាំ	រយៈពេល	សកម្មភាព	ផលសម្រេច	អ្នកទទួលខុសត្រូវ	ថវិកា (គិតជាដុល្លារ)
២០២៦	ឆមាសទី១	បង្កើតក្រុមការងាររងលើទំនាក់ទំនង AMR	ការបង្កើតក្រុមការងាររង និងជនបង្គោលសម្រាប់ក្រុមការងាររងបានតែងតាំង	MoH, MAFF, MoE	០
២០២៧	ឆមាសទី១	រៀបចំលិខិតខ្ញែរយោង និងសេចក្តីព្រាងយុទ្ធសាស្ត្រទំនាក់ទំនងសម្រាប់ក្រុមការងាររងស្តីពីទំនាក់ទំនង AMR ដើម្បីអនុវត្ត	ឯកសារ TOR	MoH, MAFF, MoE	១០.០០០

ជំពូកទី ៥

គោលការណ៍ណែនាំអំពីការអនុវត្តសកម្មភាពផ្សេងៗដែលត្រូវបានកំណត់ក្នុងផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

ភាពជាអ្នកដឹកនាំច្បាស់លាស់ និងទំនួលខុសត្រូវ

ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ មានគោលបំណងផ្តល់នូវទម្រង់ការជាប្រព័ន្ធមួយ ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងជាមួយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ តាមរយៈវិធីសាស្ត្រសហការ និងសមាហរណកម្ម។ គោលការណ៍ណែនាំខាងក្រោមត្រូវបានស្នើឡើងដើម្បីធានានូវការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នៃសកម្មភាពនានាដែលត្រូវបានរៀបរាប់នៅក្នុងផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគនេះ។ គោលការណ៍ទាំងនេះនិយាយអំពីភាពជាអ្នកដឹកនាំ ការសម្របខ្លួន ការរួមបញ្ចូល និងផ្នែកសំខាន់ៗជាច្រើនទៀតដើម្បីបង្កើនឥទ្ធិពលរបស់ផែនការ។

ភាពបត់បែន និងការឆ្លើយតប

ដោយទទួលស្គាល់ថាបរិបទទាំងឡាយ ដែលផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដំណើរការអាចផ្លាស់ប្តូរ ភាពបត់បែនត្រូវតែបញ្ចូលនៅក្នុងការអនុវត្តផែនការ។ ពេលវេលា និងថវិកាដែលត្រូវបានលើកគួរតែត្រូវបានចាត់ទុកថាជាធាតុដែលអាចកែតម្រូវបានជាជាងចាត់ទុកជារង្វាស់រង្វាល់ថេរ។ គោលការណ៍នេះអនុញ្ញាតឱ្យផែនការនៅតែសមស្រប និងជាក់ស្តែងក្នុងការប្រឈមមុខនឹងថវិកាដែលអាចប្រែប្រួល នៃការផ្លាស់ប្តូរគោលនយោបាយ និងអាទិភាពប្រកួតប្រជែង។ យុទ្ធសាស្ត្រអនុវត្តន៍គួរតែរួមបញ្ចូលក្នុងខ័ណ្ឌសម្រាប់ការពិនិត្យឡើងវិញតាមកាលកំណត់ និងការកែតម្រូវដើម្បីសម្របទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរទាំងនេះ។

ការរួមបញ្ចូលតាមរយៈកញ្ចក់យេនឌ័រ និងសមធម៌

សកម្មភាពទាំងអស់នៅក្នុងផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ គួរតែអនុវត្តនូវកញ្ចក់យេនឌ័រ និងសមធម៌ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការរួមបញ្ចូល។ វិធីសាស្ត្រនេះធានាថា អន្តរាគមន៍មានភាពយុត្តិធម៌ និងមានប្រយោជន៍ចំពោះប្រជាជនគ្រប់ផ្នែកដោយមិនគិតពីភេទ ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ឬឧបសគ្គសក្តានុពលផ្សេងទៀតក្នុងការទទួលបាន និងប្រសិទ្ធភាព។ តាមរយៈការបញ្ចូលកត្តាទាំងនេះ ផែនការអាចបំពេញតម្រូវការ និងស្ថានភាពជាទៃទៀត នៃក្រុមផ្សេងៗ នាំទៅដល់លទ្ធផលសុខភាពកាន់តែប្រកបដោយសមធម៌។

ការចូលរួមរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធ និងកិច្ចសហការ

ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ទាមទារឱ្យមានការចូលរួម និងការសហការយ៉ាងសកម្មជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់រួមទាំងវិស័យរដ្ឋាភិបាល អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាព អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងសហគមន៍ទូទៅ។ គោលការណ៍នេះធានាថាទស្សនវិស័យ និងជំនាញផ្សេងៗ ត្រូវបានពិចារណាក្នុងដំណើរការធ្វើការសម្រេចចិត្តដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និងនិរន្តរភាពរួមរបស់ផែនការ។ ការប្រជុំទៀងទាត់ និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាគួរតែត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីជំរុញភាពជាដៃគូរឹងមាំ និងភាពជាម្ចាស់រួម នៃគោលដៅរបស់ផែនការ។

វិធីសាស្ត្រផ្អែកលើកស្តុតាង និងការរៀនសូត្រជាប់ជាបន្ត

ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ គួរតែមានមូលដ្ឋានផ្អែកលើវិធីសាស្ត្រដែលមានភស្តុតាងការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ និងការស្រាវជ្រាវដើម្បីណែនាំការសម្រេចចិត្ត និងវាស់វែងលទ្ធផល។ គោលការណ៍នេះជំរុញឱ្យមានការប្រមូលទិន្នន័យជាបន្តបន្ទាប់ និងវាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពកម្មវិធីដើម្បីជូនដំណឹងអំពីការកែតម្រូវ និងការកែលម្អ។ លើសពីនេះ វាលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការច្នៃប្រឌិតដោយបញ្ចូលភស្តុតាងថ្មី និងការអនុវត្តល្អបំផុតដែលកំពុងលេចឡើងទៅក្នុងសកម្មភាពបន្ត។ បរិយាកាសរៀនសូត្រជាបន្តបន្ទាប់នឹងអនុញ្ញាតឱ្យភាគីពាក់ព័ន្ធសម្របខ្លួនទៅនឹងបញ្ហា និងឱកាសថ្មីៗប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

ជំពូកទី ៦

ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃលើផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ

ក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃត្រូវបានបង្កើតឡើងជាផ្នែកមួយ នៃផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគលើកមុន ប៉ុន្តែវាត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅពេលគម្រោងបានជិតមកដល់ចុងបញ្ចប់ទៅហើយ។ កាលបរិច្ឆេទនេះ បានដាក់កម្រិតដល់ការអនុវត្តជាក់ស្តែង និងឥទ្ធិពលរបស់វាក្នុងអំឡុងពេល នៃការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យនេះ។

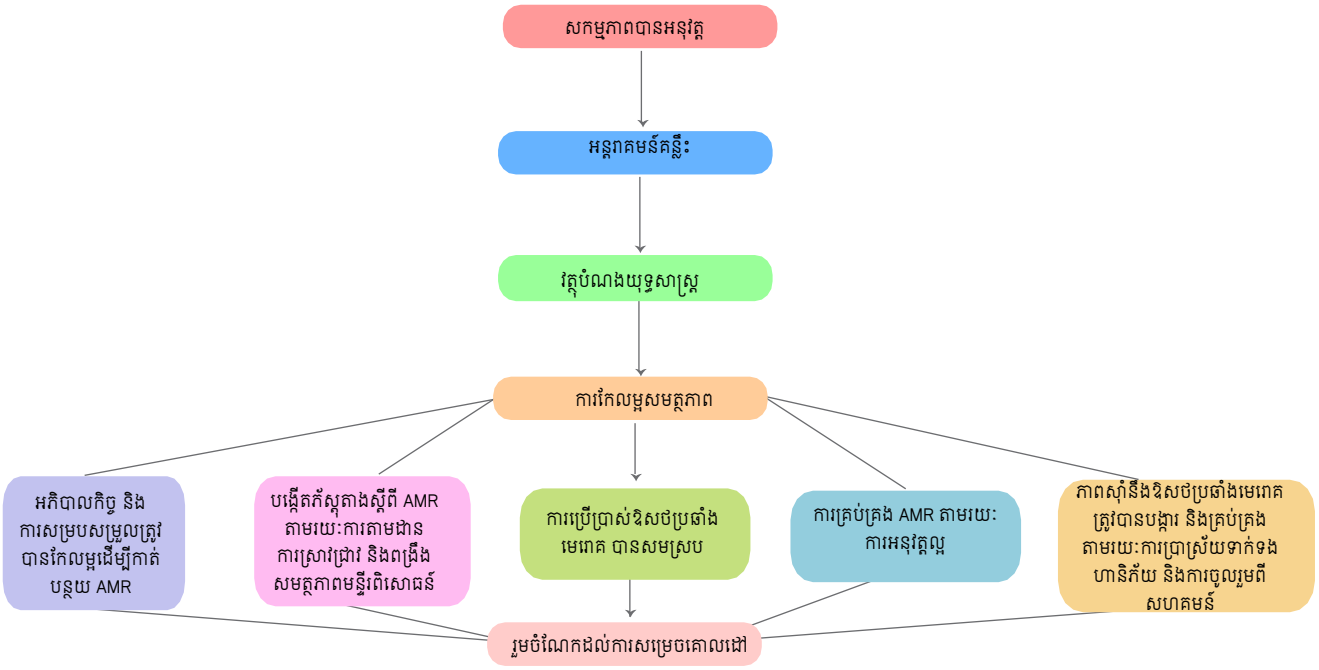
ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគបច្ចុប្បន្នត្រូវបានរចនាឡើងខុសៗគ្នា ដើម្បីធានាថាសកម្មភាពដែលបានស្នើឡើងអាចវាស់វែងបានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពតាមរយៈលទ្ធផល និងធនធានដែលបានចំណាយលើសកម្មភាពទាំងនោះ។ វិធីសាស្ត្រដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធនេះអនុញ្ញាតឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃកាន់តែរឹងមាំជាងមុន។

ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ អាចត្រូវបានត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃតាមរយៈក្របខ័ណ្ឌសមស្របដែលភ្ជាប់សកម្មភាពទៅនឹងលទ្ធផលកាន់តែទូលំទូលាយ និងគោលបំណងជាយុទ្ធសាស្ត្រដែលរួមចំណែកដល់គោលដៅរួម។ ក្របខ័ណ្ឌនេះដំណើរការដូចខាងក្រោម:

- សកម្មភាពដែលត្រូវបានអនុវត្ត៖ ទាំងនេះគឺជាសកម្មភាពជាក់ស្តែង ដែលត្រូវបានអនុវត្តជាផ្នែកមួយ នៃផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ។
- អន្តរាគមន៍គន្លឹះដែលទូលំទូលាយ៖ សកម្មភាពទាំងនេះរួមគ្នារួមចំណែកក្នុងការចូលរួមអនុវត្តអន្តរាគមន៍គន្លឹះសំខាន់ៗ ដែលបានរចនាឡើងដើម្បីដោះស្រាយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ។
- វត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រ៖ អន្តរាគមន៍មានគោលបំណងសម្រេចបាននូវគោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ។
- ការកែលម្អសមត្ថភាព៖ ការសម្រេចបាននូវវត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រទាំងនេះ គួរតែជួយពង្រឹងសមត្ថភាពក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រទាំងប្រាំ៖
  ១. អភិបាលកិច្ច និងការសម្របសម្រួលត្រូវបានកែលម្អដើម្បីកាត់បន្ថយភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ
  ២. បង្កើតភ័ស្តុតាង ស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ តាមរយៈការតាមដាន ការស្រាវជ្រាវ និងពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ទីរពិសោធន៍
  ៣. ការប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគឱ្យបានសមស្រប
  ៤. គ្រប់គ្រងភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ មានតាមរយៈការអនុវត្តល្អ
  ៥. ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគត្រូវបានបង្ការ និងគ្រប់គ្រង តាមរយៈការប្រាស្រ័យទាក់ទងហានិភ័យ និងការចូលរួមពីសហគមន៍

ដោយសម្រេចបាននូវវត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រខាងលើ ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគមានគោលបំណងរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់គោលដៅរួម នៃការឆ្លើយតបភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគដ៏រឹងមាំ និងមានប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងប្រទេស។

ខាងក្រោមនេះគឺជាដ្យាក្រាមក្របខ័ណ្ឌសមស្របសម្រាប់ផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីភាពប្រសើរឡើង និងការរួមចំណែកដែលបានសម្រេច៖

សមិទ្ធផល នៃផែនការសកម្មភាពពហុវិស័យស្តីពីភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគបច្ចុប្បន្នគួរឱ្យសរសើរ ការកំណត់គោលដៅ SMART (ចំណុចជាក់លាក់ អាចវាស់វែងបាន សម្រេចបាន ពាក់ព័ន្ធ និងពេលវេលាកំណត់) ជុំវិញសមត្ថភាពដែលប្រសើរឡើងអាចបង្កើនប្រសិទ្ធភាព នៃការឆ្លើយតបរបស់ភាពស៊ាំនឹងឱសថប្រឆាំងមេរោគ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយតម្រូវឱ្យមានការពិចារណាយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្ន និងអនុវត្តការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃលម្អិតបន្ថែមទៀត។ ប្រសិនបើមានធនធានគ្រប់គ្រាន់ កម្ពុជាគួរតែពិចារណាលើការកំណត់គោលដៅ SMART ដើម្បីផ្តល់នូវស្តង់ដាច្បាស់លាស់ និងអាចធ្វើសកម្មភាពបានសម្រាប់ការពង្រឹងសមត្ថភាពនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រទាំងប្រាំ។

ការកំណត់គោលដៅចំណុច SMART ច្បាស់លាស់ និងអាចសម្រេចបានគឺមានបញ្ហាប្រឈមដោយសារសមត្ថភាព និងចំណេះដឹងនាពេលបច្ចុប្បន្ននៅក្នុងប្រទេស។ ដើម្បីបង្កើតគោលដៅចំណុចទាំងនេះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពយើងចាំបាច់ត្រូវការការអនុវត្តពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃកាន់តែជាក់លាក់មួយ។ ការអនុវត្តនេះគួរតែរួមបញ្ចូល៖

- ការកំណត់សូចនាករសមត្ថភាព (KPIs) ដែលសមស្របទៅនឹងវត្ថុបំណងយុទ្ធសាស្ត្រ។
- ការរួមបញ្ចូលភាគីពាក់ព័ន្ធគ្រប់វិស័យដើម្បីធានាថាគោលដៅទាំងនេះមានភាពច្បាស់លាស់ និងអាចសម្រេចបាន។
- ការបែងចែកធនធានចាំបាច់ដើម្បីគាំទ្រការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងជិតដល់ទៅលើគោលដៅចំណុចទាំងនោះ។